

Türkiye Cumhuriyet
Merkez Bankasının
Kuruluşunun
75. Yılı

ISSN 1300 - 4573

YILLIK RAPOR 2006

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ

6 Nisan 2007 Tarihli
HİSSEDARLAR GENEL KURULUNA
Sunulan
YETMİŞ BEŞİNCİ HESAP YILI HAKKINDA
BANKA MECLİSİNCE HAZIRLANAN
FAALİYET RAPORU

ANKARA
2007

Yıllık Rapor 2006

Adres

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
İdare Merkezi
İstiklal Caddesi No: 10
06100 Ulus, Ankara, Türkiye

Telefon

(90 312) 310 36 46

Faks

(90 312) 310 74 34

E-posta

iletisimbilgi@tcmb.gov.tr

Elektronik ađ

<http://www.tcmb.gov.tr>

ISSN 1300 - 4573

ISBN 978 - 975 - 6184 - 84 - 4 (basılı)
ISBN 978 - 975 - 6184 - 85 - 1 (elektronik ortam)

GÜNDEM

İbrahim Çallı
"Atatürk Portresi"
Tarihsiz, Tuval üzerine yağlıboya, 79x61 cm.

1. Açılış, Divanın teşekkülü.
2. Toplantı tutanağının imzalanması hususunda Divana yetki verilmesi.
3. Banka Meclisi ve Denetleme Kurulunun 2006 hesap yılına ait raporları ile Türk Ticaret Kanunu'nun 469. maddesi çerçevesinde ihtiyat ayrılmasını da içeren kâr dağıtımıyla ilgili teklifin okunması ve görüşülmesi.
4. 2006 yılına ait bilanço, kâr ve zarar hesabı ile kâr dağıtımına ilişkin teklifin onaylanması.
5. Banka Meclisi üyelerinin ve Denetleme Kurulunun ibrası.
6. Banka Meclisinde açılan bir üyeliğe Türk Ticaret Kanunu'nun 315. maddesi gereğince Banka Meclisince seçilmiş bulunan üyenin onaya arzı ve onaylanmama halinde ayrılan üyenin müddetini tamamlamak üzere seçim yapılması.
7. Banka Meclisinin 30 Nisan 2007 tarihinde boşalacak iki üyeliği için seçim yapılması.
8. Denetleme Kurulunda açılan (A) sınıfı üyeliğine Türk Ticaret Kanunu'nun 351. maddesi gereğince Denetleme Kurulunca seçilmiş bulunan üyenin bilgiye arzı.
9. Denetleme Kurulunun; açılan bir üyeliği için (A) sınıfı hissedarınca bir, açılan bir üyeliği ile 30 Nisan 2007 tarihinde boşalacak bir üyeliği için (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca iki, 30 Nisan 2007 tarihinde boşalacak bir üyeliği için (D) sınıfı hissedarlarınca bir üye seçimi.

SUNUŞ	9
ÖNSÖZ	13
1. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI YÖNETİM BİRİMLERİ	17
1.1. Organizasyon Şeması	18
1.2. Banka Meclisi	19
1.3. Para Politikası Kurulu	20
1.4. Denetleme Kurulu	21
1.5. Yönetim Komitesi	21
1.6. İdare Merkezi Yönetim Birimleri	23
1.7. Şubeler	24
1.8. Temsilcilikler ve Büro	24
2. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI STRATEJİK PLANI VE UYGULAMALARI	25
2.1. TCMB Stratejik Planı	27
2.2. Fiyat İstikrarı ve Para Politikası	28
2.3. Finansal İstikrar Gelişmeleri ve Faaliyetler	42
2.4. Ödeme - Takas Sistemleri ve Emisyon	43
2.5. Döviz Rezerv ve Risk Yönetimi	46
2.6. Avrupa Birliği Uyum Çalışmaları	47
2.7. İletişim Politikası ve Faaliyetler	48
3. PERSONEL, İDARİ VE SOSYAL İŞLER	53
3.1. Kadro ve Personel Durumu	54
3.2. Eğitim Faaliyetleri	55
3.3. Kültürel, Sanatsal ve Sportif Faaliyetler	55
4. FINANSAL TABLOLAR	57
4.1. TCMB'nin Karşılaştırmalı Finansal Tabloları	58
4.2. 31.12.2006 Tarihli Bilanço, 01.01.2006 - 31.12.2006 Dönemi Kâr/Zarar Tablosu ve Açıklamalar	61
4.3. UFRS'ye Uygun Olarak Düzenlenmiş Finansal Tablolar	78
4.4. TCMB'de Denetim ve Denetim Raporları	112
4.5. TCMB'de Aktiviteye Dayalı Maliyet Muhasebesi	119
4.6. Türkiye – IMF Parasal İlişkileri	119
5. EK BİLGİLER	121
5.1. İstatistik Veri Adresi	122

GRAFİKLER

Grafik 1. Çıktı Açığı	29
Grafik 2. Cari İşlemler Dengesi / GSMH	30
Grafik 3. Özel İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Reel Birim Ücretler	31
Grafik 4. Kamu Borç Stoku Göstergeleri	33
Grafik 5. İskontolu İhalelerde Gerçekleşen Ortalama Borçlanma Vadesi ve Faiz Oranı	33
Grafik 6. Yıllık TÜFE Enflasyonu ve Hedefle Uyumlu Patika	34
Grafik 7. Tüketici Fiyatları	34
Grafik 8. Enerji Fiyatları	35
Grafik 9. TÜFE ve ÖKGTG-H	36
Grafik 10. Yıllık Enflasyona Katkı	36
Grafik 11. 12 ve 24 Ay Sonrasındaki TÜFE Beklentileri	36
Grafik 12. Açık Piyasa İşlemleri	42
Grafik 13. Finansal Sağlık Endeksi	43
Grafik 14. EFT - EMKT Sisteminden Geçen Toplam Mesaj Adedi	44
Grafik 15. EFT – EMKT Sisteminde Gerçekleşen Toplam Ödeme Tutarı	44
Grafik 16. Emisyon Hacmi	45
Grafik 17. Emisyon Hacminin GSYİH'ye Oranı	45
Grafik 18. Merkez Bankası Döviz Rezervleri	47
Grafik 19. 1997-2006 Yılları Arasında Çalışan Sayısı	54
Grafik 20. Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	54
Grafik 21. Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	54
Grafik 22. Temel Aktivitelerin Dağılımı	76

TABLolar

Tablo 1. Harcamalar Yoluyla GSYİH Gelişmeleri	29
Tablo 2. Tüketici Kredileri ve Kredi Kartlarından Alacaklar	31
Tablo 3. Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri	32
Tablo 4. 2006 Yılında Hedefle Uyumlu Enflasyon Patikası, Belirsizlik Aralığı ve Enflasyon Gerçekleşmeleri	37
Tablo 5. 2007 Yılında Hedefle Uyumlu Enflasyon Patikası ve Belirsizlik Aralığı	38
Tablo 6. 2006 Yılında Para Politikası Kurulu Toplantıları ve Faiz Kararları	40
Tablo 7. 31.12.2006 Tarihinde Tedavülde Bulunan Banknotlar	45
Tablo 8. AB Tarama Sürecinde TCMB Katılımı Olan Fasıllar	47

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİMER	Başbakanlık İletişim Merkezi
BIS	Uluslararası Mutabakatlar Bankası
CCSA	Kontrol Öz Değerlendirme Sertifikası
CIA	Uluslararası İç Denetçi Sertifikası
CISA	Sertifikalı Bilişim Sistemleri Denetçisi
CPSS	Ödeme ve Mutabakat Sistemleri Komitesi
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
DRYK	Döviz Risk ve Yatırım Komitesi
EFT	Elektronik Fon Transferi
EMKT	Elektronik Menkul Kıymet Takası
EPB	Ekonomik ve Parasal Birlik
EVDS	Elektronik Veri Dağıtım Sistemi
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
IMF	Uluslararası Para Fonu
ÖKTG	Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri
KURUL	Para Politikası Kurulu
SMP	Stratejik Model Portföy
SWIFT	Dünya Bankalararası Finansal İletişim Kuruluşu
TARGET	Avrupa Gerçek Zamanlı Tam Otomasyona Sahip Bire Bir Mutabakata Dayalı Hızlı Mutabakat ve Transfer Sistemi
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TELEKOM	Türk Telekomünikasyon A.Ş.
TL	Türk lirası
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UFRS	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
YTL	Yeni Türk lirası

TCMB KOLEKSİYONU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sanat Koleksiyonundan eserler sunulmuştur.

İbrahim Çallı, "Atatürk Portresi"	4
Abidin Dino, "Çiçekleme"	10
Nejat Melih Devrim, "Stravinsky'ye Saygı"	12
Şefik Bursalı, "Bursadan Peyzaj"	16
Bedri Rahmi Eyübođlu, "Kırkayak", "Hayat Ağacı"	26
İbrahim Çallı, "Çınaraltı"	52
Erol Akyavaş, "Son Seslere Ağıt"	56

SUNUŞ

Abidin Dino
"Çiçekleme"
1990, Kâğıt üzerine guvaş, 79x61 cm.

Saygıdeğer Ortaklar,

2006 yılı Bankamızın kuruluşunun 75. yılı olması bakımından hepimiz için anlamlı bir yıl oldu. Yıldönümümüzü yurt içinde bir dizi kültür ve sanat faaliyetiyle kutladık. Bunun yanı sıra 14-15 Aralık 2006'da düzenlediğimiz "Dolarizasyon: Sonuçlar ve Politika Önerileri" konulu uluslararası konferansla 75. yıldönümümüzü kamuoyunun gündemine taşıdık. 2006 yılı, dört yıllık örtük enflasyon hedeflemesi tecrübemizin ardından açık enflasyon hedeflemesi rejimine geçmiş olmamız bakımından da önem taşıyordu. Bu amaçla her alanda etkin bir iletişim politikası sürdürmeye özen gösterdik.

2006 yılında Bankamızın faaliyetleri, önceki yıllarda olduğu gibi, Bankamız kanunu, ana sözleşmemiz ve stratejik planımız çerçevesinde yürütüldü. Birimlerimiz temel stratejik amaçlarımız doğrultusunda ilk kez üç yıllık bütçe hazırladılar. Stratejik planımızda yer alan amaçlarımızı;

- Ulusal paraya güvenin sağlanması,
- Avrupa Birliği ile uyumun sağlanması ve diğer uluslararası kuruluşlarla ilişkilerin geliştirilmesi,
- Yeterli ve etkili iletişimin geliştirilmesi,
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının temel işlevlerine odaklanması,
- Kurumsal yönetimin geliştirilmesi

olarak sıralayabiliriz.

Hem içeriği hem biçimiyle yenilenen Bankamız Yıllık Raporu, bu önemli dönüm noktasının bir yansımasıdır. Raporumuz yeni özellikleriyle, Bankamızın dönemsel olarak yayımladığı raporların tekrarından uzak, Bankamıza özgü kurumsal özelliklerin ön plana çıktığı ve görsel olarak zengin bir yapıya kavuşturuldu. Böylelikle raporumuz; doğrudan bir para politikası iletişim aracı olmak yerine Merkez Bankasının stratejik planını, uygulamalarını, idari yapısını ve açıklamaları ile birlikte karşılaştırmalı finansal tablolarını siz değerli ortaklarımızla ve kamuoyuyla paylaştığımız özet bir sunum haline geldi.

Bankamızın 75. hesap yılı sonuçlarını gösteren 31.12.2006 tarihli Bilançosu ile birlikte 01.01.2006-31.12.2006 dönemine ait Kâr ve Zarar Hesabını inceleme ve onayınıza arz eder, yüksek kurulunuzu saygı ile selamlarız.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Banka Meclisi

Nejat Melih Devrim
"Stravinsky'ye Saygi"
1952, Tuval üzerine yağlıboya, 278x47 cm.

ÖNSÖZ

Bankamızın temel amacı, Kanunu'nda belirlendiği üzere, fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmektir. Merkez Bankası, 2001 yılında yasal çerçevesi çizilen ve uygulama esasları belirlenen bu amaç ve sorumluluk kapsamında politikalarını kararlı bir biçimde uygulamaktadır. Bu çerçevede, enflasyon hedefleri Hükümet ile birlikte belirlenmekte, hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik para politikası araçlarının seçimi ve uygulama esasları ise Merkez Bankasınca saptanmaktadır. Araç bağımsızlığı, para politikasının orta vadeli bir bakış açısı ile tasarlanmasına ve uygulanmasına imkân tanımaktadır.

Geçtiğimiz beş yıl süresince, para ve maliye politikalarının fiyat istikrarını sağlamaya yönelik olarak uyumlu ve ödünsüz bir şekilde uygulanması sonucu fiyat istikrarının sağlanması yolunda önemli mesafeler alınmıştır. Nitekim, ekonomide sağlanan görece istikrarla birlikte büyüme ve enflasyon oranlarındaki oynaklık önemli ölçüde azalırken, enflasyon tek haneli rakamlara gerilemiş ve ekonomi yıllık ortalama yüzde 7 düzeyinin üzerinde büyüme kaydetmiştir. Ancak, elde edilen kazanımlara rağmen fiyat istikrarının henüz sağlanmadığı, enflasyonla mücadelenin uzun soluklu ve zorlu bir süreç olduğu unutulmamalıdır.

Bugün, enflasyonla mücadele açısından tarihi bir dönüm noktasında bulunmaktayız. Ülkemizin güçlü bir ekonomiye ve aydınlık bir geleceğe sahip olabilmesi için bu mücadelenin mutlaka kazanılması gerekmektedir. Enflasyonla mücadelenin sadece bir para politikası meselesi olmadığı, Merkez Bankasının bu mücadeleyi herkes için yaptığı iyi anlaşılmalıdır. Toplumun tüm kesimlerinin, enflasyonun çift haneli yüksek rakamlardan bugünkü seviyelerine gelirken politikalarımıza vermiş oldukları desteği devam ettirmeleri ve hatta bugünkü ortamda bu desteği daha güçlü göstermeleri son derece önemlidir. Atalete ve rehavet ortamının oluşmasına,

enflasyonda belli seviyelerin bir eşik olarak görülmesine asla fırsat verilmemelidir. Bu çerçevede, geçmişte olduğu gibi önümüzdeki dönemde de enflasyonla mücadelemizi tehdit edebilecek gelişmelerin ortaya çıkması durumunda, Merkez Bankası orta vadeli bir bakış çerçevesinde hedefe ulaşmak üzere gerekli tedbirleri almaya devam edecektir. Düşük tek haneli enflasyon hedeflerine olan bağlılığımız enflasyonla mücadeledeki kararlılığımızın en önemli göstergesidir.

Kuruluşumuzun 75. yılını kutladığımız 2006 yılı aynı zamanda enflasyon hedeflemesi uygulamasına geçişimizin ilk yılıdır ve bu nedenle Merkez Bankası tarihinde yeni bir dönemin başlangıcıdır. Uygulamakta olduğumuz para politikası stratejisinin temel ilkeleri olan hesapverebilirlik, şeffaflık ve öngörülebilirlik çerçevesinde Bankamız iletişim politikasında da önemli mesafeler katedilmiştir. Hedeflenen etkin iletişim politikası kapsamında, çeşitlenen ve zenginleşen raporlama sisteminin yanı sıra, yayınladığımız basın duyuruları ile ulusal ve uluslararası platformlarda düzenlediğimiz konferans ve sunuşlar kamuoyu ile iletişimimizin güçlenmesinde etkili olan diğer araçlardır. Diğer taraftan, Bankamız bilişim sisteminin gelişmesi, veri ağımızın daha güncel ve ulaşılabilir olmasını sağlamıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda, geçtiğimiz bir yılın faaliyetlerini özetlediğimiz ve Bilanço detaylarını paylaştığımız Yıllık Rapor da günümüz gereksinimlerine uyarlanarak kapsam ve şekilsel olarak yenilenmiş ve siz Sayın Hissedarlara sunulmuştur. Burada, 2006 yılının Bankamızın kuruluşunun 75. yılı olmasının, Yıllık Raporun yeni tasarımıyla yayımlanmasını zamanlama açısından önemli kıldığını tekrar vurgulamak isterim.

Fiyat istikrarını sağlama ve sürdürme misyonu, Merkez Bankası çalışanlarına da önemli görev ve sorumluluklar yüklemektedir. Unutulmamalıdır ki, bu doğrultuda attığımız her başarılı adım Kurum çalışanlarının nitelikli ve özverili çalışmalarının da bir yansımasıdır. Tüm mesai arkadaşlarımıza hedeflediğimiz yolda ilerlerken yaptıkları ve yapacakları katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Durmuş YILMAZ

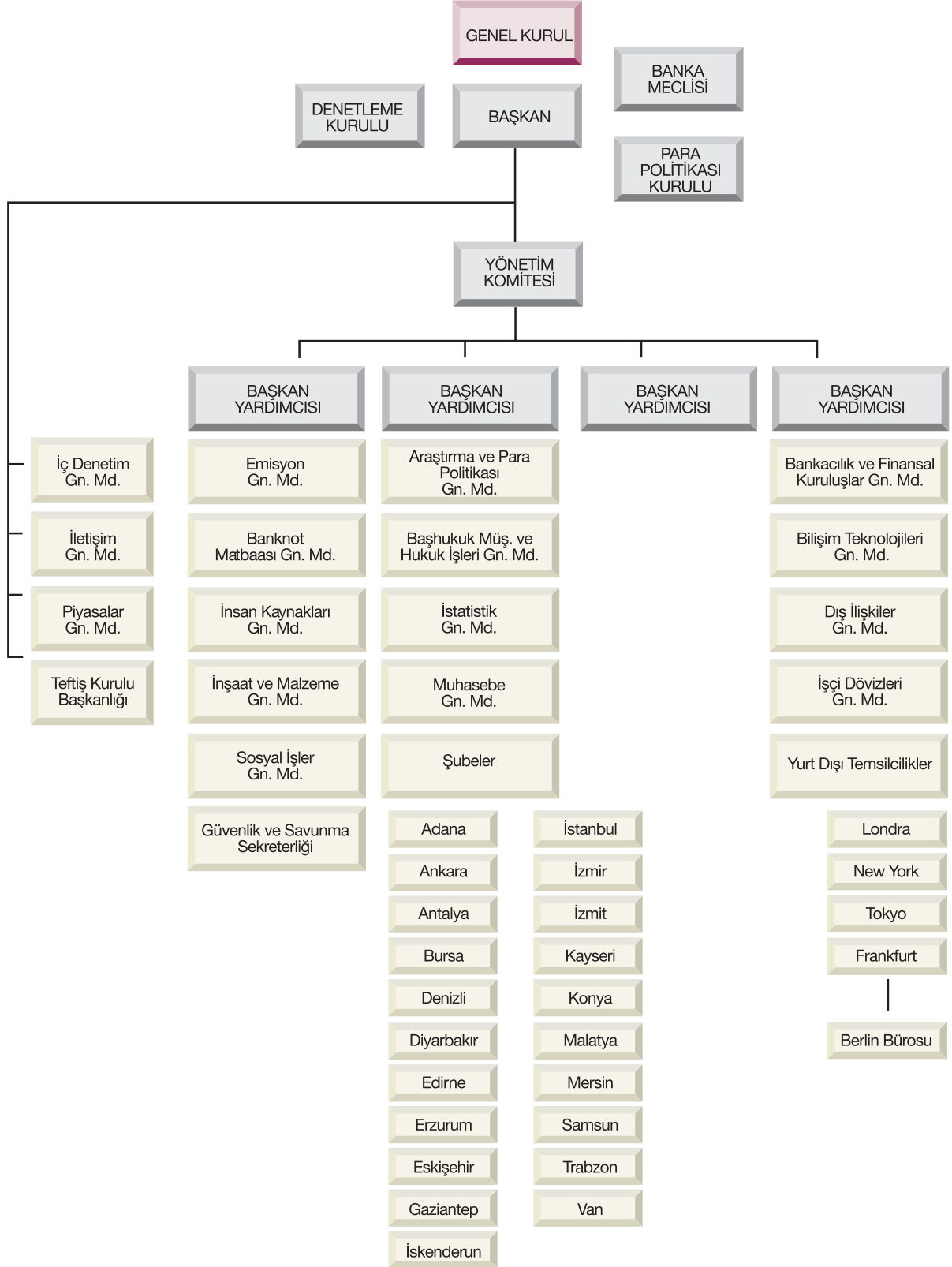
Başkan

Şefik Bursalı
"Bursadan Peyzaj"
(Tarihsiz) Duralit üzerine yağlıboya, 80x110 cm.

1. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI YÖNETİM BİRİMLERİ

1.1. TCMB ORGANİZASYON ŞEMASI

1.2. BANKA MECLİSİ

Soldan Sağa: Dr. Lokman Gündüz, Dr. M. İbrahim Turhan, Prof. Dr. M. İlker Parasız, Durmuş Yılmaz, Necati Şahin, M. Vehbi Çıtak, Prof. Dr. Necdet Şensoy.

Banka Meclisi, Başkan ile Genel Kurul tarafından seçilen altı üyeden oluşmaktadır. Meclis üyelerinin görev süresi üç yıldır ve her yıl üçte biri yenilenmektedir. Başkan, Banka Meclisinin de Başkanıdır. Toplantılar, Başkanın çağrısı ile ayda en az bir defa olmak üzere yapılmaktadır. Banka Meclisi, üyelerin en az üçte ikisinin katılımıyla toplanmaktadır ve mevcut üyelerin çoğunluğu ile karar alınmaktadır.

Enflasyon hedefi doğrultusunda uygulanabilecek para politikasına ve kullanılabilir para politikası araçlarına ilişkin kararların alınması; tedavüldeki banknotlara ilişkin konularda düzenleme yapılması; açık piyasa ve döviz-efektif işlemlerine, reeskont ve avans işlemleri ile ilgili faiz oranlarına, zorunlu karşılıklara ve ülke altın ve döviz rezervlerinin yönetimine ilişkin düzenlemelerin yapılması; Banka'nın bütçesinin, yıllık faaliyet raporunun, bilanço, kâr ve zarar hesaplarının ve Genel Kurul gündeminin hazırlanması; Banka'nın idare, teşkilat ve hizmetleri ile personeline ilişkin olarak hazırlanan düzenlemelerin ve kadroların onaylanması Banka Meclisinin görev ve yetkileri arasındadır. Bu

çerçevede Banka Meclisince 2006 yılında yapılan 22 toplantıda 132 adet karar alınmıştır.

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla Banka Meclisi Başkanı, Başkan Durmuş Yılmaz ve üyeler; M. Vehbi Çıtak, Dr. Lokman Gündüz, Prof. Dr. M. İlker Parasız, Necati Şahin, Prof. Dr. Necdet Şensoy ve Dr. M. İbrahim Turhan'dır. 13 Nisan 2006 tarihinde yapılmış olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Olağan Genel Kurul Toplantısında, Banka Meclisindeki görev süresi 30 Nisan 2006 tarihi bitiminde sona eren Banka Meclisi üyelerinden Durmuş Yılmaz ile Prof. Dr. M. İlker Parasız, 1 Mayıs 2006 tarihinden 30 Nisan 2009 tarihi bitimine kadar, 3 yıl süreyle görev yapmak üzere tekrar Banka Meclisi üyeliğine seçilmişlerdir. TCMB Başkanlığına atanması nedeniyle, Banka Meclisi üyeliği görevi sona eren ve 18 Nisan 2006 tarihinde görevine başlayan Durmuş Yılmaz'dan açılan Banka Meclisi üyeliğine, Denetleme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Necdet Şensoy, toplanacak ilk genel kurulun tasviplerine Banka Meclisince arz edilmek üzere seçilmiş ve 8 Aralık 2006 tarihinde görevine başlamıştır.

1.3. PARA POLİTİKASI KURULU

Para Politikası Kurulu (Kurul), Başkan'ın başkanlığı altında, Başkan Yardımcıları, Banka Meclisince üyeleri arasından seçilecek bir üye ve Başkan'ın önerisi üzerine müşterek kararlar atılacak bir üyeden oluşmaktadır. Hazine Müsteşarı veya belirleyeceği Müsteşar Yardımcısı toplantılara oy hakkı olmaksızın katılabilmektedir. Kurul; fiyat istikrarını sağlamak amacıyla para politikası ilke ve stratejilerinin belirlenmesi, para politikası stratejisi çerçevesinde Hükümet'le birlikte enflasyon hedefinin belirlenmesi, para politikası hedefleri ve uygulamaları konusunda belirli dönemler itibarıyla raporlar hazırlayarak Hükümet'in ve belirleyeceği esaslar doğrultusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi, Hükümet'le birlikte Türk lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirlerin alınması ve yabancı paralar ile altın karşısındaki değerini tespit etmeye yönelik kur rejiminin belirlenmesi ile görevli ve yetkilidir.

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla Para Politikası Kurulu Başkanı, Başkan Durmuş Yılmaz ve üyeler; Başkan Yardımcıları Doç. Dr. Erdem Başçı, Burhan Göklemmez, Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu ve Banka Meclisi Üyesi Dr. M. İbrahim Turhan'dır. Para Politikası Kurulu Üyeliğine 5 yıllık süre için atanarak 6 Eylül 2001 tarihinde görevine başlayan Prof. Dr. Güven Sak'ın görev süresi sona ermiştir. Daha önce Para Politikası Kurulu üyesi olan ve TCMB Başkanlığına atanması nedeniyle, Para Politikası Kurulu Üyeliği görevi sona eren Durmuş Yılmaz'ın yerine, Banka Meclisi üyesi Dr. M. İbrahim Turhan Para Politikası Kurulu üyeliğine seçilmiş ve 7 Haziran 2006 tarihinde görevine başlamıştır.

2006 yılında Para Politikası Kurulunca 12 olağan ve 2 ara toplantı olmak üzere toplam 14 toplantı yapılmıştır.

Soldan Sağa: Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu, Dr. M. İbrahim Turhan, Doç. Dr. Erdem Başçı, Burhan Göklemmez, Durmuş Yılmaz.

1.4. DENETLEME KURULU

Soldan Sağa: Mehmet Tüfekçi, Dr. Bilal San, Mustafa Saim Uysal, Abdullah Yalçın.

Üyeler; (A) sınıfı hissedarınca bir üye, (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca iki üye ve (D) sınıfı hissedarlarınca bir üye şeklinde seçilmektedir. Üyelerin görev süresi iki yıldır. Denetleme Kurulu Banka'nın bütün işlem ve hesaplarını denetlemektedir. Yönetme yetkisi olmayıp, değerlendirmelerini yazılı olarak Banka Meclisine bildirmekte ve bir kopyasını da Başbakanlığa iletmektedir. Kurul yıl sonunda işlem ve hesaplar hakkında hazırlayacağı raporu Genel Kurula sunmaktadır.

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla Denetleme Kurulu

Üyeleri; Mehmet Tüfekçi, Mustafa Saim Uysal, Abdullah Yalçın ve Dr. Bilal San'dır. Denetleme Kurulu (A) Sınıfı Üyeliğine, Prof. Dr. Necdet Şensoy (A) Sınıfı Hissedarınca 1 Mayıs 2006 tarihinden 30 Nisan 2008 tarihi bitimine kadar 2 yıl süreyle görev yapmak üzere tekrar seçilmiştir. Banka Meclisi Üyeliğine seçilmiş bulunan Prof. Dr. Necdet Şensoy'dan açılan Denetleme Kurulu (A) Sınıfı Üyeliğine, Denetleme Kurulunca 13 Aralık 2006 tarihinden geçerli olmak ve ilk Genel Kurul Toplantısına kadar görev yapmak üzere Mehmet Tüfekçi seçilmiştir.

1.5. YÖNETİM KOMİTESİ

Yönetim Komitesi, Başkan ve Başkan Yardımcılarından oluşmaktadır. Başkan, Bakanlar Kurulu kararıyla beş yıllık bir dönem için atanır. Başkan Yardımcıları, Başkan'ın önerisi üzerine

müşterek kararlar beş yıl süre ile atanırlar. Yönetim Komitesi toplantılarında kararlar, tam üye sayısının çoğunluğu ile alınmaktadır. Komite; Başkan tarafından gerekli görülen durumlarda, Banka

Meclisi kararına bağlanacak hususları önceden inceleyerek Banka Meclisine yapılacak teklifleri ve Banka'nın idare, teşkilat ve hizmetlerine ilişkin yönetmelikleri hazırlamaktadır. Ayrıca, Banka işlemlerinde koordinasyonu sağlamak, atanmaları Banka Meclisince yapılan personel dışında kalan memur ve hizmetlilerin tayin, aylıklarını tespit, işten çıkarma ve emeklilik gibi işlemlerini yapmak Komite'nin görev ve yetkileri arasındadır.

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla Yönetim Komitesi Başkanı Başkan Durmuş Yılmaz; Doç. Dr. Erdem Başçı, Burhan Göklemmez ve Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu'dur. TCMB Başkanı N. Süreyya Serdengeçti 14 Mart 2006 akşamı itibarıyla 5 yıllık görev süresinin dolmasıyla isteği üzerine emekliye ayrılmış ve Banka Meclisinin aynı tarihli toplantısında yeni Başkan atanıncaya kadar Başkanlık görevini

ifa etmek ve yetkilerini kullanmak üzere Başkan Yardımcılarından Doç. Dr. Erdem Başçı Başkan vekili olarak seçilmiştir. 18 Nisan 2006 tarihinde TCMB Başkanlığına, Banka Meclisi Üyesi Durmuş Yılmaz atanmış ve aynı gün görevine başlamıştır. Başkan Yardımcıları Sedef Ayalp 8 Mart 2006, Prof. Dr. Fatih Özatay 4 Nisan 2006 ve Şükrü Binay 5 Haziran 2006 tarihi itibarıyla istekleri üzerine emekliye ayrılmışlardır. Açık bulunan Başkan Yardımcılığı görevleri, Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürü Rifat Günay ile Piyasalar Genel Müdürü Çiğdem Köse tarafından bir süre vekaleten yürütülmüştür. Sedef Ayalp'den açılan Başkan Yardımcılığına İstanbul Şubesi Müdürü Burhan Göklemmez, 31 Mayıs 2006 tarihinde, Prof. Dr. Fatih Özatay'dan açılan Başkan Yardımcılığına ise Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu atanarak 5 Haziran 2006 tarihinde, görevlerine başlamışlardır.

Soldan Sağa: Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu, Doç. Dr. Erdem Başçı, Durmuş Yılmaz, Burhan Göklemmez.

1.6. İDARE MERKEZİ – YÖNETİM BİRİMLERİ

Arka Sıra (Soldan Sağa): Rifat Günay, Çetin Özbek, Dr. Ahmet Kıpıcı, H. Cahit Özçet, Mehmet Sertbudak, Ömer Öztürk, Selahattin Akkaş.
Ön Sıra (Soldan Sağa): Mesut Arslan, Ahmet Aktaş, Ahmet Tugay, Gülten Tınaz, Leyla Öney, Çiğdem Köse, A. Canan Karayalçın, Aydın Özmen.

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla;

Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü
Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü
Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü
Baş Hukuk Müşavirliği ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
Bilişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Emisyon Genel Müdürlüğü
Güvenlik ve Savunma Sekreterliği
İç Denetim Genel Müdürlüğü
İletişim Genel Müdürlüğü
İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü
İnşaat ve Malzeme Genel Müdürlüğü
İstatistik Genel Müdürlüğü
İşçi Dövizleri Genel Müdürlüğü
Muhasebe Genel Müdürlüğü
Piyasalar Genel Müdürlüğü
Sosyal İşler Genel Müdürlüğü
Teftiş Kurulu Başkanlığı

Genel Müdür, Dr. Ahmet Kıpıcı
Genel Müdür, Rifat Günay
Genel Müdür, Selahattin Akkaş
Genel Müdür, M. Kudret Mennan
Genel Müdür, Ömer Öztürk
Genel Müdür, Süha Mirahur
Genel Müdür, Mehmet Sertbudak
Güvenlik ve Savunma Sekreteri, Halit Yıldırım
Genel Müdür, Çetin Özbek
Genel Müdür Yardımcısı, Aydın Özmen
Genel Müdür, Leyla Öney
Genel Müdür, Ahmet Aktaş
Genel Müdür, H. Cahit Özçet
Genel Müdür, A. Canan Karayalçın
Genel Müdür Yardımcısı, Mesut Arslan
Genel Müdür, Çiğdem Tunçtürk Köse
Genel Müdür, Gülten Tınaz
Teftiş Kurulu Başkanı, Ahmet Tugay

1.7. ŞUBELER

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla;

ADANA ŞUBESİ	Şube Müdür Yardımcısı, Ayşe Kellecioğlu
ANKARA ŞUBESİ	Şube Müdürü, M. Ali Koca
ANTALYA ŞUBESİ	Şube Müdürü, Mine Topçu
BURSA ŞUBESİ	Şube Müdürü, İsmail Yürümez
DENİZLİ ŞUBESİ	Şube Müdürü, Kadriye Ay
DİYARBAKIR ŞUBESİ	Şube Müdürü, İsmail Çakar
EDİRNE ŞUBESİ	Şube Müdürü, Muharrem Zengin
ERZURUM ŞUBESİ	Şube Müdürü, İ. Selami Yürek
ESKİŞEHİR ŞUBESİ	Şube Müdürü, Seniha Özer
GAZİANTEP ŞUBESİ	Şube Müdür Yardımcısı, Namık Kemal Kargül
İSKENDERUN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Tufan Sonek
İSTANBUL ŞUBESİ	Şube Müdürü, L. Ümit Fındıkoğlu
İZMİR ŞUBESİ	Şube Müdürü, Emin Demirci
İZMİT ŞUBESİ	Şube Müdürü, Atanur Dursun
KAYSERİ ŞUBESİ	Şube Müdürü, Meral Kiper
KONYA ŞUBESİ	Şube Müdürü, Şerafettin Baydaş
MALATYA ŞUBESİ	Şube Müdürü, A. Cengiz Sağdıç
MERSİN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Rıdvan Songör
SAMSUN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Süleyman Koruyucu
TRABZON ŞUBESİ	Şube Müdürü, T. Hayati Boyalı
VAN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Süleyman Miçooğulları

1.8. TEMSİLCİLİKLER VE BÜRO

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla;

Frankfurt Temsilciliği	Temsilci Yardımcısı, Nesrin Tokoğlu
Berlin Bürosu	Büro Amiri, Ayla Şenel
Londra Temsilciliği	Temsilci, İ. Hakkı Arslan
New York Temsilciliği	Temsilci, Akil Özçay
Tokyo Temsilciliği	Temsilci Yardımcısı, Gökhan Erencan

2. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI STRATEJİK PLANI VE UYGULAMALARI

Bedri Rahmi Eyübođlu

1. "Kırkayak", (Tarihsiz) Kâğıt üzerine guvaş, 33x87 cm.

2. "Hayat Ağacı", 1957, Kâğıt üzerine guvaş, 22x40 cm.

2.1. TCMB STRATEJİK PLANI

Misyon

- Fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlamak, böylelikle kişilerin ve toplumun refahının yükselmesine, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerinin sağlanmasına ve geliştirilmesine katkıda bulunmak
- Fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla Hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını desteklemek

Vizyon

- Para politikası ile ilgili şeffaflığı ve öngörülebilirliği artırmak
- Etkin bir iletişim politikası izlemek
- Bankamızın yapısını, kurumsallaşma ve yönetim ilkeleri doğrultusunda geliştirmek
- Merkez Bankası bağımsızlığını ve güvenilirliğini kalıcı hale getirmek
- Avrupa Birliği ile uyum çalışmalarını sürdürmek

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile Bankamıza verilen görevler göz önünde bulundurularak Temel Stratejilerimiz beş başlık altında aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

1. Ulusal Paraya Güvenin Artırılması

Fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlamak, böylelikle ulusal paraya olan güveni artırarak, fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlama amacıyla çelişmemek kaydıyla sürdürülebilir büyümenin sağlanmasına ve ulusumuzun refahının yükseltilmesine katkıda bulunmak.

2. Avrupa Birliği ile Uyumun Sağlanması ve Diğer Uluslararası Kuruluşlarla İlişkilerin Geliştirilmesi

Avrupa Birliğine entegrasyon kapsamında gerekli hukuksal, sosyal ve örgütsel yapıyı oluşturmaya çalışarak, bu yönde gerekli önlemleri almak.

3. Yeterli ve Etkili İletişimin Geliştirilmesi

Hesapverebilirlik, güvenilirlik ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda uygulanan politikalardan daha iyi sonuç almak için iç ve dış kamuoyu ile iletişimi geliştirmek ve bu ilişkide aktif rol almak. Ayrıca Banka içi iletişimi de geliştirerek organizasyon yapısını güçlendirmek.

4. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Temel İşlevlerine Odaklanması

Bankamızı hem işlevleri hem de insan kaynakları bakımından yeniden gözden geçirerek, bu kapsamda kariyer planlaması yapmak ve asli olan görevlere odaklanmak. Değişen çevreye uyum sağlamak ve etkili kararlar alabilmek amacıyla araştırmalar yapmak, sonuçlarını uygulamaya yansıtarak Bankamızın faaliyetlerini geliştirmek.

5. Kurumsal Yönetişimin Geliştirilmesi

Bankamızda işlevsel, güvenli ve esnek iş ortamını sağlamak. Ayrıca, Bankamız denetim faaliyetlerini, uluslararası denetim standartlarındaki gelişmeler de dikkate alınarak, yönetime katkı yapacak şekilde geliştirmek. Böylelikle şeffaflığı ve hesapverebilirliği artırarak kurumsal yönetimde örnek bir kurum olmak. Çalışanların süreçlere etkin katılımını sağlayacak kurumsal kültürü oluşturmak.

2.2. FİYAT İSTİKRARI VE PARA POLİTİKASI

2.2.1. Genel Değerlendirme

Uygulanmakta olan makroekonomik program çerçevesinde; para, maliye ve gelirler politikalarının öncelikli amacı fiyat istikrarını sağlayarak, ekonomide sürdürülebilir büyüme ortamını devam ettirmek şeklinde belirlenmiştir. Bu çerçevede, fiyat istikrarı temel hedefine odaklı orta vadeli bir perspektifle oluşturulan para politikası stratejisi uyarınca 2006 yılında açık enflasyon hedeflemesi rejimine geçilmiştir. Üç yıllık bir süre için düşük tek haneli rakamlarla ifade edilen orta vadeli enflasyon hedefleri, fiyat istikrarının sağlanması ve sürdürülmesi konusundaki kararlılığı teyit etmektedir. Bu bağlamda, söz konusu hedeflere ulaşabilmek etkin bir para politikasının yanında, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, maliye ve gelirler politikaları ile yapısal reformların desteğini gerektirmektedir. Diğer bir deyişle, kamu borç stokunu kalıcı bir biçimde azaltmak ve bütçe performansındaki iyileşmeyi sürdürmek, gelirler politikasını enflasyon hedefleriyle tutarlı ve kaynak tahsisini etkin kılacak bir şekilde uygulamak önümüzdeki dönemde fiyat istikrarını sağlama açısından önemlidir. Diğer taraftan, piyasa mekanizmasını güçlendirecek, mali sektörün aracılık kapasitesini reel sektörün kaynak ihtiyacını karşılayacak şekilde geliştirecek, işgücünün niteliklerini yükseltecek ve rekabeti artıracak nitelikteki reformlar hem fiyat istikrarına hem de sürdürülebilir büyümeye katkı yapacaktır.

2001 krizi sonrası, fiyat istikrarının sağlanarak sürdürülebilir büyüme ortamının devam ettirilmesi temel amacı çerçevesinde oluşturulan makroekonomik program ve yapısal reformlar kararlılıkla uygulanmıştır. Bunun yanı sıra, elverişli

uluslararası ortamın da desteğiyle Türkiye ekonomisi yüksek bir büyüme performansı sergilemiş ve bu eğilim 2006 yılının ilk yarısında da devam etmiştir. Ancak, 2006 yılının ikinci çeyreğinde küresel piyasalarda oluşan dalgalanmalar ve riskten kaçınma eğiliminin yükselmesi, Türkiye’de, diğer yükselen piyasalarda olduğu gibi, risk priminin artışına bağlı olarak finansman maliyetlerini yükseltmiştir. Bu gelişmeler sonucunda enflasyonda ve enflasyon beklentilerinde artış gözlenmiş, Merkez Bankası yükselen enflasyon beklentilerini kontrol altına almak amacıyla politika faizlerini artırmıştır.

Finansal piyasalarda yaşanan dalgalanma sonucunda Yeni Türk lirası (YTL)’nin değer kaybetmesi ve faiz oranlarının artması, başta dayanıklı tüketim olmak üzere toplam yurt içi talepte belirgin bir düşüşe neden olmuştur. Ayrıca, 2006 yılının ikinci yarısında petrol fiyatları hızlı bir düşüş eğilimine girmiş, yılın ilk üç çeyreğinde özel imalat sanayinde güçlü seyreden verimlilik artışları sayesinde birim işgücü maliyetleri azalmıştır. Bu olumlu talep ve maliyet unsurlarının yanı sıra, uygulanan kararlı para politikasına ve YTL’nin tekrar değer kazanmaya başlamasına bağlı olarak enflasyon beklentilerinde Ağustos ayından itibaren gerileme gözlenmiş ve yıllık enflasyon oranı tekrar düşüş eğilimine girmiştir. Ancak gözlenen gerileme eğilimine rağmen, yıl sonu enflasyon oranı karşılaşılan arz şokları ve döviz kurundaki dalgalanmalar sonucunda yıl sonu için açıklanmış belirsizlik aralığının üst limiti olan yüzde 7 seviyesinin üzerinde kalmıştır.

2.2.2. Makroekonomik Gelişmeler

Arz ve Talep Gelişmeleri

Türkiye ekonomisinde 2002 yılından itibaren yaşanan hızlı büyüme, 2006 yılının ilk yarısında da devam etmiştir. 2006 yılının ilk iki çeyreğinde sırasıyla yüzde 6,5 ve yüzde 7,8 oranında büyüyen Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH), yılın üçüncü çeyreğinde yavaşlayarak yüzde 3,4 oranında artmıştır (Tablo 1). 2006 yılının Mayıs ve Haziran aylarında mali piyasalarda yaşanan dalgalanmayla YTL değer kaybetmiş ve faizler yükselmiştir. Bu gelişmeler sonucunda dayanıklı tüketim mallarına

olan talebin azalması ve özel sektör makine teçhizat yatırımlarının artış hızının düşmesi, büyüme hızında üçüncü çeyrekte gözlenen yavaşlamanın kaynağını oluşturmuştur. Öte yandan, yarı dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarına yapılan harcamalar ile özel sektör inşaat yatırımları üçüncü çeyrekte yüksek oranlarda artmıştır. Sonuç olarak, GSYİH yılın ilk dokuz aylık döneminde yüzde 5,7 oranında büyüme kaydetmiştir.

1 Harcamalar Yoluyla GSYİH Gelişmeleri (1987 Fiyatlarıyla, Yıllık Yüzde Değişim)

	2004	2005					2006			
	Yıllık	I	II	III	IV	Yıllık	I	II	III	Dokuz Aylık
1-Tüketim Harcamaları	9,0	4,1	3,9	9,8	14,1	8,1	8,4	11,1	2,3	6,9
Kamu	0,5	4,4	4,0	3,2	0,0	2,4	8,1	18,0	15,4	14,2
Özel	10,1	4,1	3,9	10,4	16,7	8,8	8,4	10,4	1,3	6,2
Dayanıklılık Tük. Malları	29,7	3,2	2,9	26,0	31,3	15,0	13,4	16,5	-8,9	6,3
Gıda ve İçki	2,8	3,3	8,6	10,8	8,7	8,2	6,7	5,6	-1,1	2,9
Yarı Day. ve Dayanıksız Tük. Malları	18,8	9,0	3,0	3,7	39,6	12,9	12,7	22,4	20,9	18,5
2-Sabit Sermaye Yatırımları	32,4	10,3	20,0	30,6	33,0	24,0	30,8	11,5	9,4	15,7
Kamu	-4,7	30,7	30,2	38,2	17,1	25,9	34,5	-11,4	-5,6	-2,2
Özel	45,5	8,8	18,4	29,0	41,6	23,6	30,4	15,4	13,0	18,8
Makine-Teçhizat	60,3	5,1	15,4	26,8	43,5	21,4	32,7	11,5	4,8	15,5
İnşaat	15,3	20,8	28,8	33,2	35,9	29,9	24,1	27,7	28,7	27,2
3-Mal ve Hizmet İhracatı	12,5	14,0	6,7	3,9	10,9	8,5	2,9	3,4	5,7	4,1
4-Mal ve Hizmet İthalatı	24,7	10,6	9,1	11,2	15,3	11,5	8,2	9,5	1,7	6,6
5-Toplam Yurt İçi Talep	14,1	5,6	6,8	10,9	11,6	8,8	8,8	10,4	1,7	6,8
6-Toplam Nihai Yurt İçi Talep	14,1	5,5	8,4	14,5	19,1	12,1	13,8	11,2	4,2	9,3
7-GSYİH (Harcama Yoluyla)	9,0	6,6	5,5	7,7	9,5	7,4	6,5	7,8	3,4	5,7

Kaynak: TÜİK.

2006 yılının ilk yarısında ithalat artışının ihracat artışından fazla olması nedeniyle net dış talebin büyümeye katkısı negatif olmuştur. Üçüncü çeyrekte ise iç talepteki yavaşlama ve YTL'deki değer kaybının etkisiyle ithalat artış oranı düşmüş, ihracat ise verimlilik artışlarının sürmesinin de katkısıyla yüksek bir oranda artmıştır. Bu doğrultuda, yılın üçüncü çeyreğinde net ihracat, 2005 yılının ilk çeyreğinden sonra ilk kez büyümeye pozitif katkıda bulunmuş, iç talepte ortaya çıkan yavaşlamanın etkisini kısmen telafi etmiştir. Sonuç olarak, talep koşullarının enflasyondaki düşüş sürecine verdiği destek, 2006 yılının ikinci yarısı itibarıyla belirginleşmiştir (Grafik 1).

1 Çıktı Açığı (Yüzde)

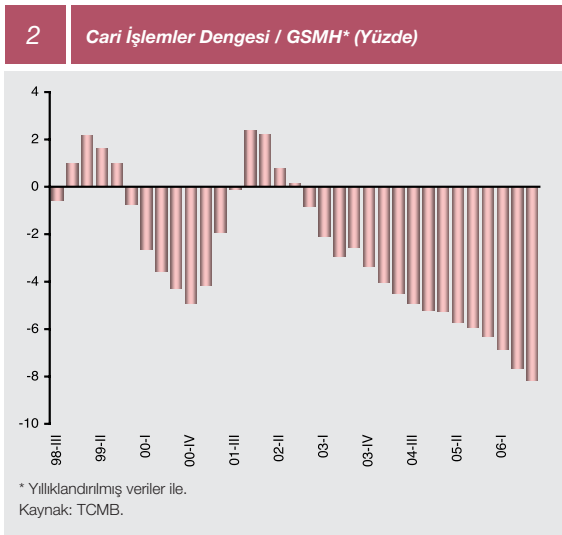

Kaynak: TCMB.

Ödemeler Dengesi Gelişmeleri

2006 yılında toplam mal ihracatı 2005 yılına göre yüzde 19,2 oranında artarak 91,7 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Toplam mal ithalatı ise, yüzde 19,3 oranında artarak 131,8 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Bunun sonucunda dış ticaret açığı 40,1 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 2006 yılının ikinci yarısında, iç talebin yavaşlaması, petrol fiyatlarının gerilemesi ve dış talebin güçlü seyretmesi sonucu dış ticaret açığındaki genişleme yılın ilk yarısına kıyasla yavaşlamıştır. Ancak, yıl

genelinde turizm gelirlerindeki düşüşe bağlı olarak hizmet gelirlerinin azalması ve yatırım geliri açığının genişlemesi cari işlemler açığına olumsuz etkide bulunmuştur. Bu gelişmelere bağlı olarak, 2006 yılında cari işlemler açığı 31,5 milyar ABD doları seviyesine çıkmıştır. 2006 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla yıllık bazda cari işlemler açığı Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH)'nın yüzde 8,1'i düzeyine ulaşmıştır (Grafik 2).

Türkiye'de son yıllarda cari açığa gözlenen yükselişin arkasında yatan en önemli nedenlerden biri, özel sektör yatırımlarındaki artışın tasarruf artışını aşmasıdır. Ancak bu gelişme, diğer yandan da ülkenin büyüme potansiyelini artırmakta ve gelecekte daha fazla ihracat anlamına gelmektedir. Artan cari işlemler açığının finansman kalitesinde iyileşmeler olmuştur. Son iki yılda cari açığın finansmanında uzun dönemli borçlanmanın ve doğrudan yabancı yatırımların payı giderek artmaktadır. Tüm bu gelişmeler, cari açığın sürdürülebilirliği konusundaki endişelerin giderilmesine önemli katkıda bulunmaktadır.

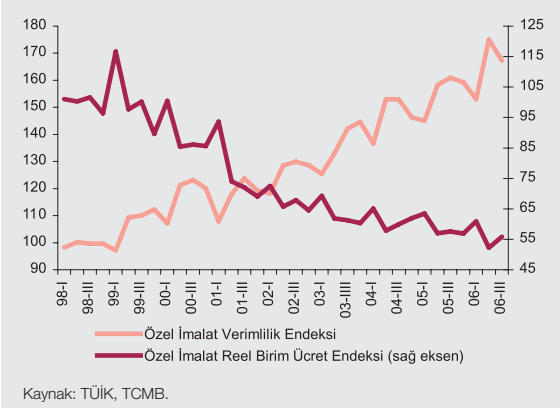
İstihdam, Verimlilik ve Enerji Fiyatları Gelişmeleri

Türkiye ekonomisinde son yıllarda gözlenen hızlı büyümenin, istihdam artışına aynı oranda yansımadağı görülmektedir. 2002-2005 yılları arasındaki yıllık ortalama GSYİH büyümesi yüzde 7,4 olmasına rağmen, bu dönemde ekonomi genelinde istihdam artışı yıllık ortalama olarak yüzde 1,1 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2006 yılının ilk çeyreğinde ekonomi genelinde istihdam düzeyi yüzde 1,1 oranında azalırken, ikinci, üçüncü ve dördüncü çeyreklerinde sırasıyla yüzde 0,6, yüzde 1,9 ve yüzde 3,3 oranlarında artmıştır. 2006 yılı geneline bakıldığında, tarım sektöründeki yıllık istihdam gerilemelerinin üçüncü çeyrekte itibaren

belirgin olarak yavaşladığı, son çeyrekte ise tarım istihdamının az da olsa arttığı görülmektedir. Tarım dışı istihdam ise 2005 yılına kıyasla daha düşük oranlarda olsa da artmaya devam etmiştir. Tarım dışı sektörlerden sanayi sektörü yılın başından itibaren, hizmetler sektörü ise yılın üçüncü çeyreğinden itibaren bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla daha düşük istihdam artış oranları göstermeye başlamıştır. Diğer taraftan, tarım dışı sektörler arasında 2005 yılındaki güçlü istihdam performansını yıl genelinde sürdüren tek sektör inşaat sektörü olmuştur. İstihdamdaki sektörel gelişmelere bakıldığında, iş gücünün tarım sektöründen sanayi, hizmetler ve

3

Özel İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Reel Birim Ücretler (1997=100)

inşaat sektörlerine doğru yöneldiği; bu bağlamda, ekonomide bir üretim girdisi olarak kullanılan emeğin sektörler arasında yeniden tahsisinin yapıldığı gözlenmektedir. Bu dönüşüm süreci, iş gücünün tarım sektöründen görece verimliliği daha yüksek olan sektörlerle yönelmesiyle beraber verimlilik artışlarını da getirmiştir. Bu eğilim, Türkiye ekonomisinin gelecek dönemde Avrupa Birliği ülkelerine reel anlamda yakınsaması açısından önemlidir.

2006 yılında işsizlik oranında sınırlı bir iyileşme görülmektedir. 2005 yılında yüzde 10,3 olan işsizlik oranı, 2006 yılında yüzde 9,9'a gerilemiştir. Yüksek büyüme oranlarına rağmen işsizlik oranının önemli bir iyileşme göstermemesinde, tarım sektöründeki istihdam gerilemelerinin tarım dışı sektörlerdeki olumlu performansı sınırlaması etkili olmuştur. Nitekim, tarım dışı işsizlik oranı son bir yıllık dönemde yüzde 13,6'dan yüzde 12,6'ya düşerek genel işsizlik oranına kıyasla daha belirgin bir gerileme göstermiştir. Ayrıca, sermaye ve ölçek

yoğun sektörler lehine imalat sanayiinde yaşanan değişimin ve emek yoğun sektörlerin başta Çin ve Hindistan kaynaklı olmak üzere yoğun küresel rekabet baskısı altında kalmasının istihdam artışları üzerinde baskı yarattığı düşünülmektedir.

Özel imalat sanayiinde, verimlilik artışlarının devam etmesi ve reel ücretlerdeki artışın sınırlı kalması sonucunda 2006 yılının ilk çeyreğinde reel birim ücretlerdeki gerileme sürmüştür, bu dönemde reel birim ücretler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,0 oranında gerilemiştir. Yılın ikinci ve üçüncü çeyreklerinde de temelde verimlilik artışlarına bağlı olarak reel birim ücretler bir önceki yılın aynı dönemlerine göre sırasıyla yüzde 8,4 ve yüzde 3,0 oranlarında azalmıştır (Grafik 3). Reel birim ücretlerin 2006 yılında düşüş eğiliminde olması, bir yandan ihracat performansına rekabet avantajı yoluyla olumlu katkı yaparken, bir yandan da fiyatlar üzerindeki maliyet baskısını azaltmıştır.

Son yıllarda gözlenen güçlü küresel büyüme eğilimi, atıl kapasite imkanlarının sınırlı olduğu ham petrol piyasalarındaki fiyatlar üzerinde baskı yaratmıştır. Ancak, 2006 yılının ikinci yarısından itibaren ABD ekonomisinde ortaya çıkan yavaşlamaya paralel olarak ham petrol tüketimindeki azalma, mevsim normallerinin üzerinde seyreden hava koşulları ve özellikle ABD'deki ham petrol stoklarının son iki yılın en yüksek düzeyine yükselmesi, petrol fiyatlarının belirgin olarak azalmasına neden olmuştur. 29 Aralık 2006 tarihi itibarıyla uluslararası ham petrol fiyatları 60,1 ABD doları/varil seviyesine kadar gerilemiştir.

Kredi Gelişmeleri

Türkiye'de 2001 krizi sonrasında finansal sektörde gerçekleştirilen kapsamlı reformlara bağlı olarak oluşan güven ortamı, bankacılık sisteminin ve bireylerin beklentilerini olumlu yönde etkilemiş, finansal sözleşmelerin vadelerinde

uzama, sözleşmeye konu olan tutarlarda da artış gözlenmiştir. Bu gelişmenin bir yansıması olarak, kredi hacmi 2003 yılının ikinci çeyreğinden itibaren belirgin bir şekilde artmıştır. Bankacılık sistemine yabancı sermaye girişlerinin devam etmesi ve

süregeleli mali disiplinin etkisiyle, kredi hacmindeki genişleme 2006 yılının ilk yarısında da sürmüştür. Ancak, Mayıs ve Haziran aylarında mali piyasalarda ortaya çıkan dalgalanmalar sonucunda kısa vadeli faizlerdeki artışın kredilerin fonlama maliyetini ve riskten kaçınma eğilimini artırması nedeniyle yılın ikinci yarısında kredi artış hızı belirgin olarak yavaşlamış, özellikle taşıt kredileri alt kaleminde daralma gözlenmiştir (Tablo 2).

2	Tüketici Kredileri ve Kredi Kartlarından Alacaklar (Reel Üç Aylık Yüzde Değişim)					
	2005		2006			
	I	II	I	II	III	IV
Tüketici Kredileri	23,3	14,4	17,2	20,0	1,5	3,3
Konut Kredileri	50,6	33,3	29,2	22,8	0,9	2,0
Taşıt Kredileri	11,4	6,0	1,9	5,1	-6,4	-5,5
Diğer Krediler	11,3	1,6	11,7	24,3	6,0	8,7
Kredi Kartları	6,3	2,3	2,0	6,8	2,1	4,4

Kaynak: TCMB.

Kamu Maliyesi ve Borç Stokundaki Gelişmeler

2006 yılında konsolide bütçe sistemi kaldırılmış, yerine, merkezi yönetim bütçe sistemi uygulamaya konulmuştur. Merkezi yönetim bütçesindeki gelişmelere bakıldığında, 2006 yılının kamu maliyesi açısından başarılı geçtiği gözlenmektedir. Mali disiplinin kararlılıkla sürdürülmesiyle birlikte kamu

kesiminde yapılan ve yapılmakta olan yapısal reformlar, bir yandan kamu maliyesini daha sağlıklı temellere kavuştururken, bir yandan da ekonomide rekabetçi bir yapının oluşmasına katkıda bulunmuştur. Kamu maliyesindeki gelişmeler, 2006 yılında fiyat dinamiklerini olumlu yönde etkilemiş,

3 Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri (Milyar YTL)

	2005	2006	Artış Oranı (%)	2006 Bütçe Hedefi	Gerçekleşme/ Bütçe Hedefi (%)	Gerçekleşme/ GSMH (%) ¹
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri (A+B)	159,2	175,3	10,1	174,3	100,6	31,2
A) Faiz Giderleri	45,7	45,9	0,4	46,3	99,2	8,2
B) Faiz Hariç Bütçe Giderleri	113,5	129,4	14,0	128,1	101,0	23,0
1. Personel ve Sosyal Güt. Kurumları Devlet Primi Giderleri	37,4	42,8	14,4	41	104,4	7,6
2. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15,2	18,6	22,4	17,7	105,3	3,3
a) Savunma-Güvenlik	6,5	7,5	15,4	7,8	96,1	1,3
b) Sağlık Harcamaları	4,0	5,3	32,5	4,1	130,4	0,9
c) Diğer Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4,7	5,7	21,3	5,7	100,4	1,0
3. Cari Transferler	45,6	49,6	8,8	49,1	101,0	8,8
4. Sermaye Giderleri	10,3	11,9	15,5	12,5	95,5	2,1
5. Sermaye Transferleri	1,2	2,6	116,7	1,8	146,5	0,5
6. Borç Verme	3,8	3,7	-2,6	4,3	86,9	0,7
7. Yedek Ödenekler	0,0	0,0	-	1,7	0,0	0,0
Merkezi Yönetim Gelirleri (A+B+C) ²	-	171,3	-	160,3	106,9	30,5
A) Genel Bütçe Gelirleri (I+II+III+IV)	132,7	166,6	25,6	156,2	106,7	29,6
I-Vergi Gelirleri	106,9	137,5	28,6	132,2	104,0	24,5
1. Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	30,3	40,1	32,4	39,0	103,0	7,1
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1,8	3,1	69,4	3,1	99,3	0,6
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	50,5	59,4	17,7	59,4	100,0	10,6
4. Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	19,3	27,6	42,8	24,3	113,6	4,9
II-Vergi Dışı Gelirler	23,2	26,4	14,0	21,4	123,7	4,7
III-Sermaye Gelirleri	2,0	1,8	-9,9	2,3	81,1	0,3
IV-Özel Gelirler ile Alınan Bağışlar ve Yardımlar	0,5	0,9	78,8	0,4	232,5	0,2
B) Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	-	3,3	-	3	109,7	0,6
C) Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	-	1,4	-	1,1	127,1	0,2
Bütçe Dengesi	-	-4,0	-	-14	28,5	-0,7
Faiz Dışı Dengesi	-	42,0	-	32,3	129,9	7,5

¹2006 yılı için GSMH artış oranı, 2006 yılı DPT Programı'ndan alınmıştır.²Kapsam değişikliğinden dolayı karşılaştırılabilir değildir.

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

carî açığın sürdürülebilirliğine ilişkin kaygıların hafifletilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

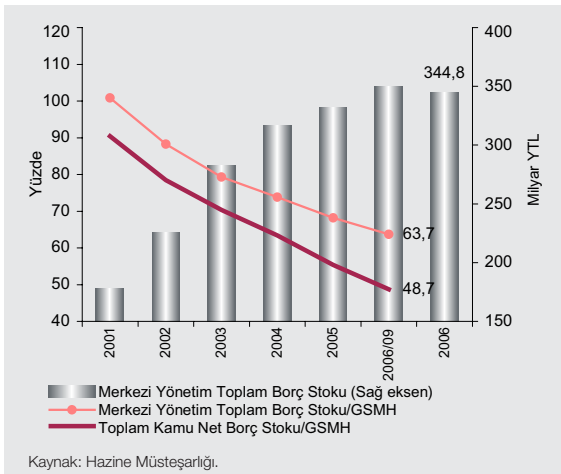
2006 yılında gerek bütçe dengesi gerekse faiz dışı bütçe dengesi yıl sonu hedefinin oldukça üzerinde performans sergilemiştir (Tablo 3). Merkezi yönetim faiz dışı dengesi 42,0 milyar YTL fazla verirken, bütçe dengesi sadece 4,0 milyar YTL tutarında açık vermiş ve bunun sonucunda merkezi yönetim bütçe açığının milli gelire oranı yüzde 0,7 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu olumlu performansta, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 160,3 milyar YTL olan başlangıç hedefinin 11,0 milyar YTL üzerinde gerçekleşmiş olması temel belirleyici olmuştur. Kurumlar vergisi gelirinde yıl içinde uygulamaya konulan vergi oranı indiriminin etkisiyle başlangıç hedefinin gerisinde kalınmasına rağmen, vergi gelirleri, ithalde alınan katma değer vergisi ve gelir vergisi gerçekleştirmelerinin beklenenin üzerinde performansı sayesinde, 2005 yılına göre yüzde 28,6 oranında artış göstermiştir. Bununla birlikte, merkezi yönetim bütçe gelirlerinde kaydedilen yüksek artışta, 2006 yılına özgü ve bir defalık tedbir niteliğindeki uygulamaların önemli payının olduğu unutulmamalıdır. Telsim A.Ş.'nin Mobil İletişim için Küresel Sistem (GSM) geçmiş dönem paylarının vergi ceza ve faizleriyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından Hazine'ye yatırılması ve Türk Telekomünikasyon A.Ş. (TELEKOM) nakit fazlasının

bütçeye girmesi yüksek gelir performansına önemli katkı sağlamıştır.

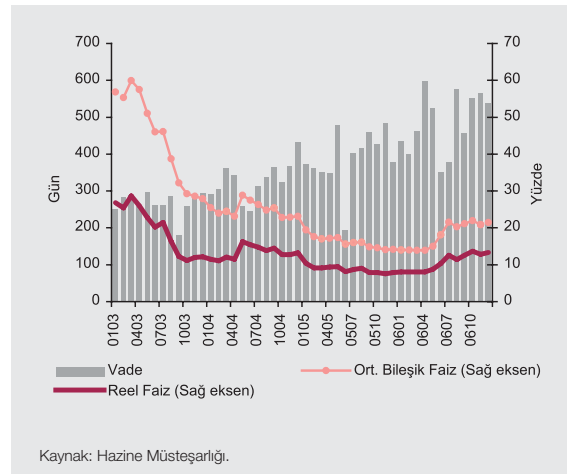
Kamu borç stokundaki gelişmeler incelendiğinde, 2006 yılının Mayıs ve Haziran aylarında yaşanan finansal dalgalanmaya rağmen borç stokundaki iyileşme eğiliminin devam ettiği gözlenmektedir. Toplam kamu borç stokunun büyük bir kısmını oluşturan merkezi yönetim borç stoku, 2006 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4,0 oranında artış göstererek 344,8 milyar YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. 2006 yılında, hedeflenenin üzerinde faiz dışı fazla elde edilmesi ve 10,6 milyar YTL tutarındaki özelleştirme gelirleri borç stokunun artış hızını sınırlamıştır (Grafik 4).

Ortalama borçlanma vadesi Mayıs-Temmuz dönemindeki kışalmanın ardından, Eylül ayından itibaren 5 yıl vadeli gerek değişken gerekse sabit kuponlu senetlerin yeniden ihraç edilmeye başlanmasıyla birlikte belirgin bir uzama eğilimi göstererek dalgalanma öncesindeki düzeyine ulaşmıştır. 2004 yılı ikinci yarısından itibaren düşme eğilimi gösteren nominal ve reel faizler ise 2006 yılı Mayıs-Haziran dönemindeki dalgalanmanın ardından yükselmiş ve bu seviyelerde kalıcı olmuştur (Grafik 5).

4 Kamu Borç Stoku Göstergeleri

5 İskontolu İhalelerde Gerçekleşen Ortalama Borçlanma Vadesi ve Faiz Oranı

Enflasyon Gelişmeleri

2006 yılının sonunda Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) enflasyonu yüzde 9,65 olarak gerçekleşmiş ve yıl sonu için açıklanmış belirsizlik aralığının üst limiti olan yüzde 7 seviyesinin üzerinde kalmıştır (Grafik 6). Enflasyon hedefinin belirgin bir şekilde aşılmasının arkasında yatan nedenlerin iyi ayrıştırılabilmesi açısından, 2006 yılını Mayıs öncesi ve Mayıs sonrası olarak iki ayrı dönemde incelemek yararlı olacaktır.

Mayıs öncesi dönemde enflasyonun yükselmesinin temel nedeni, aynı anda farklı arz şoklarının ortaya çıkması olarak özetlenebilir. Bu dönemdeki arz şokları, yükselen ham petrol fiyatları, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki artışlar ve altın fiyatlarındaki hızlı yükselişler olarak sıralanabilir. 2006 yılının ilk yarısında yurt içi talebin güçlü seyretmesi de Mayıs öncesi dönemde enflasyon artışında rol oynamıştır. Ancak, fiyat verileri alt kalemler itibarıyla incelendiğinde ve kapasite göstergeleri dikkate alındığında, enflasyon hedefinin aşılmasında arz kaynaklı unsurların çok daha belirleyici olduğu görülmektedir.

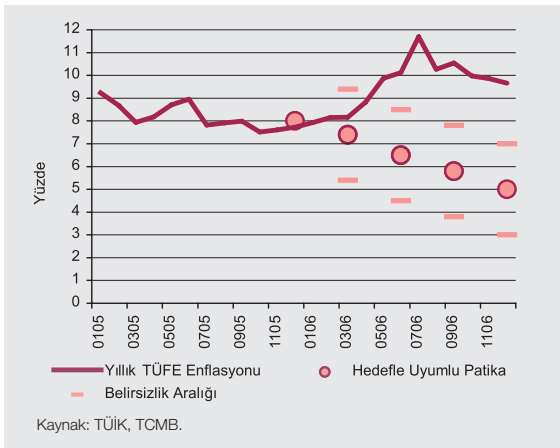
Mayıs sonrası dönemde ise enflasyon dinamikleri üzerinde, küresel risk algılamalarındaki değişim ve uluslararası likidite şokunun ardından ortaya çıkan döviz kuru hareketlerinin etkili olduğu gözlenmiştir. 2006 yılının başlarından itibaren gelişmiş ülkeler

artan enflasyon kaygıları nedeniyle faiz oranlarını artırmışlardır. Bu durum, 2006 yılının Mayıs ve Haziran aylarında gelişmekte olan ülkelere yönelik uluslararası sermaye akımlarında, ciddi boyutta ters yönlü bir hareketin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Gelişmiş ülkelerdeki faiz artışlarının yanı sıra, küresel piyasalarda riskten kaçınma eğiliminin yükselmesi de, Türkiye, Macaristan ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi ülkelere sermaye çıkışına yol açmıştır. Uluslararası likidite koşullarında ortaya çıkan bu olumsuz gelişmeler, gelişmekte olan diğer ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'nin mali piyasalarında da dalgalanmaların oluşmasına neden olmuştur.

Türkiye'ye ilişkin risk algılamasındaki bozulma Mayıs ve Haziran aylarında önemli boyutlara ulaşmış, Türkiye'nin kredi risk priminde 150 baz puan civarında bir artış söz konusu olmuştur. Bunun yanı sıra, YTL, ABD doları karşısında aynı dönemde yüzde 20'den fazla değer kaybetmiştir. Bütün bu gelişmelerin etkisiyle, 2006 yılının ikinci çeyreğinde yıllık enflasyon yüzde 10,1'e yükselmiş ve bu dönem için belirlenen hedefle uyumlu belirsizlik aralığının üst limiti olan yüzde 8,5'lik oranın üzerinde kalmıştır. Temmuz ayındaki yıllık enflasyon oranı ise yüzde 11,7 düzeyine ulaşmıştır. Mayıs ve Haziran aylarındaki döviz kuru hareketlerinin 2006

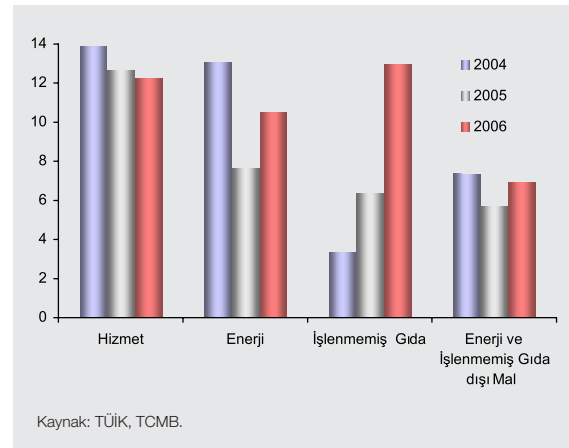
6

Yıllık TÜFE Enflasyonu ve Hedefle Uyumlu Patika

7

Tüketici Fiyatları (Yıllık Yüzde Değişim)

yılı enflasyonu üzerindeki birikimli etkisi 3,5 puana kadar ulaşmıştır. Söz konusu birikimli etkilerle ve işlenmemiş gıda fiyatlarının yüksek seyri korumasıyla enflasyon, yılın kalan kısmında da yüksek seviyelerde seyretmiştir. Yıllık enflasyon oranı yılın üçüncü ve son çeyreklerinde sırasıyla yüzde 10,6 ve 9,7 olarak gerçekleşmiş ve ikinci çeyreğin ardından bu çeyreklerde de belirsizlik aralığının üst limitini aşmıştır.

Enflasyon gelişmeleri 2006 yılı genelinde alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, işlenmemiş gıda fiyatlarının önceki iki yıla göre çok yüksek oranda arttığı, hizmet enflasyonunun sınırlı da olsa gerilediği, mal grubu enflasyonunun ise önceki iki yılın üzerinde seyrettiği gözlenmektedir. İşlenmemiş gıda dışında kalan mallar ise büyük ölçüde YTL'deki değer kaybının etkilerine maruz kalmıştır. Petrol fiyatları artışının yılın ilk yarısında devam etmesi ve YTL'nin değer kaybı ile enerji fiyatlarının enflasyon üzerindeki olumsuz etkisi belirginleşmiştir (Grafik 7).

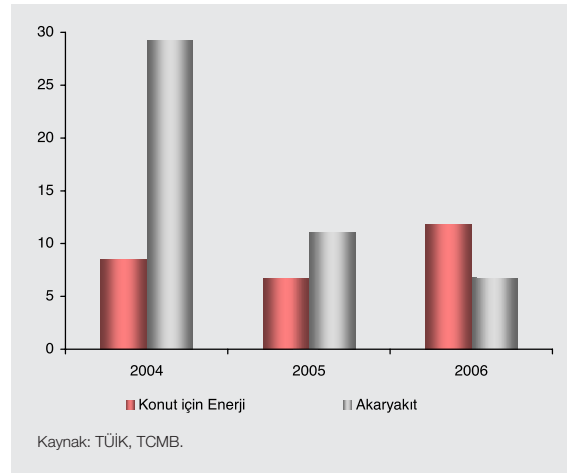
İşlenmemiş gıda fiyatlarındaki artış eğiliminin, temelde hava koşulları ve ürün rekoltesinin belirleyici olduğu taze meyve ve sebze fiyatlarında mevsim normallerinin üzerindeki yüksek oranlı artışlardan kaynaklandığı, diğer işlenmemiş gıda fiyatlarındaki artışın ise daha sınırlı oranda gerçekleştiği görülmektedir. Bu da, gıda fiyatlarındaki artışların temelde arz kaynaklı olduğuna işaret etmektedir. İşlenmemiş gıda fiyatları yıllık artışı, 2006 yılının Temmuz ayında yüzde 21 seviyelerine kadar yükseldikten sonra yılın son çeyreğinde düşüş eğilimine girmiş, yıl sonu itibarıyla yüzde 12,9 olarak gerçekleşmiştir.

Hizmet fiyatları yıllık enflasyonu, 2006 yılında bir önceki yıla kıyasla gerileme göstermekle birlikte, yıl genelinde yatay bir seyir izlemiş ve 2005 yılında bir önceki yıla göre 1,2 puan düşerken, 2006 yılında

0,5 puan gerilemiştir. Bu gelişmede, yurt içi talep koşullarının geçmiş yıllarda enflasyondaki düşüşe yaptığı katkının 2006 yılında daha sınırlı olmasının yanı sıra, Mayıs ve Haziran aylarında döviz kurunda yaşanan dalgalanma ve sonrasında kısa vadede genel enflasyon eğiliminde gözlenen yükseliş de etkili olmuştur.

Enerji fiyatları, 2006 yılı boyunca uluslararası piyasalardaki ve döviz kurundaki gelişmelere bağlı olarak değişkenlik göstermiştir. Yükselen petrol fiyatları ve YTL'deki değer kaybı sonucunda enerji fiyatlarında Ağustos ayına kadar yüksek artışlar gözlenmiştir. Söz konusu artışlar, Ağustos sonrasında petrol fiyatları ve YTL'deki eğilimlerin tersine dönmesiyle yavaşlamaya başlamıştır. Ancak, konut grubu enerji fiyatlarının yüksek seyretmesi sonucunda enerji grubu yıllık enflasyonu 2006'da yüzde 10,5 düzeyinde gerçekleşmiştir (Grafik 8).

8 Enerji Fiyatları (Yıllık Yüzde Değişim)

Enflasyonun geçici hareketlerden ayrıştırılarak ana eğilimin incelenmesi amacıyla türetilen Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri (ÖKTG)'nden olan ÖKTG-H endeksindeki yıllık artış, yıl sonu itibarıyla yüzde 8,9'a ulaşmıştır.¹ Böylelikle, yılın ikinci yarısında yıllık tüketici enflasyonunun artışında, ÖKTG-H'de

1. Söz konusu endeks içinde dayanıklı tüketim mallarının ağırlığının yüksek olması, endeksin döviz kurundaki dalgalanmalara karşı hassas olmasına yol açmaktadır. Nitekim, Mayıs ve Haziran aylarındaki gelişmeler sonrasında, yıl sonunda TÜFE'nin yıllık artışı Nisan ayına göre 0,8 puan yükselirken, ÖKTG-H'nin yıllık artışı 3,5 puan yükselmiştir.

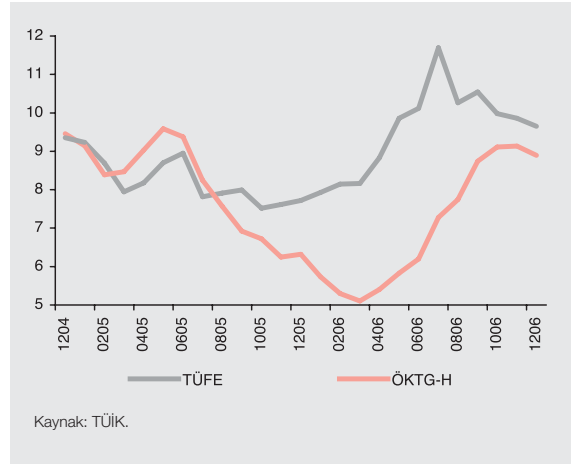
kapsanan mal ve hizmet grupları fiyat artışları belirleyici olmuştur (Grafik 9 ve 10). Öte yandan, yılın son çeyreğinde döviz kurundaki artışın fiyatlara yansıtılmasının büyük ölçüde tamamlanmasıyla söz konusu göstergenin artış hızı önemli ölçüde yavaşlamış ve yükseliş eğilimi yerini gerilemeye bırakmıştır.

Enflasyon beklentileri, enflasyon gerçekleştirmeleri üzerinde gerek fiyat gelişmelerine gerekse ücret ayarlamalarına temel teşkil etmesi açısından belirleyici olmaktadır. Bu çerçevede, Merkez Bankasının analiz ve değerlendirmelerinde söz konusu beklentilerdeki gelişmeler önem taşımaktadır.

Enflasyon, 2006 yılının Mayıs ayından itibaren hızlı bir yükseliş eğilimine girmiş, enflasyon beklentileri bozulmaya başlamıştır. Ancak, Merkez Bankasının orta vadeli hedeflere ulaşmaya yönelik uyguladığı para politikası,² enflasyon beklentilerinin iyileşmesine katkıda bulunmuştur. Bankamız tarafından düzenli olarak yapılmakta olan Beklenti Anketi sonuçlarına göre, enflasyon beklentilerindeki bozulma Temmuz ayında durmuştur. Takip eden dönemde, 12 ve 24

9

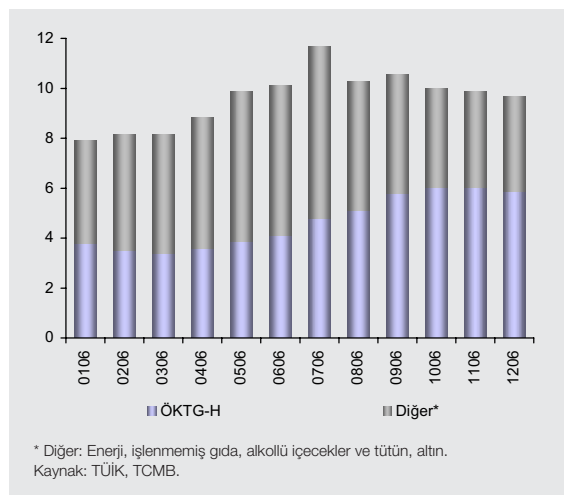
TÜFE ve ÖKTG-H (Yıllık Yüzde Değişim)

ay sonrasında ilişkin orta vadeli enflasyon beklentileri kararlı olarak aşağı yönlü bir hareket göstermiştir (Grafik 11). Ancak, enflasyon beklentilerinin, büyük ölçüde gerçekleşen enflasyon rakamlarından etkilenmesi ve enflasyon gerçekleştirmelerinin yüksek olması nedeniyle beklentilerdeki iyileşme sınırlı olmuştur. 2006 yılı sonu itibarıyla 2007 yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 7,11 olurken, 2008 yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 5,56 olarak şekillenmiştir.

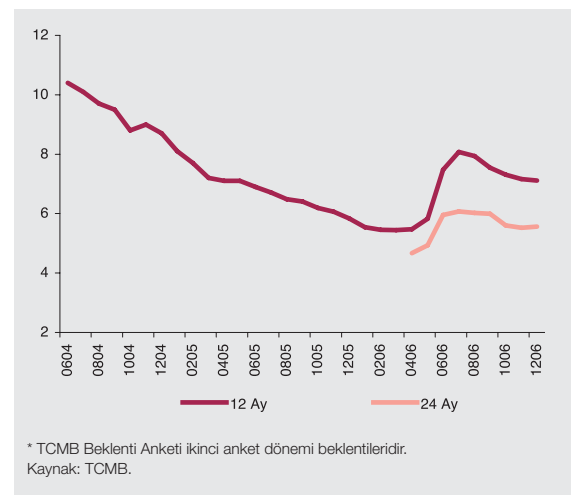
10

Yıllık Enflasyona Katkı (Yüzde Puan)

11

12 ve 24 Ay Sonrasındaki TÜFE Beklentileri* (Yıllık Yüzde Değişim)

2. Para politikası uygulamaları 2.2.3. bölümünde ayrıntılı olarak incelenmektedir.

2.2.3. Para Politikası Uygulamaları

Enflasyon Hedeflemesi Rejimi: Genel Çerçeve

2006 yılının başında açık enflasyon hedeflemesi rejimi uygulamaya koyulmuş ve bu süreçte şeffaflık, hesapverebilirlik ve öngörülebilirlik alanlarında da önemli adımlar atılmıştır.

Enflasyon hedeflemesi çerçevesinde para politikası kararları, Kurul'un önceden duyurulmuş bir takvim çerçevesinde yaptığı aylık toplantılarda oylama yoluyla verilmektedir. Temel para politikası aracı, Bankalararası Para Piyasası ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Repo-Ters Repo Pazarında uygulanmakta olan kısa dönem faiz oranlarıdır. Kurul, faiz kararlarını alırken enflasyon tahminlerinin ve beklentilerinin hedefle tutarlılıklarını göz önünde bulundurmakta ve kararlarını orta vadeye yönelik bir bakış açısıyla şekillendirmektedir. 2006 yılındaki kurul toplantılarında faiz oranları ile ilgili verilen kararlar gerekçesi ile birlikte toplantı ile aynı günde açıklanmış, toplantıdaki tartışmaların özeti de beş iş günü içinde yayımlanmıştır. Temel iletişim aracı, yine önceden duyurulan bir takvim çerçevesinde, üç ayda bir yayımlanan ve ekonomik gelişmelerin detaylı analizi yanında enflasyon tahminlerini, risk faktörlerinin analizini ve olası politika tepkilerini içeren Enflasyon Raporudur.

Enflasyon hedefi, ortalama bir tüketicinin geçim maliyetini yansıtan bir gösterge olması ve iletişim kolaylığı nedeniyle TÜFE'nin yıllık yüzde değişimi üzerinden tanımlanmış, yıl sonu "nokta" hedefleri, Hükümet'le birlikte üç yıllık bir dönem için belirlenmiştir. Bu doğrultuda enflasyon hedefleri, 2006 yılı sonu için yüzde 5, 2007 ve 2008 yılları sonu için de yüzde 4 olarak belirlenmiştir. Hesapverebilirlik mekanizmasına temel oluşturmak üzere 2006 yılı için nokta hedef etrafında yıl sonu hedefi ile tutarlı üçer aylık enflasyon patikası, her iki yönde ikişer puanlık "belirsizlik aralığı" ile birlikte açıklanmıştır (Tablo 4).

Bu patika aynı zamanda, Uluslararası Para Fonu (IMF) ile yapılan program çerçevesinde üçer aylık gözden geçirmelerde performans kriterleri olarak kullanılmıştır. Hesapverebilirlik ilkesi çerçevesinde Merkez Bankası, enflasyon gerçekleştirmelerinin belirlenen patikanın dışına çıkması durumunda, bunun nedenlerini ve alınması gereken önlemleri "Açık Mektup" aracılığıyla Hükümet'e sunmakta ve kamuoyu ile paylaşmaktadır. Program şartlılığının gereği olarak "Açık Mektup" IMF'ye de gönderilmektedir. Enflasyon gerçekleştirmeleri, 2006 yılının ikinci çeyreğinden itibaren yıl sonu enflasyon hedefiyle uyumlu belirsizlik aralığının üst limitini aşmıştır. Bu nedenle, hesapverebilirlik ilkesi doğrultusunda Merkez Bankası, Hükümet'e enflasyondaki sapmanın nedenlerini ve hedefe tekrar erişilebilmesi için alınması gereken önlemleri açıklayan mektuplar yazmış, söz konusu mektupları kamuoyu ile paylaşmış ve program şartlılığı çerçevesinde IMF'ye de göndermiştir.

4

2006 Yılında Hedefle Uyumlu Enflasyon Patikası, Belirsizlik Aralığı ve Enflasyon Gerçekleşmeleri

	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Belirsizlik aralığı üst sınırı	9,4	8,5	7,8	7
Hedefle uyumlu patika	7,4	6,5	5,8	5
Belirsizlik aralığı alt sınırı	5,4	4,5	3,8	3
Gerçekleşmeler	8,16	10,12	10,55	9,65

Kaynak: TCMB.

Enflasyon hedeflemesi uygulayan bir çok ülkede enflasyonun belirlenen hedeflerden sapması sık rastlanan bir durumdur. Ancak burada önemli olan, hedeften sapmanın nedenlerinin açıkça izah edilebilmesi ve hedefe tekrar ulaşmak için gereken tedbirlerin alınarak erişme süresiyle ilgili olarak kamuoyunun bilgilendirilmesidir. Merkez Bankası, 2006 yılında enflasyon gerçekleştirmelerinin belirlenen patikadan belirgin olarak sapması karşısında yıl

sonu hedefini değiştirebilir ve bu “yeni hedef”e ulaşabilirdi. Böylece, kamuoyuna da hesap vermek durumunda kalmayabilirdi. Ne var ki, Merkez Bankası hedefi değiştirmeyi değil, iletişim politikasının bir pekiştirici unsuru olarak kamuoyuna hesap vermeyi tercih etmiştir. Sonuç olarak, Merkez Bankası, sık sık hedef değiştirmenin enflasyon beklentilerini ve fiyatlandırma davranışlarını olumsuz etkileme potansiyeli taşıdığı ve ilerisi için verilen taahhütlerin güvenilirliğini azaltabileceğini düşünmektedir. Bu nedenle önümüzdeki dönemde de, enflasyonun makul sùrelerde hedefe yakınsayacağı öngörüldüğü sürece hedeflerin değiştirilmemesi esas alınmıştır.

Merkez Bankası, 2006 yılındaki döviz kuru politikasını 5 Aralık 2005 tarihinde yayımlanan “Enflasyon Hedeflemesi Rejiminin Genel Çerçevesi ve 2006 Yılında Para ve Kur Politikası” başlıklı metinde belirlenen çerçevede uygulamıştır. Buna göre, döviz kurları döviz piyasasındaki arz ve talep koşulları ile belirlenmekte, Merkez Bankasının herhangi bir döviz kuru hedefi veya taahhüdü bulunmamaktadır. Ancak, Merkez Bankası, döviz piyasalarında iki şekilde yer alabilmektedir. Bunlardan ilki, önceden açıklanan programa uygun olarak ve yine önceden ilan edilmiş limitler dahilinde gerçekleştirilen rezerv biriktirme amaçlı döviz alım ihaleleridir. İkincisi ise, döviz kurlarında aşırı oynaklık görüldüğünde ya da aşırı oynaklığa neden olabilecek gelişmeler yaşandığında döviz piyasalarına yapılan doğrudan alım ya da satım müdahaleleridir. 2006 yılında döviz kurları piyasadaki arz ve talep koşulları tarafından belirlenmekle birlikte, Merkez Bankası yıl içinde kurlarda görülen aşırı oynaklık üzerine bir defa döviz alım, üç defa da döviz satım yönünde olmak üzere doğrudan müdahalelerde bulunmuştur.

2007 yılında uygulanacak para politikasının temel çerçevesi, 13 Aralık 2006 tarihinde yayımlanan “2007 Yılında Para ve Kur Politikası” başlıklı duyuru ile açıklanmıştır. Bu doğrultuda 2007 yılı sonu için

belirlenen yüzde 4'lük enflasyon hedefi, 2 puanlık belirsizlik aralığı ve hedefle uyumlu üçer aylık enflasyon patikası ile birlikte açıklanmıştır. Enflasyon hedefi, yıl sonu itibarıyla 2008 ve 2009 yılları için yüzde 4 olarak belirlenmiştir (Tablo 5).

5

2007 Yılında Hedefle Uyumlu Enflasyon Patikası ve Belirsizlik Aralığı

	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Belirsizlik aralığı üst sınırı	11,2	8,7	7,3	6,0
Hedefle uyumlu patika	9,2	6,7	5,3	4,0
Belirsizlik aralığı alt sınırı	7,2	4,7	3,3	2,0

Kaynak: TCMB.

Merkez Bankası, 2006 yılında uygulamaya başlamış olduğu enflasyon hedeflemesi rejiminin temel çerçevesini 2007 yılında da korumakla beraber, iletişim ve para politikasının daha etkin yürütülmesi amacıyla, enflasyon hedeflemesinin operasyonel çerçevesinde bir dizi değişikliğe gitmiştir. 2006 yılı boyunca yayımlanan Enflasyon Raporlarında yer alan enflasyon tahminleri, bir buçuk yıl ilerisini öngörecektir şekilde sunulmakta iken, 2007 yılından itibaren, ekonomik birimlerin önlerini daha iyi görebilmelerine katkıda bulunmak amacıyla, iki yıl için verilmesi planlanmıştır. Bu yenilikle beraber Beklenti Anketi sonuçları ile kıyaslanabilir bir tahmin ufku oluşturulmaktadır. Böylece, enflasyon tahminlerinin daha kolay incelenip değerlendirilmesine imkan sağlanmış olacaktır. Önümüzdeki döneme ilişkin getirilen başka bir yenilik ise Kurul kararlarının Türkçesi ile İngilizce tercümesinin aynı gün yayımlanacak olmasıdır. Bunun yanı sıra, 2006 yılında “Para Politikası Kurulu Değerlendirmeleri Özeti” olarak adlandırılan metin, bundan böyle toplantıyı takip eden sekiz iş günü içinde “Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti” adıyla ve İngilizce çevirisiyle aynı anda yayımlanacaktır.

Para Politikası Uygulamaları

2006 yılının ilk çeyreğinde, Ocak ayında yapılan öngörülerle tutarlı olarak, enflasyondaki düşüş duraksama göstermiş ve yıllık enflasyon Mart ayı sonu itibarıyla yüzde 8,16 olarak gerçekleşerek belirsizlik aralığı içinde kalmıştır. Bu dönemde Kurul faiz oranlarını sabit tutmuştur. Öte yandan, enerji, işlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün gibi para politikasının kontrolü dışındaki kalemler hariç tutulduğunda enflasyonun ana eğiliminin düşüş yönünde olduğu görülmüş ve yılın ikinci çeyreğinden itibaren yıllık enflasyonun aşağı yönlü hareket edeceği öngörüsü korunmuştur. Bu çerçevede Kurul, Enflasyon Raporunda ortaya konulan politika perspektifine bağlı kalmış ve Nisan ayında politika faiz oranlarını 25 baz puan düşürmüştür.

2006 yılının Mayıs ve Haziran aylarında finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaya bağlı olarak YTL'de oluşan değer kaybına, emtia ve işlenmemiş gıda fiyatlarından kaynaklanan arz şoklarının eşlik etmesi sonucunda, enflasyon beklentileri belirgin olarak bozulmuş, ikincil etkilerin görülme riski ortaya çıkmıştır. Merkez Bankası, bu bozulmanın fiyatlama davranışları üzerinde kalıcı etkiler oluşturmaması ve nihai olarak orta vadede enflasyon hedeflerinin ulaşılabilir kılınması amacıyla bir dizi politika önlemi almıştır.

İlk olarak, 16 Mayıs 2006 tarihi itibarıyla, 2004 yılı sonundan itibaren düzenli olarak gerçekleştirilen günlük döviz alım ihalelerine ara verilmiştir. Böylece, ortaya çıkan döviz arzındaki daralmaya bağlı olarak döviz kurlarında gözlenen oynaklığın azaltılması amaçlanmıştır. İkinci olarak, Kurul, 7 Haziran 2006 tarihinde program dışı olarak toplanmış ve kısa vadeli politika faiz oranlarını 175 baz puan artırmıştır. Bu kararın ardından mali piyasalardaki dalgalanma bir ölçüde durulmuştur. Nitekim, orta vadeli görünümde belirgin bir değişiklik olmadığı

değerlendirmesi yapılarak 20 Haziran 2006 tarihli olağan toplantıda para politikasının 7 Haziran'daki durumu değiştirilmemiştir. Ancak, izleyen günlerde uluslararası mali piyasalardaki hareketlilik yeniden artmış ve döviz kurları ile orta ve uzun vadeli faiz oranları üzerinde baskı oluşturmaya başlamıştır. Ayrıca, orta vadeli enflasyon beklentilerindeki bozulmanın devam ettiği de görülmüştür. Bu gelişmeler üzerine, Kurul, 25 Haziran 2006 tarihinde ikinci kez program dışı bir toplantı yaparak politika faiz oranlarını 225 baz puan artırmıştır.

25 Haziran 2006 tarihinde yapılan toplantıda, YTL ve döviz likiditesine ilişkin düzenlemelere gidilerek parasal sıkılaştırma sürecinin desteklenmesi kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, piyasadaki YTL likidite fazlasını kademeli olarak azaltmak ve para politikasının etkinlik ve esnekliğini artırmak amacıyla, Bankalararası Para Piyasasında gecelik vadeli işlemlere ek olarak, 26 Haziran 2006 tarihinden itibaren, bir ve iki hafta standart vadeli YTL depo alım ihalesi işlemlerine başlanmıştır.

Ayrıca, döviz piyasalarında likiditenin azalmasından kaynaklanan döviz kuru oynaklıklarına tepki olarak, önceden ilan edilecek tarih ve tutarlar dahilinde "Döviz Satım İhaleleri" düzenlenmesi kararlaştırılmış ve ayrıca döviz kurlarında aşırı oynaklıklar görülmesi halinde döviz piyasasına doğrudan satım yönünde müdahale edilebileceği duyurulmuştur.³

Kurul, döviz kurunun ikincil etkilerini sınırlamak ve enflasyon beklentilerini düzeltmek amacıyla Temmuz ayı toplantısında politika faizlerini 25 baz puan daha yükseltme kararı almıştır. Böylece, olağan ve takvim dışı Kurul toplantıları ile piyasalar tarafından referans alınan Merkez Bankası borçlanma faiz oranı 7 Haziran 2006 tarihinden başlayarak 20 Temmuz 2006 tarihine kadar 425 baz puan artırılmıştır.

3. Bu çerçevede yapılan işlemler, Döviz Kuru Politikası alt başlığı altında ayrıntılı olarak verilmektedir.

Merkez Bankasının aldığı politika önlemleri kısa sürede etkilerini göstermiştir. Döviz kurlarındaki oynaklık azalmış, aynı zamanda YTL yeniden değer kazanma sürecine girmiştir. Diğer taraftan, Mayıs ve Haziran aylarında finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaya bağlı olarak enflasyon beklentilerinde gözlenen bozulma durmuş, Eylül ayından itibaren 2006 yılı yıl sonu enflasyon beklentileri azalmaya başlamıştır. Aralık ayı sonu itibarıyla ise, beklentiler hala hedefin belirgin olarak üzerinde seyretmekte beraber, kısmi iyileşme eğilimini sürdürmektedir. 2006 yılının Aralık ayının ikinci yarısı itibarıyla 24 ay sonrasına ilişkin enflasyon beklentileri yüzde 5,56 seviyesine inmiştir. Risk priminde de Haziran ayı sonlarından Ağustos ayı sonuna kadar olan dönemde yaklaşık 100 baz puanlık bir düşüş gözlenmiş ve Mayıs ayından itibaren sert bir şekilde yükselen borçlanma faizleri de düşüş eğilimine girmiştir. Son olarak, döviz piyasası görece olarak yeniden istikrara kavuşmuş ve Mayıs 2006'da ara verilen döviz alım ihalelerine 10 Kasım 2006 tarihinden itibaren yeniden başlanmıştır.

2006 yılının ikinci yarısından itibaren iç talep koşullarının enflasyona düşüş yönünde verdiği destek artmış ve uluslararası likidite koşullarında iyileşme gözlenmiştir. Bütün bu olumlu gelişmelerle

rağmen, hizmet fiyat enflasyonu ile petrol ve diğer emtia fiyatlarından kaynaklanan riskler, işlenmemiş gıda fiyatlarına ve uluslararası likidite koşullarına ilişkin belirsizlikler ve beklentilerin orta vadeli hedeflerle yeterince uyumlu bir görünüme kavuşmamış olması dikkate alınarak, Ağustos ayından itibaren para politikasında temkinli bir duruş sergilenmiş ve politika faiz oranları yıl sonuna kadar yüzde 17,50 seviyesinde sabit tutulmuştur (Tablo 6).

6

2006 Yılında Para Politikası Kurulu Toplantıları ve Faiz Kararları

PPK Toplantı Tarihleri	Faiz Kararı	Faiz Oranı
23 Ocak, 2006	Değişiklik yapılmadı	13,50
23 Şubat, 2006	Değişiklik yapılmadı	13,50
23 Mart, 2006	Değişiklik yapılmadı	13,50
27 Nisan, 2006	-0,25	13,25
25 Mayıs, 2006	Değişiklik yapılmadı	13,25
7 Haziran, 2006*	+1,75	15,00
20 Haziran, 2006	Değişiklik yapılmadı	15,00
25 Haziran, 2006*	+2,25	17,25
20 Temmuz, 2006	+0,25	17,50
24 Ağustos, 2006	Değişiklik yapılmadı	17,50
26 Eylül, 2006	Değişiklik yapılmadı	17,50
19 Ekim, 2006	Değişiklik yapılmadı	17,50
23 Kasım, 2006	Değişiklik yapılmadı	17,50
21 Aralık, 2006	Değişiklik yapılmadı	17,50

* Ara toplantı.
Kaynak: TCMB.

Döviz Kuru Politikası

Merkez Bankası, 2006 yılında da dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasına devam etmiştir. Daha önceki bölümlerde de belirtildiği gibi, bu rejimde döviz kurları döviz piyasalarındaki arz ve talep koşullarına göre belirlenmekte, Merkez Bankasının herhangi bir döviz kuru hedefi bulunmamaktadır. Ancak, Merkez Bankası döviz kurlarında aşırı oynaklık görüldüğünde döviz piyasalarına doğrudan müdahalede bulunabilmektedir. Bu çerçevede, Merkez Bankası yıl içinde kurlarda görülen aşırı oynaklık üzerine bir defa döviz alım, üç defa ise döviz satım yönünde olmak üzere döviz piyasasına doğrudan müdahalede bulunmuştur.

Uluslararası piyasalardaki gelişmelerin de etkisiyle döviz satışlarında artışlar gözlenmesi üzerine, 15 Şubat 2006 tarihinde oluşan ve oluşması beklenen aşırı oynaklığı engellemek için döviz piyasasına doğrudan alım yönünde müdahale edilerek 5,4 milyar ABD doları alınmıştır. 13 ve 23 Haziran 2006 tarihlerinde ise uluslararası koşulların da etkisiyle döviz piyasasında gözlenen likidite daralmasına bağlı olarak aşırı oynaklığı engellemek için döviz piyasasına satım yönünde müdahale edilmiş ve sırasıyla 0,5 milyar ve 0,8 milyar ABD doları satılmıştır.

Söz konusu müdahaleler sonrasında yapılan 25 Haziran 2006 tarihli Para Politikası Kurulu toplantısında döviz piyasalarındaki likiditede daralma olduğunun tespit edilmesi ve etkin çalışan bir döviz piyasasının fiyat istikrarı hedefi için ön koşul olması nedeniyle Merkez Bankasının elindeki araçlar ve mekanizmalarla döviz likiditesinin sağlanması yolunda 26 Haziran 2006'da yine bir döviz satım müdahalesi yapılmış ve 0,9 milyar ABD doları satılmıştır. Döviz satım müdahalesine ek olarak 26 ve 27 Haziran 2006 tarihlerinde döviz satım ihaleleri açılmış ve her iki ihalede 500 milyon ABD doları olmak üzere toplam 1 milyar ABD doları satılmıştır.

2006 yılında rezerv biriktirme amaçlı döviz alım ihalelerinde alımı yapılacak günlük tutar, 2 Ocak 2006 tarihinden itibaren 20 milyon ABD doları ihale ve yüzde 200 oranında opsiyon olmak üzere en fazla 60 milyon ABD doları olarak açıklanmıştır. Söz konusu ihale programı yıllık olarak açıklanmış, bununla birlikte döviz likiditesinde olağanüstü farklılaşmalar görülmedikçe bu programlarda

değişikliğe gidilmeyeceği belirtilmiştir. Nitekim, global likidite koşullarının etkisiyle ortaya çıkan döviz arzındaki azalmaya bağlı olarak, döviz piyasası derinliğinde azalma ve kurlarda oynaklık gözlenmesi üzerine 16 Mayıs 2006 tarihinden itibaren günlük döviz alım ihaleleri geçici olarak durdurulmuştur.

Diğer taraftan, Merkez Bankasının Mayıs-Haziran döneminde mali piyasalarda yaşanan dalgalanmalara karşı aldığı önlemler ve global likidite koşullarındaki düzelme sonrasında döviz piyasasının da görece bir istikrara kavuştuğu gözlenmiş ve 16 Mayıs 2006 tarihinde ara verilen döviz alım ihalelerine 10 Kasım 2006 tarihinden itibaren tekrar başlanmıştır. Böylece, 15 milyon ABD doları ihale ve yüzde 200 oranında opsiyon (30 milyon ABD doları) olmak üzere en fazla 45 milyon ABD doları günlük alım yapılabilmektedir. Sonuç olarak, 2006 yılı içinde ihaleler ve müdahaleler yoluyla alımı yapılan toplam döviz tutarı 9,7 milyar ABD doları, satım tutarı ise 3,1 milyar ABD doları olmuştur (net alım tutarı 6,6 milyar ABD dolarıdır).

Likidite Yönetimi

Merkez Bankasının 2006 yılındaki likidite yönetimi stratejisine ilişkin düzenlemelerde, YTL faizlerinin önemli ölçüde düştüğü dikkate alınarak, gecelik vadedeki faizlerin değer alabileceği aralıkların belirlenmesi amacıyla bazı teknik faiz değişiklikleri yapılmıştır. Bu değişikliklerin Merkez Bankasının enflasyon hedefini dikkate alarak belirlediği bir faiz değişikliği anlamına gelmediği kamuoyu ile paylaşılmıştır. İlk değişiklik, 2 Ocak 2006 tarihinde borç verme faizinin 1 puan düşürülmesi ile yapılmıştır. 2005 yılında 4 puan olan borçlanma ve borç verme faiz oranı aralığı 3 puana indirilmiştir. Ayrıca Geç Likidite Penceresi uygulaması çerçevesindeki borç verme faiz oranı, gün içi borç verme faiz oranından 3 puan daha yüksek, borçlanma faiz oranı ise gün içi borçlanma faiz oranından 4 puan daha düşük olacak şekilde belirlenmiştir.

Piyasadaki likidite fazlası, Ocak 2006'da aylık ortalama 10 milyar YTL düzeyindeyken, 15 Şubat 2006 tarihinde uluslararası piyasalardaki gelişmelerin de etkisiyle artan döviz satışlarının baskısıyla oluşan ve oluşması beklenen aşırı oynaklığı engellemek üzere dövizde doğrudan alım yönünde gerçekleştirilen müdahale karşılığı piyasaya verilen YTL ile artış göstermiş ve Mart 2006'da aylık ortalama 17,6 milyar YTL seviyesine kadar çıkmıştır.

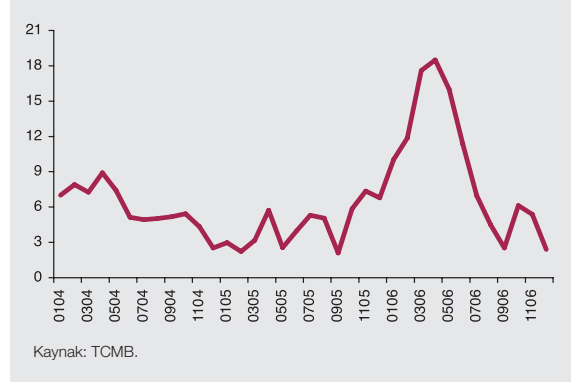
Mayıs ayında uluslararası mali piyasalarda başlayan oynaklık artışı sonucunda gelişmekte olan ülkelerin mali varlıklarına olan talep önemli bir şekilde daralmış ve risk primi yükselmiştir. Bu durum, gerek döviz kurları, gerekse orta ve uzun vadeli enflasyon beklentileri üzerinde ekonomik temellerin gerektirdiğinin ötesinde bir baskı yaratmıştır.

Merkez Bankası, ekonomideki beklentileri ve risk algılarını da normalin ötesinde etkileyebilen bu hareketliliğin enflasyondaki orta vadeli düşüş sürecine engel olmasına izin vermemek ve para politikası kararlarının etkinliğini güçlendirmek amacıyla açık piyasa işlemleri yoluyla gecelik vadedeki fazla YTL likiditesini azaltmak için 26 Haziran 2006 tarihinden itibaren 1 ve 2 hafta standart vadeli YTL Depo Alım ihalelerine başlamıştır. Alınan önlemler sonucu likidite seviyesi azalarak Temmuz ayında ortalama 7 milyar YTL seviyesinde gerçekleşmiştir. Piyasadaki likidite fazlası arzu edilen düzeyin üzerinde olduğu sürece devam edilen YTL depo alım ihalelerine, fazla likiditenin azalması üzerine 25 Ağustos tarihinde ara verilmiştir. Sonraki dönemde ise likidite seviyesi Hazine nakit durumu, emisyon talebi ve bankaların nakit tercihlerince belirlenmiş olup, aylık ortalama 2,4 ile 6 milyar YTL arasında dalgalanmıştır (Grafik 12).

Yılın ikinci teknik faiz düzenlemesi, Mayıs-Haziran döneminde piyasalarda dalgalanmaların artması üzerine, likidite yönetiminin etkinlik ve esnekliğinin artırılması amacıyla 28 Haziran 2006 tarihinde

12

Açık Piyasa İşlemleri (Net, Aylık Ortalama)

gerçekleştirilmiştir. Buna göre, Merkez Bankası borçlanma faiz oranı sabit tutulurken, borç verme faiz oranı 2 puan artırılarak, borçlanma-borç verme faiz oranı farkı 3 puandan 5 puana çıkartılmıştır.

Ayrıca, para politikası ve likidite yönetiminin etkinlik ve esnekliğinin artırılması amacıyla, 91 güne kadar vadeli Merkez Bankası likidite senetlerinin de aktif olarak kullanılabilmesi için gerekli alt yapı düzenlemeleri tamamlanarak, 5 Ekim 2006 tarih ve 26310 sayılı Resmi Gazete’de “Likidite Senetleri Hakkında Tebliğ” yayımlanmıştır.

2.3. FİNANSAL İSTİKRAR GELİŞMELERİ VE FAALİYETLER

Merkez bankalarının temel hedefi fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmektir. Bu temel hedefinin tamamlayıcısı olarak, diğer otoriteler ile işbirliği içerisinde bir bütün olarak mali piyasaların izlenmesi, sistemi tehdit eden ve sistemik risk yaratıcı faktörlerin makro bazda değerlendirilmesi, finansal istikrarı bozabilecek unsurların tespiti ve istikrarı sağlamak üzere gereken tedbirlerin alınması, para politikası uygulayıcısı, ödeme sistemleri sorumlusu ve son kredi mercii olan merkez bankaları açısından özel önem taşımaktadır.

Bankamız, Kanunu ile kendisine verilen yetki ve görev çerçevesinde, finansal istikrara ilişkin analizler

yapmakta ve Finansal İstikrar Raporu aracılığıyla değerlendirmelerini yılda iki kez kamuoyu ile paylaşmaktadır. Rapor, 2006 yılı içerisinde Haziran ve Aralık aylarında, Türkçe ve İngilizce olarak yayımlanmıştır.

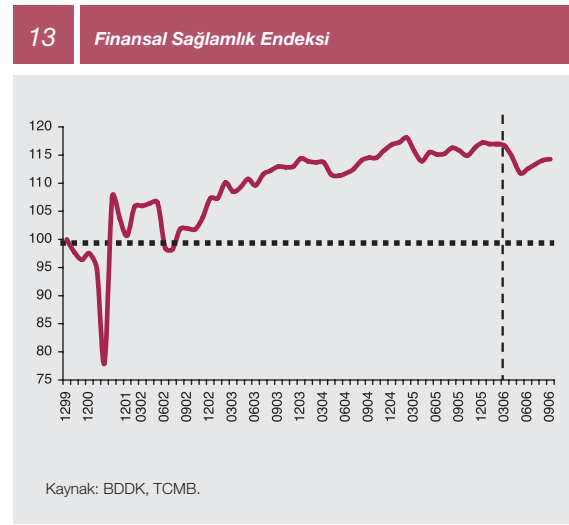
Finansal istikrar raporları şeffaflık açısından merkez bankalarının en önemli araçlarından. Nitekim, 2006 sonu itibarıyla, 50’nin üzerinde merkez bankası finansal sisteme ilişkin değerlendirmelerini finansal istikrar raporları yoluyla kamuoyu ile paylaşmaktadır. Ayrıca, enflasyon hedeflemesinde merkez bankalarının kamuoyu ile karşılıklı etkileşiminin ve bilgi paylaşımının artırılmasının rejimi daha işlevsel

ve etkin kıldığı bilinmektedir. Bu çerçevede, dünyada enflasyon hedeflemesi rejimi uygulayan 23 merkez bankasından 20'sinin finansal istikrar raporu yayımladığı, diğerlerinin de enflasyon ya da yıllık raporları içinde bir bölüm olarak finansal istikrar değerlendirmesi yaptıkları görülmektedir.

Finansal istikrarsızlığın önlenmesi için bir merkez bankasının alması gereken belki de en önemli tedbir düşük ve istikrarlı enflasyon ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin olduğu bir makroekonomik ortam sağlamaktır. Bu doğrultuda, önceki bölümlerde özetlenen önlemler enflasyon hedefine bağlı kalınarak orta ve uzun vadede makro dengelerin bozulmasının engellenmesini amaçlamış, bu yolla finansal istikrarın kalıcı olmasına katkı sağlamıştır. Nitekim, alınan önlemler etkisini Temmuz ayından itibaren göstermeye başlamış ve piyasalardaki oynaklık azalmıştır.

Korunan makroekonomik istikrar, sıkı para ve maliye politikası uygulamaları, sürdürülen yapısal reformlar, AB'ye yakınsama süreci ile dalgalı kur rejimi politikası, Türk finansal sistemini dış şoklara

karşı daha dayanıklı hale getirmiştir. 2006 yılının ikinci çeyreğinde yaşanan finansal dalgalanmanın etkilerinin sınırlı kalması bu gözlemi doğrulamaktadır. Nitekim, bankacılık sektörünün sağlamlığının bir göstergesi olarak izlediğimiz Finansal Sağlık Endeksinin, Mayıs-Haziran dönemindeki dalgalanmalara rağmen düşüşünün sınırlı olması ve bu dönemden itibaren toparlanmaya devam etmesi, sektörün kırılganlıklara karşı dayanıklı olduğunu göstermektedir (Grafik 13).

2.4. ÖDEME - TAKAS SİSTEMLERİ VE EMİSYON

2.4.1. Ödeme Sistemleri İzleme ve Raporlama

Bir bankadan diğerine YTL cinsinden ödeme gönderilmesini sağlayan elektronik ödeme sistemi olan Elektronik Fon Transferi (EFT) sistemi kendi alanında dünyadaki erken örneklerden biri olarak 1 Nisan 1992'de, bir bankadan diğerine devlet tahvili ve hazine bonosu gibi menkul kıymetlerin aktarılmasını sağlayan Elektronik Menkul Kıymet Takası (EMKT) sistemi ise 30 Ekim 2000 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır.

Ödeme sistemlerinde oluşabilecek herhangi bir tıkanıklık zincirleme olarak, bankaları, üretim sektörünü, bireyleri ve sonuçta ülke ekonomisinin çalışmasını etkileyebilecek boyutta stratejik öneme

sahip olup; EFT ve EMKT Sistemlerinin sahibi olan TCMB aynı zamanda sistemlerin işletimini de yapmaktadır. Merkez Bankası, kendisine Kanunu'nun verdiği yetkiyle ödeme sistemlerinin kullanımını yaygınlaştırmak, sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, sistemlerin güvenilirlik ve etkinliklerini artırmak ve sistemleri gereksinimler doğrultusunda geliştirmek amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Ödeme Sistemlerindeki küresel değişikliklerin, gelişmelerin incelenmesi ve değerlendirilmesi konusundaki çalışmalarımıza 2006 yılı içinde de devam edilmiştir. Bu çerçevede özellikle uluslararası

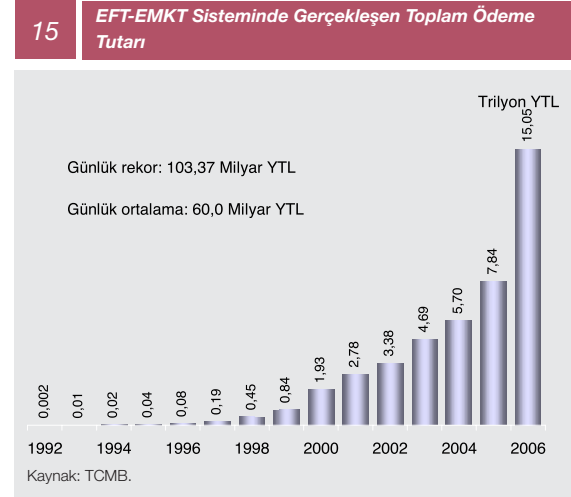
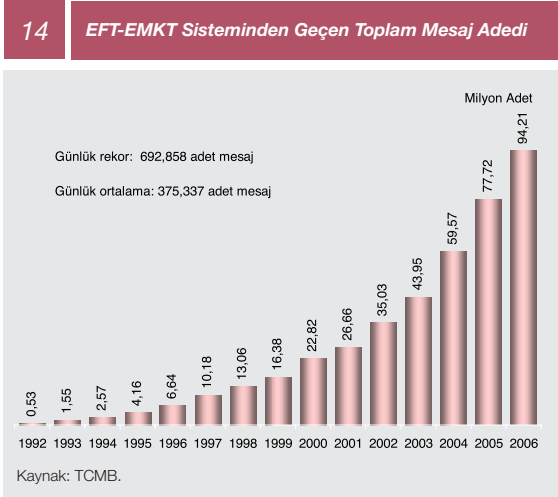
ödeme sistemleri CLS, SWIFT ve TARGET la ilgili gelişmeler takip edilmiştir.

2001'den bu yana Uluslararası Mutabakatlar Bankası (BIS)'nin Ödeme ve Mutabakat Sistemleri Komitesi (CPSS) ile ortaklaşa düzenlenmekte olan Bölge Ülkeleri Ödeme Sistemleri Çalıştayı 14 - 17 Haziran 2006 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda ödeme sistemlerinde riskler ve risk yönetimi, ödeme sistemleri gözetimi, yüksek tutarlı ödeme sistemlerinde sınır ötesi deneyimler, uluslararası havale sistemleri için genel ilkeler çalışması, sınır ötesi teminatlar, CLS sistemi ile kamu ödemelerinin işlenmesi konularında konuşmalar ve ülke sunumları yer almıştır.

2006 yılının Nisan ve Aralık aylarında iki ayrı çalışma ile EFT-EMKT mesajlarına Vergi Kimlik Numarası

ve TC Kimlik Numarası alanları eklenmiş, EFT-EMKT Sistemi Bilişim Teknolojileri Olağanüstü Durum Kılavuzu iletişim ağı ve sistemlerdeki değişiklikler nedeniyle güncellenmiş ve katılımcılara gönderilmiştir.

EFT Sisteminden geçen mesaj ve para hacmi yıllar itibarıyla önemli artış göstermektedir. Sistemden geçen işlemlerin parasal tutarı 2006 yılı için toplam 15,05 trilyon YTL olmuştur. 2006 yılı sonu itibarıyla günlük en yüksek parasal işlem tutarı 22 Şubat 2006 tarihinde 103,37 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir. Sistemde 2006 yılında 94,2 milyon adet işlem gerçekleşmiştir. 2006 yılı sonu itibarıyla günlük en yüksek işlem adedine 16 Ekim 2006 tarihinde 692.858 işlemle ulaşılmıştır. EFT-EMKT Sisteminde katılımcı sayısı 2006 sonu itibarıyla 48 kurumdur (Grafik 14, 15).

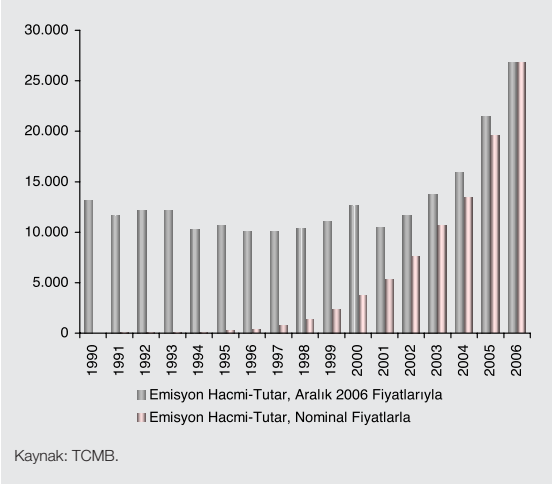
2.4.2. Emisyon İşlemleri

2006 yılı sonu itibarıyla emisyon hacmi bir önceki yıla göre yüzde 36,7 oranında artış göstererek 26,8 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Bu artışta 31 Aralık 2006 tarihindeki Kurban Bayramının da etkisi bulunmaktadır. Nitekim, aynı yılın Kasım

ayında emisyon hacmi 22,1 milyar YTL düzeyinde gerçekleşmiştir (Grafik 16). 1990-2001 yılları arasında Emisyon Hacmi/Gayri Safi Yurtiçi Hasıla oranı yaklaşık ortalama yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2002-2006 döneminde ise

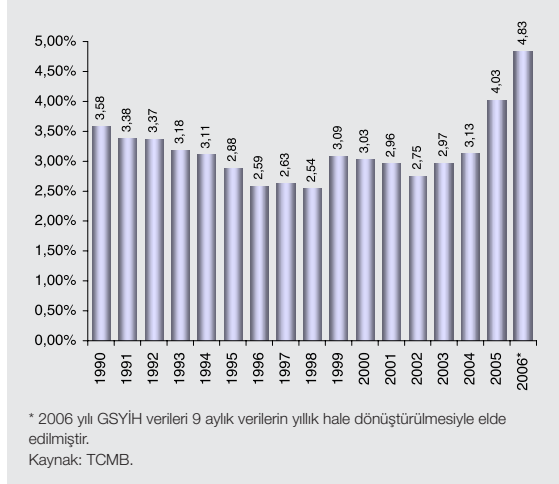
16

Emisyon Hacmi (Reel ve Nominal, 1990-2006)

17

Emisyon Hacminin GSYİH'ye Oranı

enflasyondaki düşüş ve ekonomik belirsizliklerin önemli ölçüde ortadan kalkmasının etkisiyle, yüksek büyüme performansına rağmen, 2006 yılı sonunda yüzde 4,8 seviyesine yükselmiştir (Grafik 17).

Tedavülde kaldırılan ve 10 yıllık zaman aşımı süresi devam eden Türk lirası (TL) banknotlar hariç tutulduğunda, 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla tedavülde 775,6 milyon adet banknot bulunmaktadır. YTL'ye geçiş öncesince, (31 Aralık 2004 tarihinde) bu sayı 1,18 milyar adettir. Emisyon hacminde

kaydedilen artışa rağmen, adet bazında yaşanan bu azalışın en önemli nedeni 1 Ocak 2005 tarihinde YTL'ye geçişle birlikte 50 ve 100 YTL değerinde iki yeni kupürün tedavüle çıkarılmış olmasıdır (Tablo 7).

2006 yılı sonunda TL banknotlar hariç emisyon hacminin kupür dağılımında, adet ve tutar olarak en yüksek paya sahip olan kupür 50 YTL'dir. En büyük 2 kupürün (50 ve 100 YTL'nin) toplam içindeki payı ise adet olarak yüzde 45,1'e, tutar olarak da yüzde 80'e ulaşmıştır.

7

31.12.2006 Tarihinde Tedavülde Bulunan Banknotlar*

Kupür	Tutar	Yüzde Dağılım	Adet	Yüzde Dağılım
100 YTL	7.641.951.850,00	28,7	76.419.518,50	9,9
50 YTL	13.656.231.250,00	51,3	273.124.625,00	35,2
20 YTL	3.600.294.270,00	13,5	180.014.713,50	23,2
10 YTL	1.190.120.280,00	4,5	119.012.028,00	15,3
5 YTL	492.209.260,00	1,9	98.441.852,00	12,7
1 YTL	28.571.106,50	0,1	28.571.106,50	3,7
TOPLAM	26.609.378.016,50	100,0	775.583.843,50	100,0

* Tedavülde kaldırılan ve 10 yıllık zaman aşımı süresi devam eden TL banknotlar hariç.
Kaynak: TCMB.

2006 yılında Merkez Bankasının, hizmet verdiği 21 şube, 13 banknot deposu ve 1 vızne merkezinde 90,8 milyar YTL'lik tahsilat, 98,1 milyar YTL'lik tediye olmak üzere toplam 188,9 milyar YTL'lik işlem gerçekleştirilmiştir. Şubelerin bulunmadığı illerde gerek banknot kalitesinin iyileştirilmesi gerekse piyasasının çeşitli kupür ihtiyacının zamanında

karşılanabilmesi amacıyla, 13 ilde faaliyete geçen banknot depolarında 2006 yılında 9,4 milyar YTL'lik tahsilat, 10,7 milyar YTL'lik tediye işlemi yapılmıştır. Diğer bir ifadeyle, Banka'da gerçekleşen toplam işlem hacminin yaklaşık yüzde 10,6'sı banknot depolarında gerçekleşmiştir.

2.5. DÖVİZ REZERV VE RİSK YÖNETİMİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin döviz üzerinden iç ve dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlara yönelik olarak tutulan Bankamız rezervlerinin yönetimine ilişkin uygulamaların temel dayanağı, 1211 sayılı Kanun'da yer almaktadır. Ayrıca, Kanun'la verilen görev ve yetkiye dayanarak Banka Meclisinin, döviz ve altın rezerv yönetimine ilişkin düzenlediği yönetmelikler ve aldığı kararlar da rezerv yönetimi uygulamalarının çerçevesini oluşturmaktadır.

Rezerv yönetiminde karar alma süreci üç aşamalı hiyerarşik bir yapıda oluşturulmuştur. Merkez Bankasının en yüksek karar organı olarak Banka Meclisi, Kanun'da sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri olarak sıralanan önceliklere göre hazırlanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği'ni onaylayarak rezerv yönetimi için genel yatırım kriterlerini belirlemekte, uygulamaya dönük kararların alınması konusunda Yönetim Komitesi ve Döviz Risk ve Yatırım Komitesi (DRYK)'ni yetkilendirmektedir. Banka Meclisince onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde, Yönetim Komitesi ve DRYK'nin aldığı kararlar, kurumsal karar alma sürecinin ikinci aşamasını oluşturmaktadır. Bu aşamada, Banka'nın genel risk toleransı ve yatırım stratejisini yansıtan Stratejik Model Portföy (SMP) belirlenerek karara bağlanmaktadır. SMP, Banka'nın stratejik varlık tahsisine ilişkin tercihlerini göstermekte olup, her yıl sonunda ertesi yıl uygulanmak üzere DRYK tarafından belirlenmekte, Yönetim Komitesinin onayı ile yürürlüğe konulmaktadır. Yönetmelik ve SMP ile belirlenen tercih ve kısıtlar çerçevesinde rezerv yönetimi uygulamalarının gerçekleştirilmesi kurumsal karar alma sürecinin üçüncü ve son aşamasını oluşturmaktadır. Rezerv yönetimi uygulamaları, görevler ayrılığı ilkesine göre oluşturulan bir organizasyon yapısı içerisinde gerçekleştirilmektedir. Buna göre, rezerv

yönetim faaliyetleri Döviz İşlemleri Müdürlüğüne yürütülürken, rezerv yönetimine ilişkin risk yönetimi Döviz Risk Yönetim Müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir.

Rezerv yönetimi, Yönetmeliğe ve SMP'ye uygun olarak, belirlenen hedefler ve limitler çerçevesinde uluslararası piyasalarda yapılan spot ve vadeli döviz alım/satım işlemleri, yurtdışı efektif alım/satımı ve sevkiyatı ile yurtiçi efektif sevkiyat işlemleri, döviz depo işlemleri, menkul kıymet alım/satım işlemleri, geri alım vaadiyle satım işlemleri, geri satım vaadiyle alım işlemleri, menkul kıymet borç verme işlemleri ile riskten sakınım amacı ile risk yönetimine yönelik olarak kullanılacak türev ürünler ve bunlara dayalı işlemlerle gerçekleştirilmektedir.

Uluslararası standartta olan Bankamız altın rezervleri, Kanun'da yer alan hüküm ve şartlar dahilinde, Banka Meclisince düzenlenen yönetmelik çerçevesinde yönetilmektedir. Bu yönetmelik uyarınca, altın rezervlerine ilişkin doğrudan altın alım satımı, vadesiz, vadeli altın depo ve altın "swap"ı işlemleri yapılabilmektedir.

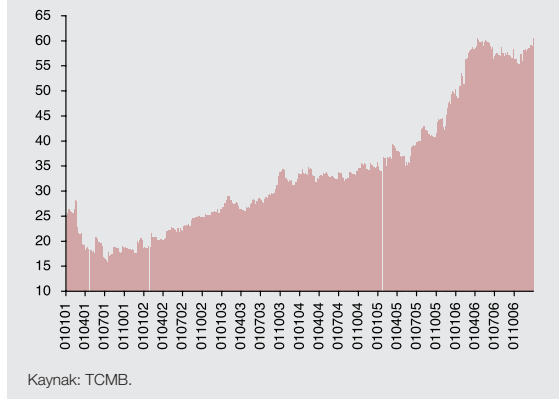
Rezerv yönetimi sırasında karşılaşılan risklerin tanımlanarak kontrolü, stratejik varlık tahsisi, dolayısıyla SMP'nin belirlenmesi aşamasında başlamaktadır. Döviz rezervlerinin öncelikle hangi para birimleri cinsinden, hangi yatırım araçlarında ve hangi vadelerde yatırıma tabi tutulacağı belirlendiğinde rezerv yönetiminden elde edilecek getiri ile maruz kalınacak finansal riskler büyük ölçüde belirlenmiş olmaktadır. Banka'nın stratejik varlık tahsisine ilişkin tercihlerini yansıtan SMP; hedef döviz kompozisyonu, hedef vade kompozisyonu ve bunlardan sapma limitleri, temel para birimleri bazında oluşturulacak alt portföylerin sayısı ve oranları, maksimum işlem limitleri toplamı, kullanılacak işlem türleri ile yatırım yapılabilecek ülkeleri ve yatırım araçlarını ifade eden yatırım

evreninden oluşmaktadır. SMP belirlenirken, sermayenin korunması ve gerekli likiditenin temini kısıtları altında getiri elde edilmesi hedeflenmekte, ülkenin ulusal varlığı olan rezervlerin basiretli yönetimine büyük önem verilmektedir. Bankamız risk toleransı çerçevesinde kabul edilebilir genel risk düzeyi SMP ile belirlendikten sonra, mevcut risklerin ölçülmesi, gözetimi ve raporlanması düzenli olarak yapılmaktadır.

Sonuç olarak, uluslararası ekonomik ve mali piyasalardaki gelişmelere paralel olarak rezerv ve risk yönetimindeki teorik ve teknik gelişmeler yakından takip edilmekte, Bankamız gereksinimleri dikkate

18

Merkez Bankası Döviz Rezervleri (Milyar USD)

alınarak ülkemiz uygulamasının günümüz koşullarına paralel gelişme göstermesi sağlanmaktadır.

2.6. AVRUPA BİRLİĞİ UYUM ÇALIŞMALARI

3 Ekim 2005 tarihinde AB ile başlayan müzakerelerin ilk aşaması olan tarama süreci 2006 yılında tamamlanmıştır. Tarama süreci iki aşamalı gerçekleştirilmiştir. Birinci aşama olan tanıtıcı taramada Avrupa Komisyonu Topluluklar müktesebatını aktarırken, ikinci aşama olan ayrıntılı

taramada söz konusu müktesebata karşılık gelen ulusal mevzuat hakkında Komisyon'a bilgi verilmiştir. Türkiye ile AB arasında 33 fasıl altında yürütülen tarama sürecine Bankamız 12 fasılda katılmıştır (Tablo 8).

8

AB Tarama Sürecinde TCMB Katılımı Olan Fasıllar

Doğrudan İlgili Fasıllar		Doğrudan İlgili Olmayan Fasıllar	
Fasıl No		Fasıl No	
4	Sermayenin Serbest Dolaşımı	2	İşçilerin Serbest Dolaşımı
9	Mali Hizmetler	6	Şirketler Hukuku
17	Ekonomik ve Parasal Politika	16	Vergilendirme
18	İstatistik	19	Sosyal Politika ve İstihdam
32	Mali Kontrol	28	Tüketicinin ve Sağlığın Korunması
33	Mali ve Bütçesel Hükümler	30	Dış İlişkiler

Bu bağlamda, doğrudan ilgili olduğumuz fasıllarda Türkiye adına yapılan sunuşlara katkıda bulunulmuştur. Diğer yandan, anılan fasıllar kapsamında 2006 yılında Bankamızca Topluluklar müktesebatına uyum sağlamaya yönelik bir hukuki düzenleme yapılmamıştır. Genel olarak, AB üyeliği ile birlikte Bankamızın parçası haline geleceği Avrupa Merkez Bankaları Sistemine uyuma ilişkin düzenlemelerin AB üyeliği öncesinde; Maastricht Kriterleri'nin sağlanmasının ardından gerçekleşecek

olan Ekonomik ve Parasal Birlik (EPB) üyeliğine ilişkin tek para ve döviz kuru politikasının uygulanmasına yönelik düzenlemelerin ise AB üyeliği sonrasında EPB'ye giriş öncesinde gerçekleştirilmesi söz konusu olacaktır. Yukarıda belirtilen düzenlemelere ilişkin bilgiler, AB mevzuatına uyumda mevcut durumu ve tam uyumun sağlanmasına yönelik açıklamaları içeren ve Avrupa Komisyonuna sunulan Pozisyon Belgelerinde yer alacaktır.

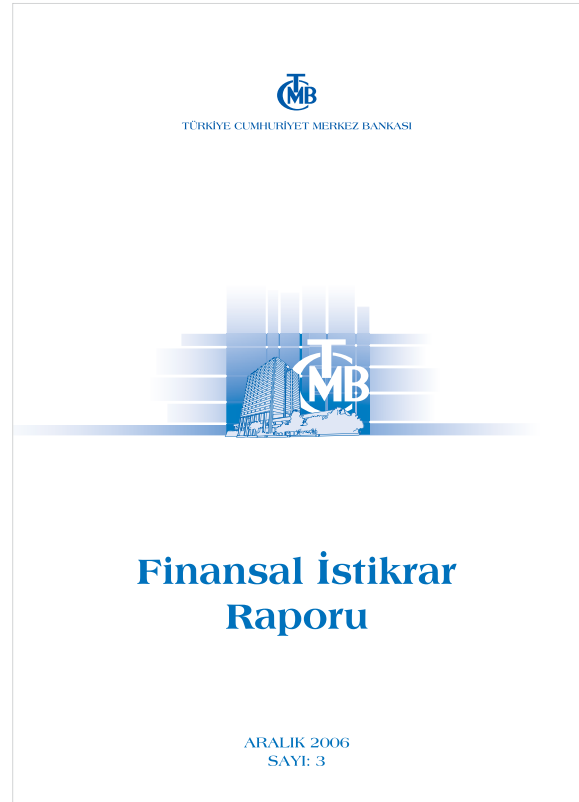
2.7. İLETİŞİM POLİTİKASI VE FAALİYETLER

Etkin bir iletişim politikası, politika uygulamalarından istenilen sonuçların alınabilmesinde, diğer bir deyişle kamuoyu beklentilerinin politika hedefleri ve amaçları doğrultusunda şekillendirilmesinde vazgeçilmez bir unsurdur. Etkin bir iletişim politikasının temelini ise şeffaflık ve hesapverebilirlik ilkeleri oluşturmaktadır. Bu kapsamda TCMB iş dünyası, piyasalar, akademik çevreler, ulusal ve yabancı basın, hükümet üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, sivil toplum kuruluşları ve genel kamuoyu gibi çok geniş ve farklı kitlelere hitap etmekte; görevlerini, sorumluluklarını, politika kararlarını ve amaçlarını çeşitli iletişim kanalları aracılığı ile bu kesimlere anlatmaktadır.

2006 yılında Merkez Bankası Kanunu'nun 42. Maddesi çerçevesinde ve hesapverebilirlik ilkesinin bir gereği olarak Başkan Durmuş Yılmaz

tarafından 1 Mayıs ve 30 Ekim 2006 tarihlerinde Bakanlar Kurulunda, 3 Mayıs ve 1 Kasım 2006 tarihlerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda ekonomik görünüme ilişkin sunumlar yapılmıştır.

Hesapverebilirlik ilkesinin bir diğer yansıması ise Hükümet'e yazılan açık mektuplardır. Bu mektuplarda yıllık enflasyonun yıl sonu enflasyonu ile uyumlu patikanın üzerinde gerçekleşmesi ve yıl sonu hedefinin aşılması sonucunda, sapmanın nedenleri, enflasyonun tekrar hedefe yakınsaması için alınan önlemler ile enflasyon ve para politikasının görünümü kapsamında olası gelişmeler değerlendirilmiştir. Açık mektuplar kamuoyuna basın duyurusuyla açıklanmıştır.

Banka açıklamalarının ilk elden kamuoyuna duyurulmasında basın duyuruları 2006 yılında da etkin olarak kullanılmıştır. Bu kapsamda politika faiz oranlarına ilişkin kararlar Para Politikası Kurulu toplantısının ardından bir basın duyurusuyla elektronik ortamda medya kuruluşlarının tümüne eş zamanlı olarak gönderilmiş ve internet sitemizde ilan edilmiştir. Para Politikası Kurulunun değerlendirmelerini ve enflasyon görünümüne ilişkin duruşunu özetleyen metinler ise toplantıları takiben 5 iş günü içinde yine bir basın duyurusuyla açıklanmıştır.

Enflasyon hedeflemesi rejiminin uygulanmaya başlanmasıyla beraber daha önce Para Politikası Raporu adı ile yayımlanmakta olan rapor, 2006 yılında Enflasyon Raporu adı altında temel iletişim aracı olarak yayımlanmaya başlamıştır. Başkan'ın katılımıyla düzenlenen bir basın toplantısının ardından 31 Ocak, 28 Nisan, 28 Temmuz ve 31 Ekim 2006 tarihlerinde yayımlanan Rapor aracılığıyla enflasyon gelişmeleri, ekonomik görünüm, enflasyona ilişkin orta vadeli öngörüler ve sayısal tahminler kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Aylık enflasyon verilerinin doğru anlaşılmasına katkıda bulunmak amacıyla 2006 yılı Temmuz ayından itibaren fiyat endekslerinin açıklanmasını takip eden 2 iş günü içinde "Aylık Fiyat Gelişmeleri" adı altında enflasyon gelişmelerine dair teknik bir değerlendirme de düzenli olarak yayımlanmaya başlanmıştır. Ayrıca, 2006 yılında imalat sanayinde fiyatlandırma davranışları, Türkiye'deki örtük enflasyon hedeflemesi rejimi deneyimi, Türkiye'ye gelen sermaye akımlarının belirleyicileri, devlet iç borçlanma senetleri için getiri eğrisi tahmini gibi konularda yapılan araştırmalar da çalışma tebliği olarak yayımlanmıştır.

Fiyat istikrarı temel amacının yanı sıra destekleyici amaç olarak finansal istikrarı da gözetilen Merkez

Bankası, 2006 yılında iki kere; Haziran ve Aralık aylarında Başkan Durmuş Yılmaz'ın da katıldığı bir basın toplantısı ile Finansal İstikrar Raporunu kamuoyuna açıklamış ve yayımlamıştır.

Yayınların yanı sıra ülkemiz ekonomisi ve para politikası uygulamaları kapsamında önem arz eden çeşitli konular, düzenlenen uluslararası konferanslarla kamuoyunun gündemine taşınmıştır. 19-20 Ocak 2006 tarihlerinde düzenlenen "Enflasyon Hedeflemesi: Uygulamalar ve Olası Sorunlar" başlıklı konferans ile 2006 yılında uygulanmaya başlanan açık enflasyon hedeflemesi rejimi çeşitli yönleriyle tartışılmış, Türkiye'nin ve gelişmekte olan ekonomilerin önündeki zorluklar ve fırsatlar ele alınmıştır. Ayrıca, Bankamızın 75. kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde 14-15 Aralık 2006 tarihlerinde "Dolarizasyon: Sonuçlar ve Politika Önerileri" başlıklı uluslararası bir konferans düzenlenmiştir. Konferansta dolarizasyon kavramı para ve kur politikaları çerçevesinde incelenmiş, gelişmekte olan ülkelerdeki ters dolarizasyon stratejileri tartışılmıştır. Bu konferanslara, çeşitli ülkelerden merkez bankası başkanları, akademisyenler, finans piyasaları ve basından yerli ve yabancı yaklaşık 350 konuk katılmıştır.

2006 yılında açık enflasyon hedeflemesi rejiminin uygulanmaya başlaması, aynı zamanda kamuoyunun bu rejim konusunda bilgilendirilmesi gerekliliğini de beraberinde getirmiştir. Bu amaçla enflasyon hedeflemesi rejiminin genel çerçevesini anlatan ve ülkemiz uygulamasını diğer ülke örnekleri ile karşılaştıran "Enflasyon Hedeflemesi Rejimi" adlı bir kitapçık yayımlanmış ve yurt içinde geniş bir kesime gönderilmiştir.

2006 yılında iletişim araçlarının çeşitlendirilerek; para politikası uygulamaları, Bankamız yapısı ve yayınlarımız hakkında kamuoyunun haberdar

“Dolarizasyon: Sonuçlar ve Politika Önerileri”

14-15 Aralık 2006, İstanbul

edilmesi amacıyla Türkçe ve İngilizce olarak “Bülten” adı altında bir yayın hazırlanmaya başlanmıştır. Yurt içinde ve yurt dışında dağıtım yapılan Bülten’e internet sitemizden de erişilebilmektedir.

İletişim politikası çerçevesinde Merkez Bankası Başkanı tarafından yurt içinde ve yurt dışında çeşitli toplantılarda gerek güncel ekonomik gelişmeleri değerlendiren, gerekse Banka politika ve uygulamalarını tanıtan çeşitli sunum ve konuşmalara 2006 yılında da devam edilmiştir. Sivil toplum kuruluşları nezdinde Anadolu’nun çeşitli kentlerinde şehrin sanayi ve ticaret odaları tarafından basına açık olarak konferanslar düzenlenmiştir. Bu kapsamda 2006 yılı içinde İzmir ve Malatya şehirlerinde ekonomik görünüme ilişkin toplantılar yapılmıştır. Benzer şekilde üniversitelerde konuşmalar, medya temsilcileri ve gazetelerin ekonomi editörleri ile bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

2006 yılı iletişim politikası uygulamalarında eğitime verilen önem ve destek de önemli rol oynamıştır. Bu çerçevede, üniversitelerden gelen

talepler doğrultusunda Bankamızda bilgilendirme programları düzenlenmiş, yıl içinde toplam 360 öğrenciye Banka tarihi, politikaları ve kariyer imkanları hakkında bilgi verilmiş, toplam 1190 öğrenciye de Bankamızda staj olanağı sağlanmıştır. Ayrıca Merkez Bankası, ekonomi ve finans alanlarında yurt içi ve yurt dışında düzenlenecek olan konferans ve diğer politika üretici çalışmalara maddi destek sağlamak amacıyla 2005 yılında Akademik Çalışmalar İçin Mali Destek Programı oluşturmuştur. Program kapsamında mali yardım çalışmalarına 2006 yılında da devam edilmiş ve çeşitli kuruluş, üniversite ve etkinliklere maddi destekte bulunulmuştur.

Günümüzde yaşanan hızlı teknolojik gelişme ve internetsitelerinin etkin bir iletişim aracı olarak ön plana çıkmasına paralel olarak, Bankamız internet sitesinin içeriğinin zenginleştirilmesi yolundaki çalışmalara 2006 yılında da devam edilmiştir. Bu amaçla 6 Ağustos 2006 tarihinde yeni tasarımıyla hizmete açılan Merkez Bankası internet sitesi, Bankanın temel işlevlerini ön plana çıkaracak şekilde yeniden

yapılandırılmış, sitenin kullanımı kolaylaştırılmış ve görsel tasarımı kuvvetlendirilmiştir.

Banka dışındaki kişi, kurum ve kuruluşların Bankamız ile iletişimini sağlamak amacıyla oluşturulan elektronik posta adresi iletisimbilgi@tcmb.gov.tr 2006 yılında da etkin ve hızlı bir iletişim aracı olma işlevini sürdürmüştür. Benzer şekilde, “Bilgi Edinme Kanunu” kapsamında oluşturulan Bilgi Edinme Birimi ve 2 Mart 2006 tarihinde faaliyete geçen Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER) birimi de Merkez Bankasına yöneltilen başvuruları değerlendirerek cevaplamıştır.

Etkin iletişim politikası çerçevesinde para politikasına ve ekonomik gelişmelere ilişkin iletişim

faaliyetlerinin yanı sıra, Merkez Bankasının kurumsal kimliğinin de kamuoyuna daha yakından tanıtılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda Türkiye Radyo Televizyon Kurumu işbirliği ile Bankamızın kuruluşu, Türkiye ekonomisi üzerindeki etkisi, bugün üstlendiği görevler, aldığı kararlar ve kurumsal yapılanmasını ele alan bir belgesel hazırlanmıştır. Bankamızın 75. kuruluş yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde hazırlanan film, hem kuruluşundan bugüne kadar olan dönemde Merkez Bankasının görsel bir arşiv ve tarihçesinin oluşturulmasına katkıda bulunmayı, hem de Merkez Bankasına ilişkin kamuoyunda tam olarak bilinmeyen ve merak edilen konulara açıklık getirmeyi amaçlamıştır. Belgeselin, yurt içi ve yurt dışına dağıtımı yapılmıştır.

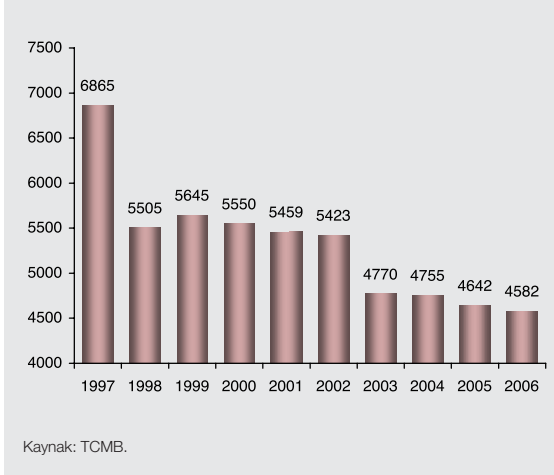

İbrahim Çalli
"Çınaraltı"
(Tarihsiz) Kontraplak üzerine yağlıboya, 61x85 cm.

3. PERSONEL, İDARÎ VE SOSYAL İŞLER

3.1. KADRO VE PERSONEL DURUMU

19 1997-2006 Yılları Arasında Çalışan Sayısı

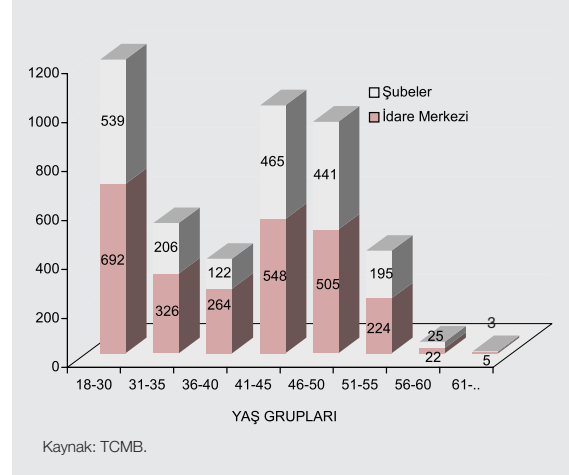

TCMB personel kadro sayısı, 2006 yılı sonu itibarıyla, 5247 olarak tespit edilmiştir. Fıili personel adedi 4582 olup, personel kadrolarının faaliyet dönemi sonu itibarıyla doluluk oranı yüzde 87'dir.

Bu faaliyet dönemi içinde emeklilik, istifa, nakil ve vefat gibi sebeplerle 331 personel ayrılmış, buna karşılık birimlerdeki iş durumunun gerektirdiği zorunluluklar nedeniyle Araştırmacı, Denetçi Yardımcısı, Ekonomist, Avukat, Eğitim Araştırmacısı, Uzman Yardımcısı, Mühendis, Grafiker, Memur, İşletmen, Koruma ve Güvenlik Memuru, Teknisyen, Atelye Elemanı, Aşçı gibi elemanlar olmak üzere, toplam 234 personel alınmıştır. Ayrıca, askerlik nedeniyle TCMB'den ayrılan 37 çalışan da tekrar göreve başlamıştır. Böylece yıl sonu itibarıyla fıili personel mevcudu, 2005 yılına göre 60 kişi azalarak 4582'ye düşmüştür (Grafik 19).

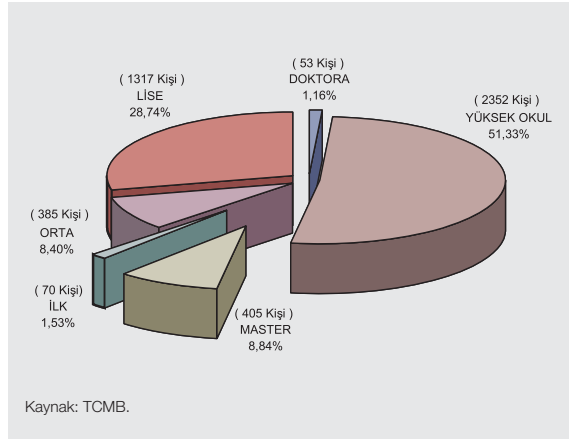
TCMB'deki personel mevcudunun yüzde 67,02'sini genel idare hizmetleri, yüzde 8,75'ini yardımcı hizmetler sınıfı, yüzde 6,57'sini destek hizmetleri personeli (sağlık, teknik, avukatlık grubu) ve yüzde

20 Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

17,66'sını ise sözleşmeli elemanlar oluşturmaktadır. TCMB'deki personel mevcudunun yüzde 56,57'si idare merkezinde, yüzde 43,43'ü ise şubelerde çalışmaktadır. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde, personelimizin yüzde 42,75'inin 41-50 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, lisans ve lisans üstü öğrenim yapmış elemanlarımızın payı ise yüzde 61,33'tür (Grafik 20, 21).

21 Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

3.2. EĞİTİM FAALİYETLERİ

2006 yılında TCMB tarafından düzenlenen Banka içi ve Banka dışı eğitim etkinliklerinden TCMB ve diğer kurumlardan toplam 10096 kişi yararlanmıştı.

“Bankacılık ve Merkez Bankacılığı Eğitimi”, “Meslek Eğitimi”, “Yönetim Eğitimi”, “Genel Amaçlı Eğitim”, “Konferans ve Paneller” ile “Birimlere Özgü Programlar” çerçevesinde düzenlenen Banka içi eğitim programlarına 7973 personelin katılımı sağlanmıştır. Diğer kurumların yurt içinde düzenlediği kısa süreli eğitim programlarına 362, yurt dışındaki programlara ise 324 personelin katılımı sağlanmıştır.

Lisansüstü (Master/Doktora) eğitim programlarında yurt içinde 2006 yılında yeni başlayan 35 kişiyle birlikte toplam 102, yurt dışında ise yeni başlayan 19 kişiyle birlikte toplam 69 personel eğitimine devam etmiştir. Ayrıca, 13 personel çeşitli kamu kurumlarında düzenlenen 23 farklı eğitim etkinliğinde öğretim elemanı/konuşmacı olarak görevlendirilmiştir. 2006 yılında toplam 1190 üniversite öğrencisine TCMB'nin ilgili birimlerinde staj olanağı sağlanmıştır. Buna ek olarak, Banka tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerine, diğer ülkelerdeki çeşitli kurumlardan 76 kişi katılmıştır.

3.3. KÜLTÜREL, SANATSAL VE SPORİF FAALİYETLER

Bankamızın kuruluşunun 75. yılı bir dizi etkinlikle kutlanmıştır. Kahire Senfoni Orkestrası eşliğinde İdil Biret'in solist olarak yer aldığı 23. Uluslararası Ankara Müzik Festivali açılış konseri, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası eşliğinde Güher-Süher Pekinel'in solist olarak yer aldığı konser ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı işbirliğiyle 18. ve 19. yüzyıl döneminin önde gelen bestekarlarının eserlerinden oluşan CD yapımı ile Ankara ve şubelerimizin bulunduğu illerde eş zamanlı olarak organize edilen 75. Yıl Resepsiyonu bu kapsamda gerçekleştirilen etkinlikler arasındadır. 2006 yılının ayrıca Atatürk'ün doğumunun 125. yılı olması nedeni ile bu tema altında da; Samsun'da Merkez Bankası Sanat Koleksiyonundan seçkilerin yer aldığı bir sergi düzenlenmiş ve Ankara'da Bankamız çalışanlarının oluşturduğu Amatör Türk Sanat Müziği Korosu bir konser vermiştir.

Sporif faaliyetler kapsamında ise Bankamızın ev sahipliğinde; Avrupa merkez bankaları ile uluslararası kuruluşların katıldığı Briç Turnuvası Antalya'da, Uluslararası Dostluk Futbol Turnuvası İzmir'de ve Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların satranç takımlarının katıldığı Bankalararası Satranç Turnuvası Ankara'da düzenlenmiştir. Ayrıca, Bankamızın üyesi bulunduğu Avrupa Merkez Bankaları Kültür ve Spor Kulüpleri Birliği'ne üye merkez bankalarının ev sahipliğinde organize edilen satranç (Belçika), tenis (Fransa), futbol (Çek Cumhuriyeti) ve masa tenisi (Macaristan) turnuvalarına katılım sağlanmıştır. Ayrıca, masa tenisi takımı, Bosna-Hersek Merkez Bankası ev sahipliğinde düzenlenen ikinci Merkez Bankaları Turnuvası'na katılmıştır.

Erol Akyavaş
"Son Seslere Ağıt"
1991, Tuval ¼zerine kařık teknik, 178x258 cm.

4. FİNANSAL TABLOLAR

4.1. TCMB'NİN KARŞILAŞTIRMALI FİNANSAL TABLOLARI

4.1.1. Karşılaştırmalı Bilançolar

AKTİF	31.12.2005 (YTL)	31.12.2006 (YTL)	DEĞİŞİM (YTL)
I. Altın Mevcudu	2.640.297.700	3.427.102.716	786.805.016
A. Uluslararası Standartta Olan	2.569.461.698	3.335.423.279	765.961.581
B. Uluslararası Standartta Olmayan	70.836.002	91.679.437	20.843.435
II. Döviz Alacakları	67.781.346.062	85.618.500.266	17.837.154.204
A. Konvertibl	67.781.345.292	85.618.499.360	17.837.154.068
a. Efektif Deposu.....	299.072.377	369.526.582	70.454.205
b. Muhabir Hesapları.....	67.264.932.935	85.009.416.123	17.744.483.188
c. Rezerv Dilimi Pozisyonu	217.339.980	239.556.655	22.216.675
B. Konvertibl Olmayan	770	906	136
a. Efektif Deposu.....	770	906	136
b. Muhabir Hesapları.....			
III. Madeni Para	69.150.222	68.450.275	(699.947)
IV. Dahildeki Muhabirler			
V. Menkul Kıymetler	20.495.029.120	22.309.872.550	1.814.843.430
A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	20.495.029.120	22.309.872.550	1.814.843.430
a. Kuponlu.....	20.495.029.120	20.638.673.549	143.644.429
b. Kuponuz		1.671.199.001	1.671.199.001
B. Diğer			
VI. İç Krediler	1.371.900	755.447	(616.453)
A. Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler	1.371.900	755.447	(616.453)
a. Reeskont Kredileri	1.371.900	755.447	(616.453)
b. 1211 S.K.40/1-c Kapsamındaki Krediler			
c. Diğer			
B. TMSF'ye Kullanılan Krediler			
VII. Açık Piyasa İşlemleri	1.026.305.864	3.514.337.947	2.488.032.083
A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar	1.026.305.864	3.514.337.947	2.488.032.083
a. Nakit			
i. Döviz.....			
ii. Menkul Değer.....		3.512.337.947	3.512.337.947
b. Menkul	1.026.305.864	2.000.000	(1.024.305.864)
B. Diğer			
VIII. Dış Krediler	45.168.842	43.350.368	(1.818.474)
IX. İştirakler	19.302.988	21.279.622	1.976.634
X. Gayrimenkuller ve Demirbaşlar	292.229.737	282.550.193	(9.679.544)
A. Gayrimenkuller	313.056.679	313.988.975	932.296
Amortismanlar(-).....	(39.872.293)	(45.957.955)	(6.085.662)
B. Demirbaşlar	73.192.048	78.107.299	4.915.251
Amortismanlar(-).....	(54.146.698)	(63.588.126)	(9.441.428)
XI. Takipteki Alacaklar (Net)			
A. Takipteki Alacaklar	1.779.582.864	1.961.971.427	182.388.563
B. Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	(1.779.582.864)	(1.961.971.427)	(182.388.563)
XII. SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü	216.438.050	238.562.529	22.124.479
XIII. Değerleme Hesabı	2.029.328.035	1.243.948.118	(785.379.917)
XIV. Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları	12.214.713	12.508.294	293.581
XV. Muvakkat Alacaklar	30.809.346	28.399.972	(2.409.374)
XVI. Diğer Aktifler	21.699.791	19.432.566	(2.267.225)
XVII. Dönem Zararı	131.438.625		(131.438.625)
T O P L A M.....	94.812.130.994	116.829.050.863	22.016.919.869
NAZIM HESAPLAR	573.982.394.113	578.630.387.893	4.647.993.780

PASİF	31.12.2005 (YTL)	31.12.2006 (YTL)	DEĞİŞİM (YTL)
I. Tedavüdeki Banknotlar	19.612.018.803	26.815.150.603	7.203.131.800
II. Hazine'ye Borçlar	259.564.868	278.355.462	18.790.594
A. Altın	7.647.823	9.927.654	2.279.831
B. Rezerv Dilimi İmkânı	217.339.980	239.556.655	22.216.675
C. Diğer (Net)	34.577.065	28.871.153	(5.705.912)
III. Döviz Borçları	962.056	1.017.618	55.562
A. Konvertibl	962.056	1.017.618	55.562
B. Konvertibl Olmayan			
IV. Mevduat	63.482.072.439	76.442.368.880	12.960.296.441
A. Kamu Sektörü	14.367.118.234	19.349.803.743	4.982.685.509
a. Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler	14.220.712.655	19.173.610.200	4.952.897.545
b. Kamu İktisadi Kuruluşları	297.464	12.104	(285.360)
c. İktisadi Devlet Teşekkülleri	57.306.228	75.111.732	17.805.504
d. Diğer (Belediyeler ve Özel İdareler)	88.801.887	101.069.707	12.267.820
B. Bankacılık Sektörü	27.665.721.395	33.758.304.648	6.092.583.254
a. Yurt İçindeki Bankalar	18.259.052.933	20.890.224.385	2.631.171.452
b. Yurt Dışındaki Bankalar	6.896.979	7.555.706	658.727
c. Zorunlu Karşılık (1211 S.K. Md.40)			
i. Nakit	9.399.747.916	12.860.344.528	3.460.596.612
ii. Altın (Safı Gr.)			
d. Diğer (Vaiörlü İşlemler)	23.567	180.029	156.462
C. Muhtelif	20.953.335.126	22.367.281.698	1.413.946.572
a. Kredi Mektuplu Döviz Tevdiatı	20.884.256.156	22.297.641.634	1.413.385.478
b. Diğer	69.078.970	69.640.064	561.095
D. Uluslararası Kuruluşlar	5.037.438	5.802.113	764.675
E. Fonlar	490.860.245	961.176.678	470.316.432
a. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	15.893.301	13.935.523	-1.957.779
Fonu			
b. Diğer	474.966.944	947.241.155	472.274.211
V. Açık Piyasa İşlemleri	7.034.350.000	5.913.955.754	(1.120.394.244)
A. Vadeli İşlemlerden Borçlar			
a. Nakit			
i. Döviz			
ii. Menkul Değer			
b. Menkul	1.025.000.000	3.502.005.754	2.477.005.754
B. Diğer	6.009.350.000	2.411.950.000	3.597.400.000
VI. Dış Krediler	11.329.344	12.526.464	1.197.120
A. Kısa Vadeli			
B. Orta ve Uzun Vadeli	11.329.344	12.526.464	1.197.120
VII. İthalât Akreditif Bedelleri, Teminat ve Depozitolar	1.537.173.657	1.584.065.299	46.891.642
A. Döviz satışı yapılmış Akreditif Bedelleri	1.537.169.533	1.584.061.175	46.891.642
B. Mal bedeli ve Teminatlar	4.124	4.124	-
VIII. Ödenecek Senet ve Havaletler	18.068.269	24.362.879	6.294.610
IX. SDR Tahsisatı	216.438.050	238.562.529	22.124.479
X. Sermaye	46.233.524	46.233.524	-
A. Ödenmiş Sermaye	25.000	25.000	-
B. Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	46.208.524	46.208.524	-
XI. İhtiyat Akçesi	773.404.718	642.221.669	(131.183.049)
A. Adı ve Fvkalâde	419.857.244	288.418.619	(131.438.625)
B. Hususî (Bank.Kan Md.59)	174.997	430.573	255.576
C. İhtiyat Akçeleri Enflasyon Düzeltme Farkları	353.372.477	353.372.477	-
XII. Karşılıklar	105.921.387	157.279.013	51.357.626
A. Emekli İkr. Ve Kıd. Tzm. Kar	69.064.666	73.522.973	4.458.307
B. Vergi Karşılıkları		43.851.246	43.851.246
C. Diğer Karşılıklar	36.856.721	39.904.794	3.048.073
XIII. Değerleme Hesabı			
XIV. Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları	1.548.341.228	1.468.425.721	(79.915.507)
XV. Muvakkat Borçlar	77.840.636	47.416.227	(30.424.409)
XVI. Diğer Pasifler	88.412.013	54.652.081	(33.759.932)
XVII. Dönem Kân		3.102.457.140	3.102.457.140
T O P L A M	94.812.130.994	116.829.050.863	22.016.919.869
NAZIM HESAPLAR	573.982.394.113	578.630.387.893	4.647.993.780

4.1.2. Karşılaştırmalı Kâr ve Zarar Tabloları

	01.01.2005 - 31.12.2005 (YTL)	01.01.2006 - 31.12.2006 (YTL)	DEĞİŞİM (YTL)
GELİRLER	3.961.760.817	9.394.357.113	5.432.596.296
Faiz Gelirleri	3.034.502.034	4.565.432.415	1.530.930.381
Faiz Dışı Gelirler	924.033.148	4.824.167.260	3.900.134.112
İştirakimiz Gelirleri	3.225.635	4.757.438	1.531.803
GİDERLER	4.093.199.442	6.248.048.727	2.154.849.285
Faiz Giderleri	2.598.342.399	3.629.211.536	1.030.869.137
Faiz Dışı Giderler	1.127.359.479	2.241.360.459	1.114.000.980
Personel Giderleri	263.186.746	270.054.915	6.868.169
Diğer Giderler	104.310.818	107.421.817	3.110.999
KÂR / ZARAR	(131.438.625)	3.146.308.386	3.277.747.011

4.2. 31.12.2006 TARİHLİ BİLANÇO, 01.01.2006 – 31.12.2006 DÖNEMİ KÂR / ZARAR TABLOSU VE AÇIKLAMALAR

4.2.1. TCMB'nin Muhasebe İlkeleri ve Politikaları

4.2.1. a. Muhasebe Uygulamalarında Esas Alınan Temel İlkeler

Muhasebe uygulamalarında esas olan sosyal sorumluluk, kişilik, işletmenin sürekliliği, dönemsellik, parayla ölçülme, maliyet esası, tarafsızlık ve belgelendirme, tutarlılık, tam açıklama, ihtiyatlılık, özün önceliği ve önemlilik ilkeleri, finansal olayların kaydedilmesi ve ölçülmesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Banka) muhasebe uygulamalarının da temel dayanağını oluşturmaktadır.

4.2.1. b. Muhasebe Politikaları

Muhasebeleştirme Esasları

Banka mali tabloları, yürürlükteki Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümleri ile 1211 sayılı Banka Kanununa uygun olarak düzenlenmektedir. Banka Kanununun 57. ve 58. maddeleri gereğince, hesap dönemi takvim yılıdır.

Muhasebe kayıtlarında alış bedeli esas alınmaktadır. Menkul kıymetler, altın mevcudu ve yabancı para cinsinden tutulan varlık ve yükümlülükler rayiç değerleri ile gösterilmektedir. İşlemler valör tarihlerine göre hesaplara yansıtılmaktadır.

31 Aralık 2003 ve 31 Aralık 2004 tarihleri itibarıyla enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşması nedeniyle, Bankanın mali tablolarında yer alan parasal olmayan kalemlere ilişkin düzeltme işlemleri gerçekleştirilmiş, 2005 ve 2006 yıllarında düzeltme şartlarının ortadan kalkması nedeniyle enflasyon düzeltmesi yapılmamıştır.

Altın ve Yabancı Para İşlemler

Altın mevcudu üçer aylık dönemler itibarıyla ve dönemin son iş gününde Londra piyasasında saat 11:00 ve saat 14:00 de kote edilen altın fiyatlarının ortalaması ve bir ons altın = 31,1035 gram esas alınarak değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yabancı para cinsinden kayıtlara geçirilmiş olan aktif ve pasif hesaplar ise yıl sonunda döviz ve efektif cari alış kurları esas alınarak değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yabancı para hesapların kur değişiminden; altının ise hem fiyat hem kur değişiminden kaynaklanan değerlendirme farkları gerçekleşmemiş gelir ya da gider olarak Banka Kanununun 61. maddesi gereğince "Değerleme Hesabı"nda takip edilmektedir.

Avrupa Birliği müktesebatına uyum süreci kapsamında, 1 Ocak 2006 tarihinden geçerli olmak üzere, Avrupa Merkez Bankası tarafından yayımlanan "Avrupa Merkez Bankaları Sisteminde Muhasebe ve Finansal Raporlamaya İlişkin Avrupa Merkez Bankası Kılavuzu" çerçevesinde, gerçekleştirilen döviz ve efektif alım-satım işlemlerinden doğan kambiyo değerlendirme kâr ve zararları, "ağırlıklı ortalama" esasına göre hesaplanarak finansal tablolara yansıtılmaya başlanmıştır.

Menkul Kıymetler

"Menkul Kıymetler" kalemi, Banka Kanununun açık piyasa işlemleri ile ilgili 52. maddesine dayanılarak, para arzı ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla, Bankanın kendi nam ve hesabına satın aldığı menkul kıymetler ile bankalara geri satmak vaadi ile edindiği menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

Banka, kesin alış ve geri satım vaadi ile alış (repo) yoluyla edindiği Türk parası menkul kıymetleri alış bedeli ile muhasebeleştirmekte, ay sonları itibarıyla rayiç değerleri ile değerlendirilmiş tutarları üzerinden göstermektedir. Repo yoluyla alışını yaptığı menkul kıymetlerin alış fiyatları ile repo vadesindeki satış fiyatları arasındaki farkın ilgili döneme isabet eden kısmını gelir tablosuna yansitmaktadır. Rayiç değer, menkul kıymetlerin borsada ya da teşkilatlanmış diğer piyasalarda ay sonlarında oluşmuş fiyatları, bu fiyatların bulunmaması durumunda ise, ilgili menkul kıymetlerin Bankanın Resmi Gazetede günlük olarak açıkladığı fiyatları üzerinden hesaplanmaktadır.

Kesin alış yapılan menkul kıymetlerin alış bedeli ile rayiç değeri arasındaki olumlu ya da olumsuz farklar gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Yabancı para menkul kıymetler, bilançoda “Döviz Alacakları” arasında yer alan “Muhabir Hesapları” içinde olup, bunlar ay sonları itibarıyla ilgili uluslararası piyasalarda oluşan kapanış fiyatları üzerinden hesaplanan rayiç değerleri ile gösterilmektedir. Söz konusu menkul kıymetlerin alış bedeli ile rayiç değeri arasındaki olumlu ya da olumsuz farklar, gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Gelirlerin Muhasebeleştirilmesi

Tüm gelir ve gider kalemleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir. Dönemsellik ilkesinin gereği olarak henüz vadesi gelmemiş alacaklar ve borçlara ait faizler için ay sonlarında gelir ve gider reeskontları yapılmaktadır.

Banka Kanununun 61. maddesi uyarınca, Türk parasının değerinin değişmesi nedeniyle bilançonun aktif ve pasifindeki altın ve dövizler ile dövize endeksli kalemlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler, geçici bir hesap olan “Değerleme Hesabı” içerisinde takip edilmektedir. Gerçekleşen kur farkları ise oluştuğu tarih itibarıyla gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Menkul Kıymetlerin Geri Alım (Satım) Vaadiyle Satım (Alım) İşlemleri

Geri alım vaadiyle satım işlemlerinde (ters repo) menkul kıymetler, işlem tarihinde yapılan sözleşme sonucu işlem valöründe belirlenen fiyat üzerinden, ilerideki bir tarihte geri almak taahhüdüyle satılır. Bu işlem sonucu satılan menkul kıymetler, Banka portföyünden çıkarılarak aktifte “VII. Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / b) Menkul” kaleminde izlenir, vadesinde ödenecek nakit borçlar ise pasifte “V. Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / a) Nakit / ii. Menkul” başlığı altında takip edilir. Maliyet ve satış fiyatı arasındaki fark, valör tarihinde gelir tablosuna yansıtılır.

Geri satım vaadiyle alım (repo) işlemlerinde ise menkul kıymetler, işlem tarihinde yapılan sözleşme sonucu işlem valöründe belirlenen fiyat üzerinden ilerideki bir tarihte geri satılmak taahhüdüyle satın alınarak Bankanın portföyüne dahil edilir. Söz konusu işlemde doğan nakit alacaklar aktifte “VII. Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / a) Nakit / ii. Menkul Değer” kaleminde, menkul kıymet borçları ise pasifte “V. Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / b) Menkul” başlığı altında takip edilir. Repo vadesindeki satış fiyatı ile menkul kıymetin alış fiyatı arasındaki fark, gelir tablosuna yansıtılır.

Repo işlemleri kapsamındaki menkul kıymetlerin değerlendirme farkları, bilanço tarihi itibarıyla işlem sözleşmelerinde yer alan faiz oranı üzerinden tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Sabit Kıymetler

Banka bilançosunda arsalar, gayrimenkuller ve demirbaşları içeren sabit kıymetler elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilmekte; arsalar maliyet, gayrimenkuller ile demirbaşlar ise amortismanları ile netleşmiş değerleri üzerinden bilançoda gösterilmektedir.

Karşılıklar

Banka Kanununun 59. maddesi, gayri safi kârdan, gelecek yıllarda doğabilecek riskleri karşılamak üzere, Banka Meclisince uygun görülen tutarlarda karşılık ayrılmasını öngörmekte olup, bu kapsamda yıl sonu itibarıyla ayrılan dahili sigorta fonlarını ve kıdem tazminatı karşılıklarını içermektedir.

Kıdem Tazminatı

Banka, ileri tarihlerde mensupları için ödemekle yükümlü olduğu T.C. Emekli Sandığı ikramiyeleri ile kıdem tazminatlarının 2001 yıl sonu itibarıyla toplamı için 5 yılda tamamlanmak üzere kârdan karşılık ayırmıştır. Ayrıca, 2002 yılı ve takip eden yıllara ait cari dönem yükümlülük tutarları için personelin emekli ikramiyesine ve kıdem tazminatına esas hizmet süresi üzerinden karşılık ayrılmaktadır.

T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Sosyal Sigortalar Kanununa göre emekli ikramiyeleri ve kıdem tazminatları emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Ödenecek tutar, personelin ünvanı ve hizmet yılına göre anılan kanunlarda belirtilen esaslara göre hesaplanmaktadır.

Vergilendirme

1211 sayılı Banka Kanununun 1. maddesi gereğince “anonim şirket” olarak kurulan Banka, kurumlar vergisi mükellefidir. Elde ettiği kurum kazancı üzerinden kurumlar vergisi ödemektedir. Ayrıca Banka, Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesine göre ücretler, serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemeler, mevduat faizleri vs. üzerinden, Kurumlar Vergisi Kanununun 24. maddesine göre dar mükellefiyete tabi kurumlara yapılan ticari, zirai ve diğer kazanç ve iratlar dışında kalan ödemeler ile gayrimaddi hakların devri ve satışı nedeniyle yapılan ödemeler üzerinden tevkifat yapmakla sorumludur.

Banka, banka ve sigorta muameleleri vergisi mükellefidir. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmamakla birlikte, sorumlu sıfatıyla mal ve hizmet ithalatı ödemeleri üzerinden tevkifat yapmaktadır. Banka Kanununun 64. maddesinde yer alan muafiyet kapsamı dışındaki işlemlere ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar için damga vergisi mükellefiyeti bulunmaktadır.

İştirakler

Bankanın, Banka Kanununun 3. maddesi uyarınca, Bank For International Settlements (BIS) ve Society For Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT)'de iştirakleri bulunmaktadır. İştirak değerleri, yıl sonu itibarıyla geçerli olan döviz alış kurları üzerinden YTL'ye çevrilerek mali tablolarında gösterilmektedir. İştiraklerden alınan temettüleri ve hisselerde meydana gelen değer artış veya azalışları gelir tablosuna yansıtılmakta, Banka Kanununun 61. maddesi gereğince, kur farklarından oluşan olumlu veya olumsuz farklar, gerçekleşmemiş gelir ya da gider olarak bilançoda gösterilmektedir.

4.2.2. 31.12.2006 Tarihli Ayrıntılı Bilanço

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI BİLANÇOSU					
31.12.2006 tarihinde sona eren 75. hesap devresi (YTL)					
AKTİF	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI YTL	YABANCI PARA HESAP TUTARI YTL	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI YTL	YABANCI PARA HESAP TUTARI YTL	GENEL TOPLAM YTL
I. Altın Mevcudu					
A. Uluslararası St. Olan (Safi Gram).....116.103.752,76			91.679.437	3.335.423.279	3.427.102.716
B. Uluslararası St. Olmayan(Safi Gram)....3.191.297,12					
II. Döviz Alacakları					
A. Konvertibl					
a. Efektif Deposu.....		369.526.582			
b. Muhabir Hesapları.....		85.009.416.123		85.618.499.360	
c. Rezerv Dilimi Pozisyonu.....		239.556.655			
B. Konvertibl Olmayan					
a. Efektif Deposu.....		906		906	85.618.500.266
b. Muhabir Hesapları.....					
III. Madeni Para			68.450.275		68.450.275
IV. Dahildeki Muhabirler					
V. Menkul Kıymetler					
A. Devlet İç Borçlanma Senetleri					
a. Kuponlu.....	20.638.673.549		22.309.872.550		22.309.872.550
b. Kupsuz.....	1.671.199.001				
B. Diğer					
VI. İç Krediler					
A. Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler					
a. Reeskont Kredileri.....		755.447			
b. 1211 S.K. 40/1-c Kapsamındaki Krediler.....				755.447	755.447
c. Diğer.....					
B. TMSF'ye Kullanılan Krediler					
VII. Açık Piyasa İşlemleri					
A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar.....					
a. Nakit.....					
i. Döviz.....					
ii. Menkul Değer.....	3.512.337.947		3.514.337.947		3.514.337.947
b. Menkul.....	2.000.000				
B. Diğer.....					
VIII. Dış Krediler				43.350.368	43.350.368
IX. İştirakler				21.279.622	21.279.622
X. Gayrimenkuller ve Demirbaşlar					
A. Gayrimenkuller.....	313.988.975				
Amortismanlar(-).....	(45.957.955)		268.031.020		
B. Demirbaşlar.....	78.107.299				
Amortismanlar(-).....	(63.588.126)		14.519.173		282.550.193
XI. Takipteki Alacaklar (Net)					
A. Takipteki Alacaklar.....				1.961.971.427	
B. Takipteki Alacaklar Karşılığı (-).....			(1.961.971.427)		
XII. SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü				238.562.529	238.562.529
XIII. Değerleme Hesabı			1.243.948.118		1.243.948.118
XIV. Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları			12.508.294		12.508.294
XV. Muvakkat Alacaklar			26.511.609	1.888.363	28.399.972
XVI. Diğer Aktifler			18.379.412	1.053.154	19.432.566
T O P L A M.....			25.606.266.408	91.222.784.455	116.829.050.863
NAZIM HESAPLAR.....					578.630.387.893
Binalar : 283.289.400 Yeni Türk Lirasına sigortalıdır.					
Demirbaşlar : 79.289.834 Yeni Türk Lirasına sigortalıdır.					
					Reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan iskonto ve faiz oranları: Vadelerine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak : -Reeskont işlemlerinde..... % 27,00 -Avans işlemlerinde..... % 29,00

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI BİLANÇOSU

31.12.2006 tarihinde sona eren 75. hesap devresi (YTL)

PASİF	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI YTL	YABANCI PARA HESAP TUTARI YTL	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI YTL	YABANCI PARA HESAP TUTARI YTL	GENEL TOPLAM YTL
I. Tedavüdeki Banknotlar			26.815.150.603		26.815.150.603
II. Hazineye Borçlar					
A. Altın (Safi Gram) 345.574,68			9.927.654		
B. Rezerv Dilimi İmkânı				239.556.655	
C. Diğer (Net)			28.829.053	42.100	278.355.462
III. Döviz Borçları				1.017.618	1.017.618
A. Konvertibl.....					
B. Konvertibl olmayan					
IV. Mevduat					
A. Kamu Sektörü					
a. Hazine, Genel ve Özel					
Bütçeli İdareler	1.614.614.764	17.558.995.436			
b. Kamu İkt. Kuruluşları	12.104				
c. İktisadi Dev. Teşekkülleri	888.380	74.223.352			
d. Diğer (Belediyeler ve Özel İdareler)	101.069.707		1.716.584.955	17.633.218.788	
B. Bankacılık Sektörü					
a. Yurtiçindeki Bankalar	14.412.134.316	6.478.090.069			
b. Yurtdışındaki Bankalar	7.555.706				
c. Zorunlu Karşılıklar (1211 S.K. Md. 40).....					
i. Nakit		12.860.344.528			
ii. Altın (Safi Gr)					
d. Diğer (Valörü İşlemler)	180.029		14.419.870.051	19.338.434.597	
C. Muhtelif					
a. Kredi Mektuplu Döviz Tevdiatı.....		22.297.641.634			
b. Diğer.....	1.175.759	68.464.305	1.175.759	22.366.105.939	
D. Uluslararası Kuruluşlar			5.802.113		
E. Fonlar					
a. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	13.422	13.922.101			
b. Diğer	55.384.709	891.856.446	55.398.131	905.778.547	76.442.368.880
V. Açık Piyasa İşlemleri					
A. Vadeli İşlemlerden Borçlar					
a. Nakit					
i. Döviz	2.005.753		3.502.005.754		
ii. Menkul Değer.....	3.500.000.001		2.411.950.000		5.913.955.754
b. Menkul.....					
B. Diğer					
VI. Dış Krediler					
A. Kısa Vadeli.....					
B. Orta ve Uzun Vadeli				12.526.464	12.526.464
VII. İthalat Akreditif Bedelleri, Terminat ve Depozitolar					
A. Döviz Satış Yapılmış Akreditif Bedelleri				1.584.061.175	
B. Mal Bedeli ve Terminatlar			4.124		1.584.065.299
VIII. Ödenecek Senet ve Havaletler				24.362.879	24.362.879
IX. SDR Tahsisatı				238.562.529	238.562.529
X. Sermaye					
A. Ödenmiş Sermaye			25.000		
B. Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı.....			46.208.524		46.233.524
XI. İhtiyat Akçesi					
A. Acı ve Fevkalade			288.418.619		
B. Hususi (1211 S.K. Md. 59)			430.573		
C. İhtiyat Akçeleri Enf. Düz. Farkı			353.372.477		642.221.669
XII. Karşılıklar					
A. Emekli İkr. Ve Kıd. Tzm. Kar.....			73.522.973		
B. Vergi Karşılıkları			43.851.246		
C. Diğer Karşılıklar.....			39.904.794		157.279.013
XIII. Değerleme Hesabı					
XIV. Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları			1.468.425.721		1.468.425.721
XV. Muvakkat Borçlar			1.577.739	45.838.488	47.416.227
XVI. Diğer Pasifler			15.647.466	39.004.615	54.652.081
XVII. Dönem Kâr			3.102.457.140		3.102.457.140
T O P L A M.....			54.400.540.469	64.428.510.394	116.829.050.863
NAZIM HESAPLAR					578.630.387.893

4.2.3. Bilanço Kalemlerine İlişkin Değişiklikler

23 Aralık 2005 tarihli ve 8703/18302 sayılı Banka Meclisi kararı ile 01.01.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere:

I- Bilançonun Aktifinde yer alan:

- a) "II Döviz Borçlular" kalemi "II Döviz Alacakları"
- b) "V Menkul Değerler Cüzdanı" kalemi "V Menkul Kıymetler"
- c) "VI İç Krediler"
 - A. Bankacılık Sektörü
 - b) 1211 S.K. 40/1-c Kapsamında Kullanılan Krediler" kalemleri
 - "A. Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler"
 - b) 1211 S.K. 40/1-c Kapsamındaki Krediler"
- d) "VII Açık Piyasa İşlemleri"
 - A. Rapor Borçlular" kalemi
 - "A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar"
- e) "XIV Faiz ve Gelir Reeskontları" kalemi
- "XIV Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları"
- f) "XV Muvakkat Borçlular" kalemi
- "XV Muvakkat Alacaklar"

II- Bilançonun Pasifinde yer alan:

- a) "II Hazine'nin Alacakları" kalemi "II Hazine'ye Borçlar"
- b) "III Döviz Alacaklıları" kalemi "III Döviz Borçları"
- c) "IV Mevduat"
 - A. Kamu Sektörü
 - a) Hazine, Genel ve Katma Bütçeli İdareler" kalemi
 - "a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler"
- d) "V Açık Piyasa İşlemleri"
 - A. Rapor Alacaklıları" kalemi
 - "A. Vadeli İşlemlerden Borçlar"
- e) "XIV Faiz ve Gider Reeskontları" kalemi
- "XIV Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları"
- f) "XV Muvakkat Alacaklıları" kalemi
- "XV Muvakkat Borçlar"

şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

4.2.4. 31.12. 2006 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

AKTİF HESAPLAR

1. Altın Mevcudu

Yıl sonu bakiyesi 119.295.049,88 safi gram karşılığı 3.427.102.716 YTL olan altın mevcudu, uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır. Altınlar, 29.12.2006 tarihinde Londra Borsasında kote edilen 1 ons altın fiyatı 635,70 ABD doları kullanılarak hesaplanan 1 safi gram = 28,7279541 YTL üzerinden değerlendirilmiştir.

	Safi Gram	YTL
Uluslararası Standartta Olanlar	116.103.752,76	3.335.423.279
Uluslararası Standartta Olmayanlar	3.191.297,12	91.679.437
TOPLAM	119.295.049,88	3.427.102.716

2005 yıl sonu itibarıyla 116.103.752,76 safi gram karşılığı 2.569.461.698 YTL olan uluslararası standarttaki altınlar; yıl içinde ABD dolarının YTL karşısında değer kazanması nedeniyle 122.172.944 YTL, 1 ons altın fiyatının bir önceki yıl sonu değeri olan 513,00 ABD dolarından 2006 yılı sonunda 635,70 ABD dolarına yükselmesi ile 643.788.637 YTL olmak üzere toplam 765.961.581 YTL artış göstererek, 2006 yılı sonunda 3.335.423.279 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Tamamı Bankaya ait uluslararası standarttaki altının 33.670.645,06 safi gramı Banka kasalarında, 82.433.107,70 safi gramı ise yurt dışı muhabir bankalar nezdinde muhafaza edilmektedir.

2005 yıl sonu itibarıyla 3.200.797,12 safi gram karşılığı 70.836.002 YTL olan uluslararası standartta olmayan altınlar; 20 yıllık hizmet armağanı almaya hak kazanmış mensuplarımıza dağıtılmak üzere yaptırılan madalyonlar nedeniyle 9,5 kg azalmasına rağmen, yıl içinde ABD dolarının YTL karşısında değer kazanması nedeniyle 3.358.119 YTL, 1 ons altın fiyatının bir önceki yıl sonuna göre yükselmesi ile 17.695.559 YTL artmasının etkisiyle 20.843.435 YTL artış göstererek, 2006 yılı sonunda 91.679.437 YTL olarak gerçekleşmiştir.

2. Döviz Alacakları

Konvertibl ve konvertibl olmayan döviz cinsleri üzerinden hariçteki muhabirler nezdinde açılan hesaplar, ülkemizin IMF nezdinde bulunan kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı (Rezerv Dilimi Pozisyonu) ile şubelerimiz kasalarındaki efektifleri içeren ve yıl sonundaki döviz ve efektif alış kurlarından bakiyesi 85.618.500.266 YTL olan bu kalemin 85.618.499.360 YTL'lik kısmı konvertibl, 906 YTL'lik kısmı ise konvertibl olmayan dövizlerden oluşmaktadır.

a- Konvertibl

85.009.416.123 YTL hariçteki muhabirler nezdindeki konvertibl dövizlerden, 239.556.655 YTL Rezerv Dilimi Pozisyonundan ve 369.526.582 YTL Banka şubeleri kasalarındaki efektif mevcutlarından oluşmaktadır.

b- Konvertibl Olmayan

İkili anlaşmalar gereğince açılan ve 31.12.2006 itibarıyla bakiye göstermeyen muhabir hesapları ile Banka şubeleri kasalarındaki konvertibl olmayan 906 YTL tutarındaki efektif mevcudunu göstermektedir.

3. Madeni Para

Bankanın kasalarında bulunan madeni paraları göstermekte olup, yıl sonu bakiyesi 68.450.275 YTL'dir.

4. Dahildeki Muhabirler

Dahili muhabirlik anlaşması gereğince YTL cinsinden açılan muhabir hesabı ile döviz ve efektif piyasalarında yapılan döviz depo işlemlerinin gösterildiği bu kalem, yıl sonu itibarıyla bakiye göstermemektedir.

5. Menkul Kıymetler

2001 yılında kamu ve fon bankalarından kesin alışı yapılan ve aynı yıl Ekim ayında uzun vadeli menkul kıymetlerle değiştirilen Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) ile ikincil piyasadan repo işlemi ile alınan DİBS'lerden oluşan bu kalem, 2005 yıl sonunda 20.495.029.120 YTL bakiye göstermiştir. 2006 yıl sonu itibarıyla, 1.120.513.400 YTL menkul kıymet itfasının, 2.000.000 YTL'lik menkul kıymetin ters repo ile satışının ve 1.025.000.000 YTL menkul kıymetin geri satışının etkisiyle azalış göstermesine rağmen; 3.500.000.001 YTL tutarındaki menkul kıymet repo işleminin ve ters repo dönüşleri nedeniyle portföy maliyetindeki 462.356.829 YTL artışın etkisiyle Menkul Kıymetler 1.814.843.430 YTL artarak 22.309.872.550 YTL olmuştur.

Menkul Kıymetler kalemindeki hareketin, Bankanın ticari bankalarla yaptığı geri satım vaadiyle alım işlemleri nedeniyle, Bilançonun pasifinde yer alan "V. Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / b. Menkul" kalemindeki menkul kıymetlerle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

6. İç Krediler

Bankacılık sektörü ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna kullanılan kredileri içeren bu kalemin yıl sonu bakiyesi 755.447 YTL'dir.

Dövizli natik senetler karşılığı kullanılan reeskont kredilerinin yıl sonu itibarıyla bakiyesi 537.455 ABD doları olup YTL karşılığı 755.447 YTL'dir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna, 2004 yılında DİBS karşılığında kullanılan avansın 9 Mayıs 2005 tarihinde erken itfa edilmesi nedeniyle bakiye göstermemektedir.

	YTL
A) Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler	755.447
a) Reeskont Kredileri	755.447
b) 1211 S.K. 40/1-c Kapsamındaki Krediler	-
c) Diğer	-
B) TMSF'ye Kullanılan Krediler	-
TOPLAM	755.447

7. Açık Piyasa İşlemleri

Yıl sonu bakiyesi geçen yıla göre 2.488.032.083 YTL artışla 3.514.337.947 YTL olan bu kalem; ticari bankaların Bankaya repo işlemlerinden olan nakit borçlarını ve ters repo işlemlerinden olan menkul kıymet borçlarını göstermektedir.

8. Dış Krediler

Sudan Merkez Bankası ile Banka arasında imzalanan Bankacılık Anlaşması uyarınca ve 31 Aralık 1990 tarihinde sona erdirilen Banka ile Arnavutluk Merkez Bankası arasındaki Bankacılık Düzenlemesi kapsamında tahsil edilemeyen alacaklar nedeniyle kullanılan krediler, imzalanan erteleme anlaşmaları çerçevesinde tahsil edilmektedir. 2005 yıl sonunda 33.662.872,62 ABD doları karşılığı 45.168.842 YTL olan kredi alacağından, Sudan Merkez Bankasından anapara taksidi olarak 2.821.688,61 ABD dolarının ve Arnavutluk Merkez Bankasından anaparaya isabet eden 0,43 ABD doları küsurat farkının tahsil edilmesi nedeniyle, hesabın bakiyesi 2006 yıl sonunda 30.841.183,58 ABD doları karşılığı 43.350.368 YTL olmuştur.

9. İştirakler

Yıl sonu itibarıyla bakiyesi 21.279.622 YTL olup, 1211 sayılı Banka Kanununun 3. maddesi gereğince, Bankanın, Bank For International Settlements (BIS), Basle'deki 10.000.000 SDR ile Society For Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT)'deki 20.320 Euro'luk iştirakini göstermektedir. Bu iştirakler, 1 SDR = 2,12420 YTL ve 1 EUR = 1,85150 YTL üzerinden değerlendirilmiştir.

10. Gayrimenkuller ve Demirbaşlar

Yıl sonu itibarıyla 282.550.193 YTL bakiye gösteren bu kalem, Bankanın sahip olduğu bina ve demirbaşların, enflasyona göre düzeltilmiş değerlerinden, düzeltilmiş birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki net değerini ve arsaların enflasyona göre düzeltilmiş değerini göstermektedir.

Gayrimenkullerin değeri olan 313.988.975 YTL'den, Banka binaları üzerinden ayrılan birikmiş amortismanlar toplamı 45.957.955 YTL'nin düşülmesinden sonra gayrimenkullerin net değeri 268.031.020 YTL olmaktadır. Geçen yıl gayrimenkullerin değeri 313.056.679 YTL olup, bu yıl yapılan ilavelerle 932.296 YTL artış göstererek 313.988.975 YTL'ye ulaşmıştır.

Demirbaşların değeri olan 78.107.299 YTL'den, demirbaşların birikmiş amortisman toplamı 63.588.126 YTL'nin düşülmesinden sonra kalan net değeri 14.519.173 YTL'dir. Geçen yıla göre demirbaşlarda 4.915.251 YTL artış meydana gelmiştir.

11. Takipteki Alacaklar

Bankanın, Irak Merkez Bankasından 1.303.250.387,53 ABD doları kredi alacağı karşılığı 1.831.848.745 YTL ile Irak Bekhme Barajı projesi kapsamında Enka İnşaat ve Sanayii A.Ş.'den satın alınan senetler karşılığı kullanılan 92.574.475,48 ABD doları karşılığı 130.122.683 YTL kredi alacağı olup, bu alacaklar için ayrılan toplam 1.961.971.427 YTL karşılığın netleştirilmesi nedeniyle bu kalem yıl sonu itibarıyla bakiye göstermemektedir.

12. SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve Hazine Müsteşarlığınca kullanılmış 112.307.000 SDR karşılığı 238.562.529 YTL tutarındaki Hazine yükümlülüğünü göstermekte olup, pasifte "IX. SDR Tahsisatı" kalemi ile karşılıklı olarak gösterilmektedir.

13. Değerleme Hesabı

Bilançonun aktif ve pasifindeki altın, döviz ve efektiflerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş kur farkı giderlerinin takip edildiği hesap olup, 2006 yıl sonu itibarıyla oluşan aleyhte kur farkı 1.243.948.118 YTL'dir.

14. Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları

31.12.2006 tarihinde tahakkuk eden faiz ve gelir reeskontları ve tahakkuklarını göstermekte olup, bakiyesi 12.508.294 YTL'dir.

15. Muvakkat Alacaklar

Yıl sonu bakiyesi 28.399.972 YTL olan bu hesabın 26.511.609 YTL'si Türk parası, 1.888.363 YTL'si ise yabancı para cinsinden alacakları göstermekte olup, Türk parası cinsinden alacakların dökümü aşağıda gösterilmiştir.

	YTL
-Avans ve Depozitolar	527.485
-Kurumlar Vergisinden Mahsup Edilecek Gelir Vergisi	3.656.259
-Banknot Matbaası Akreditif Bedelleri ve Diğer Hesaplar	679.886
-Yurt Dışındaki Millî Bankalar Nezdinde Açılan YTL Mevduatları Takip Hesabı	21.171.337
-İthal Edilecek Otomatik Para Sayma Makinalarının Testi İçin Yurt Dışına Gönderilen Paralar	64.595
-Genel ve Özel Bütçeli İdarelerden Tahsil Edilecek Maaş Ödemeleri Kur Farkları	363.611
-Diğer	48.436
TOPLAM	26.511.609

16. Diğer Aktifler

Yıl sonu bakiyesi 19.432.566 YTL olan bu hesabın, 18.379.412 YTL'si Türk parası, 1.053.154 YTL'si ise yabancı para cinsinden alacaklarımızı göstermektedir.

PASİF HESAPLAR

1. Tedavüldeki Banknotlar

Banka Kanununun 36. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak tedavüle çıkarılan ve 2005 yıl sonu bakiyesi 19.612.018.803 YTL olan tedavüldeki banknotlar, 7.203.131.800 YTL artış göstererek yıl sonunda 26.815.150.603 YTL'ye ulaşmıştır.

2. Hazine'ye Borçlar

Yıl sonu itibarıyla 278.355.462 YTL olan Hazine'ye Borçlar kaleminde, geçen yıla göre 18.790.595 YTL artış olmuştur.

a- Altın

345.574,68 safi gram karşılığı 9.927.654 YTL olan Hazinesinin altın alacağına geçen yıla göre meydana gelen 2.279.831 YTL'lik artış, 2006 yılı içinde ABD dolarının YTL karşısında değer kazanmasından ve 1 ons altının ABD doları karşılığının bir önceki yıl sonuna göre artış göstermesinden kaynaklanmaktadır.

b- Rezerv Dilimi İmkanı

Türkiye'nin IMF nezdinde, ülke kotası olan 1.191,3 milyon SDR'nin altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı dolayısıyla, Hazinesinin 112.775.000 SDR tutarında Rezerv Dilimi İmkanı bulunmaktadır. Aktifte "Döviz Alacakları" kaleminde "Rezerv Dilimi Pozisyonu" ile karşılıklı gösterilmekte olup, bu kalemin yıl sonu bakiyesi 239.556.655 YTL'dir.

c- Diğer

Hazinesinin çeşitli işlemlerinden doğan alacak ve borçlarının netleştirilmiş tutarı olup, 28.871.153 YTL alacak bakiyesi göstermektedir.

3. Döviz Borçları

Bu kalem, Bankanın hariçteki muhabirlere konvertibl dövizlerden olan 1.017.618 YTL tutarındaki borcunu göstermektedir.

a- Konvertibl

Geçen yıla göre 55.562 YTL artış göstererek, 1.017.618 YTL olan konvertibl döviz borçları, hariçteki muhabir hesapları ile yurt dışı bankaların Banka nezdindeki hesaplarından oluşmaktadır.

b- Konvertibl Olmayan

Bankacılık düzenlemeleri çerçevesinde imzalanan ikili anlaşmalar gereğince açılan hesaplar bu kalem altında gösterilmekte olup, 2006 yıl sonu itibarıyla bakiye göstermemektedir.

4. Mevduat

Yıl sonunda 76.442.368.880 YTL bakiye gösteren hesabın Türk parası ve yabancı para olarak dökümü aşağıda gösterilmiştir.

	Türk Parası (YTL)	Yabancı Para (YTL)
A) Kamu Sektörü:	1.716.584.954	17.633.218.788
a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler	1.614.614.764	17.558.995.436
i) Hazine Hesapları	1.149.770.488	16.152.439.287
ii) Genel Bütçeli İdareler	448.286.095	1.406.556.149
iii) Özel Bütçeli İdareler	16.558.181	-
b) Kamu İktisadi Kuruluşları	12.104	-
c) İktisadi Devlet Teşekkülleri	888.380	74.223.352
d) Diğer	101.069.707	-
B) Bankacılık Sektörü:	14.419.870.051	19.338.434.597
a) Yurt İçindeki Bankalar	14.412.134.316	6.478.090.069
b) Yurt Dışındaki Bankalar	7.555.706	-
c) Zorunlu Karşılıklar (TCMB Kanunu Madde 40)	-	12.860.344.528
i) Nakit	-	12.860.344.528
ii) Altın (Safi gram)	-	-
d) Diğer (Valörü İşlemler)	180.029	-
C) Muhtelif	1.175.759	22.366.105.939
a) Kredi Mektuplu Döviz Tevdiatı	-	22.297.641.634
b) Diğer	1.175.759	68.464.305
D) Uluslararası Kuruluşlar	5.802.113	-
E) Fonlar	55.398.131	905.778.547
a) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	13.422	13.922.101
b) Diğer	55.384.709	891.856.446
TOPLAM	16.198.831.009	60.243.537.871

5. Açık Piyasa İşlemleri

Yıl sonu bakiyesi 5.913.955.754 YTL olan bu kalem, Bankanın, ticari bankalara vadeli işlemlerinden 3.500.000.001 YTL menkul borcu, 2.005.753 YTL nakit borcu ile Bankalararası Para Piyasası İşlemlerinden 2.411.950.000 YTL borcunu göstermektedir.

6. Dış Krediler

Garantisiz ticari borçları içeren bu kalem, 2006 yılı sonunda 8.913.004,58 ABD doları karşılığı 12.526.464 YTL bakiye göstermektedir.

7. İthalat Akreditif Bedelleri, Teminat ve Depozitolar

İthalat yönetmelikleri gereğince, Bankaya yatırılan mal bedelleri ve teminatlar ile döviz satışı yapılmış akreditif işlemlerinin YTL karşılıklarını içeren bu hesabın yıl sonu bakiyesi 1.584.065.299 YTL olup, bu tutarın 1.584.061.175 YTL'si döviz satışı yapılmış ithalat akreditif işlemlerini, 4.124 YTL'si ise, Bankaya yatırılan mal bedelleri ve teminatları göstermektedir.

8. Ödenecek Senet ve Havaleler

Türk parası karşılığında ödenecek olan havale bedellerini içermekte olan bu hesabın yıl sonu bakiyesi 24.362.879 YTL'dir.

9. SDR Tahsisatı

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve Hazine Müsteşarlığınca kullanılmış 112.307.000 SDR karşılığı 238.562.529 YTL'lik IMF'ye olan yükümlülüğü göstermekte olup, aktifte "SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü" kalemiyle karşılıklı olarak gösterilmektedir.

10. Sermaye

Sermaye, Banka Kanununun 5. maddesi gereğince her biri 0,10 YTL itibari kıymette ve tamamen ödenmiş bulunan 250.000 hissedenden oluşan 25.000 YTL tutarındaki ödenmiş sermaye ile 30 Aralık 2003 tarih ve 25332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5024 sayılı Kanun hükümlerince ödenmiş sermaye kaleminde yapılan işlem sonucu 46.208.524 YTL tutarındaki enflasyon düzeltmesi farkından oluşmaktadır. Hisse senetlerinin sınıflarına göre dökümü aşağıda yapılmıştır.

Sınıfı	Adedi	Toplam İçindeki Yüzdesi	YTL
A	136.800	54,72	13.680
B	64.039	25,62	6.403
C	625	0,25	63
D (*)	48.536	19,41	4.854
Ödenmiş Sermaye	250.000	100,00	25.000
Sermaye Enflasyon Düzeltmesi Farkı			46.208.524
TOPLAM			46.233.524

(*) Medenî Kanun uyarınca Hazine'ye intikal eden 53 adet hisse, D sınıfında izlenmektedir.

11. İhtiyat Akçesi

Yıl sonu bakiyesi 642.221.669 YTL olan bu kalem, 1211 sayılı Banka Kanununun 59. ve 60. maddeleri gereğince ayrılmış bulunan İhtiyat Akçeleri ile 30 Aralık 2003 tarih ve 25332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5024 sayılı Kanun gereği yapılan enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan düzeltme farkını içermektedir.

	YTL
A. Adi ve Fevkalade İhtiyat Akçesi (1211 S.K. Madde 60)	288.418.619
B. Hususi İhtiyat Akçesi (1211 S.K. Madde 59)	430.573
C. İhtiyat Akçeleri Enflasyon Düzeltme Farkı	353.372.477
TOPLAM	642.221.669

2005 yılı sonunda 419.857.244 YTL olan Adi İhtiyat Akçesi, 131.438.625 YTL tutarındaki 2005 yılı dönem zararının mahsup edilmesi nedeniyle 2006 yıl sonu itibarıyla 288.418.619 YTL'ye düşmüştür.

12. Karşılıklar

Yıl sonu bakiyesi 157.279.013 YTL olan bu kalem, 1211 sayılı Banka Kanununun 59. maddesi gereğince; gayri safi kârdan, Bankaya özgü işlemler dolayısıyla meydana gelebilecek riskleri karşılamak üzere ayrılmış olan karşılıkları, yıl içinde ayrılan kıymet yollaması dahili sigorta karşılıklarını, emekli ikramiye ve kıdem tazminatı karşılığını ve yıl sonu kârından ayrılan vergi karşılıklarını göstermektedir.

	YTL
A. Emekli İkramesi ve Kıdem Tazminatı Karşılıkları	73.522.973
B. Vergi Karşılıkları	43.851.246
B. Diğer Karşılıklar	39.904.794
TOPLAM	157.279.013

13. Değerleme Hesabı

Bankanın bilançosunun aktif ve pasifindeki altın, döviz ve efektiflerin yeniden değerlendirilmesi sonucunda oluşan gerçekleşmemiş kur farkı gelirlerinin takip edildiği hesap olup, 2006 yılı sonu itibarıyla oluşan aleyhte kur farkı aktifte izlendiğinden bakiye göstermemektedir.

14. Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları

31.12.2006 tarihi itibarıyla faiz ve gider reeskontları 1.468.425.721 YTL olup, büyük bir kısmını Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat hesaplarına ilişkin faiz reeskontları oluşturmaktadır.

15. Muvakkat Borçlar

Yıl sonu bakiyesi 47.416.227 YTL olan bu hesabın, 1.577.739 YTL'si Türk parası, 45.838.488 YTL'si de yabancı para cinsinden Bankanın borçlarını göstermektedir.

16. Diğer Pasifler

15.647.466 YTL Türk parası ve 39.004.615 YTL yabancı para cinsinden olmak üzere, Bankanın yıl sonu itibarıyla toplam 54.652.081 YTL'lik borçlarını göstermektedir.

4.2.5. 01.01.2006 – 31.12.2006 Dönemine Ait Ayrıntılı Kâr – Zarar Tablosu

MERKEZ BANKASI KÂR / ZARARI	01.01.2006 - 31.12.2006 (YTL)
I- YENİ TÜRK LİRASI İŞLEMLERİ NET KÂRI / (ZARARI)	(1.467.473.818)
1- Yeni Türk Lirası DİBS Portföyü Net Kâr / (Zararı)	1.215.957.086
2- APİ ve BPPİ Net Kâr / (Zararı)	(816.597.433)
a- Açık Piyasa İşlemleri Net Kâr / (Zararı)	136.244.813
b- Bankalararası Para Piyasası İşlemleri Net Kâr / (Zararı)	(952.842.246)
3- Yeni Türk Lirası Mevduat Zorunlu Karşılık Faizleri	(1.289.952.048)
4- Diğer	(576.881.421)
a- TMSF'ye Verilen Avandan Alınan Faiz	-
b- Şüpheli Alacaklar Karşılığı	(182.388.563)
c- Genel Giderler	(377.476.732)
d- Diğer	(17.016.126)
II- YABANCI PARA İŞLEMLERİ NET KÂRI / (ZARARI)	4.613.782.204
1- Döviz Rezervleri Net Kâr / (Zararı)	4.622.484.705
a- Yabancı Para Portföy ve Depo Gelirleri	2.322.371.489
b- İşçi Döviz Hesaplarına Ödenen Faizler	(1.058.419.391)
c- Yabancı Para Mevduat ve Zorunlu Karşılık Faizleri	(258.901.967)
d- Altın ve Kambiyo Net Kâr	3.617.434.574
2- IMF Genel Kaynak Kullanımı Hesabı ve Hizmet Bedeli Ödemeleri	(8.702.501)
III- NET KÂR / (ZARAR) (I + II)	3.146.308.386

Bankanın 2006 yılı kârının 1211 sayılı Banka Kanununun 60. maddesi ve Türk Ticaret Kanununun 469. maddesi gereğince aşağıdaki gibi dağıtılması öngörülmektedir.

			(YTL)
2006 Yılı Safi Kâr			3.146.308.386
1. İhtiyat Akçeleri			2.180.966.198
Adi İhtiyat (1211 S.K. Md. 60)			629.261.677
Fevkalade İhtiyat			1.551.704.521
-1211 S.K. Md. 60	251.704.521		
- T.T.K. Md. 469	1.300.000.000		
2. Hissedarlar Hissesi			3.000
İlk Kâr Hissesi			1.500
İkinci Kâr Hissesi			1.500
3. Memurlara Temettü			156.000
4. Vergi Karşılıkları			43.851.246
Kurumlar Vergisi			43.851.246
Kalan			921.331.942

4.2.6. 01.01.2006 – 31.12.2006 Dönemine Ait Kâr – Zarar Tablosu İle İlgili Açıklamalar

Bankanın yıl sonunda YTL işlemlerden net zararı, 1.467.473.818 YTL'dir. 2006 yılı sonu itibarıyla, Bankanın portföyünde bulunan YTL DİBS'lerden 1.215.957.086 YTL'lik faiz geliri elde edilmiş, açık piyasa işlemleri net kârı 136.244.813 YTL ve bankalararası para piyasası işlemleri net zararı 952.842.246 YTL olmuş, YTL mevduat zorunlu karşılıklarına 1.289.952.048 YTL faiz ödenmiştir.

Bankanın yabancı para işlemlerinden yıl sonu kârı, 4.613.782.204 YTL'dir. Yabancı para portföy ve depo hesaplarından 2.322.371.489 YTL, altın ve kambiyo işlemlerinden 3.617.434.574 YTL gelir elde edilirken, işçi dövizlerine 1.058.419.391 YTL'lik faiz, yabancı para mevduat ve zorunlu karşılıklarına 258.901.967 YTL'lik faiz ve IMF'den kullanılan kaynaklar için 8.702.501 YTL faiz ödenmiştir.

YTL işlemleri içinde yer alan genel gider alt kalemleri bazında, Bankanın operasyonel aktiviteleri için son iki yılda yapılan cari harcamaların, 2003 fiyatlarıyla reel dağılımı aşağıdaki gibidir.

				(YTL)
Reel (2003 fiyatlarıyla)	2005	2006	Değişim (%)	
I-Personel Giderleri	223.992.952	209.740.525	-6	
II-Diğer Giderler	37.867.271	34.263.566	-10	
III-Banknot Tabı Giderleri	50.909.570	49.166.533	-3	
TOPLAM	312.769.793	293.170.624	-6	

2006 yılında, 2005 yılına göre personel giderleri, diğer giderler ve banknot tabı giderlerinde azalış gözlenmektedir.

- Personel giderleri; aylıklar, yan ödemeler, sosyal güvenlik giderleri, sosyal yardımlar, sağlık harcamaları, eğitim giderleri ve görev yolluklarından oluşmaktadır.

Teknolojik gelişmelerin takip edilmesi, uygulanması ve nitelikli insan kaynağından yararlanmak suretiyle daha az sayıda ancak daha donanımlı eleman istihdam edilerek verimliliğin artırılması ve personel giderlerinin düşürülmesi politikası çerçevesinde, 1995 yılında 7019 olan personel sayısı, yüzde 34,5 azalarak, 2006 yılında 4598 olarak gerçekleşmiştir.

Bir önceki yıla göre; personel giderlerinde yüzde 6 oranında, personele ödenen aylık ve yan ödemelerde ise yüzde 5 oranında azalma sağlanmıştır. Banka Meclisi, Yönetim Komitesi ve Denetleme Kurulu üyelerinden oluşan Banka üst yönetimine 2006 yılında brüt ücret olarak toplam 2.014.433 YTL ödenmiş, bu tutar Banka personeline 2006 yılında ödenen aylık ve yan ödemeler toplamının binde 8'ini oluşturmuştur.

- Diğer giderler; 2006 yılında bir önceki yıla göre yüzde 10 oranında azalmıştır. Bu azalış, 2006 yılında menkul kiralara ve menkuller bakım onarımına yapılan harcamanın 2005 yılına göre azalmasından ve ayrıca 2005 yılında Dünya Bankası ile imzalanan sözleşme kapsamında ödenen damga vergisi nedeniyle yüksek olan vergi harcamasının 2006 yılında düşmesinden kaynaklanmıştır.

Diğer harcama kalemlerinde ise önemli bir değişim görülmemektedir.

- Banknot tabı giderleri; 2006 yılında bir önceki yıla göre banknot tabı giderlerindeki yüzde 3 oranındaki azalış, geçmiş yıllardan aktarılan ve 2006 yılında mamül aşamasına gelen yarı mamül tutarının 2005 yılına göre azalmasından kaynaklanmıştır.

Banka, Kanunu ile kendisine verilen emisyon, para politikasının belirlenmesi, fiyat istikrarının sağlanması ve ülkenin döviz rezerv yönetimi gibi temel görevleri yerine getirmek ve teknolojik gelişmelerin de gerisinde kalmamak üzere gerek cari gerekse yatırım harcamalarında azami tasarrufa da özen göstererek bütçesini hazırlamaktadır.

4.3. UFRS'YE UYGUN OLARAK DÜZENLENMİŞ FİNANSAL TABLOLAR

31 ARALIK TARİHLERİ İTİBARIYLA BİLANÇOLAR

(Tutarlar ABD Dolar'na sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından çevrilmiştir (Not 2.c'ye bakınız).)

	Notlar	2006 (Bin YTL)	2005 (Bin YTL)	2006 (Milyon ABD Dolar) (*)	2005 (Milyon ABD Dolar) (*)
VARLIKLAR					
Nakit değerler ve altın rezervleri	6	3.865.080	3.008.521	2.750	2.140
Bankalardan alacaklar	7	8.610.821	6.328.670	6.126	4.502
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	8	98.266.146	80.936.749	69.910	57.582
Verilen kredi ve avanslar	9	44.209	46.624	31	33
Yatırım amaçlı finansal varlıklar					
- Satılmaya hazır finansal varlıklar	10	259.822	225.268	185	160
- Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	10	434.011	436.486	309	311
Maddi duran varlıklar	11	235.971	243.130	168	173
Maddi olmayan duran varlıklar	12	3.405	3.305	2	2
Diğer varlıklar	13	27.635	34.707	20	25
Toplam varlıklar		111.747.100	91.263.460	79.501	64.928
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	26.815.151	19.612.019	19.077	13.953
Bankalara borçlar	15	34.219.288	27.937.406	24.345	19.876
Diğer mevduatlar	16	43.654.859	37.016.098	31.058	26.335
Uluslararası Para Fonu'na ("IMF") borçlar	17	7.389	6.748	5	5
Diğer alınan banka kredileri	18	2.417.470	6.013.857	1.720	4.278
Diğer yükümlülükler	19	1.765.227	1.690.692	1.255	1.202
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	21	60.205	53.989	43	38
Toplam yükümlülükler		108.939.589	92.330.809	77.503	65.687
ÖZSERMAYE					
Ödenmiş sermaye		47.464	47.464	34	34
Birikmiş kâr/(zarar)		2.521.505	(1.320.778)	1.794	(940)
Diğer yedekler	10	238.542	205.965	170	147
Toplam özsermaye		2.807.511	(1.067.349)	1.998	(759)
Toplam yükümlülükler ve özsermaye		111.747.100	91.263.460	79.501	64.928

Taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler

27

(*) ABD Doları tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından YTL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2006 tarihindeki resmi Banka döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup bu mali tabloların bir parçası değildir (Not 2.c.).

Not: Sayfa 81-111 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluşturur.

31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT GELİR TABLOLARI

(Tutarlar ABD Doları'na sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından çevrilmiştir (Not 2.c'ye bakınız).)

	Notlar	2006 (Bin YTL)	2005 (Bin YTL)	2006 (Milyon ABD Doları) (*)	2005 (Milyon ABD Doları) (*)
Faiz gelirleri	22	4.154.374	3.034.846	2.955	2.159
Faiz giderleri	22	(4.033.817)	(2.648.051)	(2.870)	(1.884)
Net faiz geliri		120.557	386.795	85	275
Ücret ve komisyon geliri	23	39.896	35.166	28	25
Ücret ve komisyon gideri	23	(153.995)	(121.087)	(110)	(86)
Net ücret ve komisyon gideri		(114.099)	(85.921)	(82)	(61)
Temettü geliri	24	4.757	3.249	3	2
Sermaye piyasası işlemleri kârı, net		34.823	120.659	25	86
Kur farkı kârı/(zararı), net	25	4.403.175	(111.344)	3.133	(79)
Diğer faaliyet geliri		7.699	2.997	5	2
Krediler değer düşüklüğü zararları	9	(182.389)	(51.140)	(130)	(36)
Diğer faaliyet giderleri	26	(388.645)	(343.191)	(276)	(245)
Operasyonel kâr/(zarar)		3.885.878	(77.896)	2.763	(56)
Net parasal pozisyon kazancı		-	53.043	-	38
Vergi öncesi kâr/(zarar)		3.885.878	(24.853)	2.763	(18)
Vergi karşılığı	20	(43.851)	-	(31)	-
Net dönem kâr/(zararı)		3.842.027	(24.853)	2.732	(18)

(*) ABD Doları tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından YTL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2006 tarihindeki resmi Banka döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup bu mali tabloların bir parçası değildir (Not 2.c.).

Not: Sayfa 81-111 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT ÖZSERMAYE DEĞİŞİM TABLOLARI

(Bin YTL)

	Ödenmiş Sermaye			Diğer yedekler	Birikmiş kârlar/(zararlar)	Toplam
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Toplam ödenmiş sermaye			
1 Ocak 2005 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	-	(1.295.925)	(1.248.461)
Satılmaya hazır finansal varlıklara ilişkin makul değer yedekleri (Not 10)	-	-	-	205.965	-	205.965
Net dönem zararı	-	-	-	-	(24.853)	(24.853)
31 Aralık 2005 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	205.965	(1.320.778)	(1.067.349)
1 Ocak 2006 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	205.965	(1.320.778)	(1.067.349)
Satılmaya hazır finansal varlıklara ilişkin makul değer yedekleri (Not 10)	-	-	-	32.577	-	32.577
Zamanaşımına uğrayan banknotlardan kazançlar	-	-	-	-	256	256
Net dönem kârı	-	-	-	-	3.842.027	3.842.027
31 Aralık 2006 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	238.542	2.521.505	2.807.511

Not: Sayfa 81-111 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT NAKİT AKIM TABLOLARI

(Bin YTL)

	Not	2006	2005
Faaliyetlerden sağlanan nakit akımları			
Net dönem kâr/(zararı)		3.842.027	(24.853)
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	13.668	12.009
Maddi olmayan duran varlıklar itfa gideri	12	942	985
Kredi değer düşüklüğü karşılığı	9	182.389	51.469
İştirak hisseleri üzerindeki kur farkı		(1.978)	1.601
Kıdem tazminatı karşılığı	21	11.821	8.329
Net faiz geliri	22	(120.557)	(386.795)
Alınan faizler		4.065.499	3.045.416
Ödenen faizler		(4.217.979)	(3.315.613)
Temettü geliri	24	(4.757)	(3.249)
Net komisyon gideri		114.099	85.921
Tahsil edilecek komisyonlar		39.896	35.166
Ödenen komisyonlar		(141.491)	(121.435)
Zaman aşımına uğrayan banknotlardan kazançlar	14	256	-
Vergi karşılığı gideri	20	43.851	-
Faaliyet dışı işlemlerin enflasyon etkisi		-	(47.014)
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		3.827.686	(658.063)
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklikler:			
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklardaki artış		(17.329.397)	(11.944.437)
Verilen kredi ve avanslardaki net azalış		2.415	389.798
Diğer varlıklardaki net azalış/(artış)		1.211	(2.017)
Tedavüldeki banknotlardaki net artış		7.203.510	5.788.694
Bankalara borçlardaki net artış		6.093.569	7.129.006
Diğer mevduatlardaki net artış		6.917.212	2.887.996
Diğer yükümlülüklerdeki net artış		12.577	251.452
Faaliyetlerle ilgili işlemlerin enflasyon etkisi		-	173.471
Faaliyetlerden sağlanan nakit, net		6.728.783	4.015.900
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımı, net	11,12	(7.551)	(18.986)
Menkul kıymet (alım)/satımı, net		2.475	16.042
Alınan temettü		4.343	3.492
Yatırım faaliyetleri ile ilgili işlemlerin enflasyon etkisi		-	(110.791)
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit, net		(733)	(110.243)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akımları			
Diğer alınan banka kredilerinin ve IMF'ye borçların geri ödemesi		(3.594.720)	(1.850.656)
Finansman faaliyetlerinin enflasyon etkisi		-	191.019
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit, net		(3.594.720)	(1.659.637)
Nakit ve nakit benzerlerindeki artış, net		3.133.330	2.246.020
Nakit ve nakit benzerlerinin enflasyon etkisi		-	(207.014)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	30	9.336.226	7.297.220
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	30	12.469.556	9.336.226

Not: Sayfa 81-111 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

31 ARALIK 2006 TARİHLİ MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("T.C.M.B. Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" unvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, İstiklal Cad. 10 Ulus, 06100 Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şube, 4 yabancı temsilcilik ve 1 irtibat bürosu bulunan Banka'nın 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla personel sayısı 4.598'dir (2005: 4.660).

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Hükümetle birlikte Yeni Türk Lira'sının ("YTL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, YTL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin YTL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi dispoñibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) YTL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

NOT 2 - SUNUM ESASLARI

(a) Yeni Türk Lirası mali tablolar

Bu mali tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal mali tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve T.C.M.B. Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu mali tablolar yasal

kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Mali tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan YTL cinsinden ifade edilmiştir.

UFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, önemli muhasebe tahminlerinin kullanılmasının yanısıra Banka'nın muhasebe politikalarının uygulanmasında yönetimin değerlendirmelerini de içermektedir. Önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımların mali tablolara önemlilik arz ettiği alanlar ilgili muhasebe politikalarında açıklanmıştır.

Revize olan standartların uygulanması

Banka, 1 Ocak 2006 tarihinden geçerli olmak üzere faaliyetde bulunduğu alanlara ilişkin olarak aşağıda belirtilmiş olan revize edilmiş UFRS'leri uygulamıştır. 2005 bakiyeleri revize edilmiş standartların gerektirdiği şekilde düzeltilmiştir.

UMS 1 (revize 2003)	Mali Tabloların Sunumu
UMS 8 (revize 2003)	Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklik ve Hatalar
UMS 10 (revize 2003)	Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar
UMS 16 (revize 2003)	Maddi Duran Varlıklar
UMS 17 (revize 2003)	Finansal Kiralama
UMS 21 (revize 2003)	Kur Değişiminin Etkileri
UMS 24 (revize 2003)	İlişkili Taraflar
UMS 32 (revize 2003)	Finansal Araçlar: Sunum ve Dipnotlar
UMS 39 (revize 2003)	Finansal Araçlar: Kayda Alınma ve Değerleme
UMS 36 (revize 2004)	Varlıklarda Değer Düşüklüğü
UMS 38 (revize 2004)	Maddi Olmayan Duran Varlıklar

UMS 1, 8, 10, 16, 17, 21, 24, 32 ve 39 (tamamı revize 2003) ilgili standartlardaki geçiş kuralları dikkate alınarak uygulanmış olup Banka'nın muhasebe politikalarında önemli değişikliğe yol açmamıştır. Özetle:

- UMS 1 (revize 2003) sunum ve dipnotları etkilemiştir.
- UMS 8, 10, 16, 17, 32, 39 (tamamı revize 2003) ve UMS 39'un (revize 2004) Banka'nın muhasebe politikaları üzerinde önemli etkileri yoktur.
- UMS 21 (revize 2003) Banka'nın muhasebe politikası üzerinde önemli etkisi yoktur.
- UMS 24 (revize 2003) ilişkili tarafların belirlenmesini ve diğer bazı ilişkili taraf dipnotlarını etkilemiştir.
- UMS 38 (revize 2004) maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürleri dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi sonucunda herhangi bir düzeltme yapılmamıştır.

Yukarıda belirtilen standartların uygulanmasının 1 Ocak 2006 ve 2005 açılış birikmiş kârı üzerinde hiçbir etkisi bulunmamaktadır.

(b) Enflasyon etkilerinin muhasebeleştirilmesi

1 Ocak 2006'dan önce YTL'nin satınalma gücündeki değişiklikler nedeniyle yapılan düzeltmeler UMS 29, "Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesi" esas alınarak yapılmıştır. UMS 29, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan mali tabloların aynı para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünden hazırlanmasını ve önceki dönem mali tablolarında karşılaştırma amacıyla aynı değer ölçüleri kullanılarak yeniden düzenlenmesini öngörmektedir. Türkiye ekonomisindeki değişimler yüksek enflasyon ortamının sona erdiğini işaret ettiğinden, Banka 1 Ocak 2006'dan itibaren UMS 29 uygulamasına son vermiştir. Buna göre, YTL'nin aynı tarihteki alım gücü ile ifade edilen 31 Aralık 2005 tutarları ilişikteki mali tablolardaki taşınan değerleri için temel oluşturmaktadır.

31 Aralık 2005 tarihinde sona eren yıla ait olan mali tablo tutarları YTL'nin 31 Aralık 2005 tarihindeki satınalma gücündeki değişiklikler nedeniyle bu tarihte yeniden düzenlenmiştir. Yeniden düzenleme, T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu ("TÜİK") tarafından belirlenen ve ülke çapında geçerli olan 31 Aralık 2005 tarihli Üretici Fiyat Endeksi ("ÜFE") esas alınarak belirlenen düzeltme katsayıları kullanılarak yapılmıştır. 31 Aralık 2005 tarihli mali tabloların yeniden düzenlenmesi için kullanılan endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıda belirtilmiştir:

Tarih	Endeks	Düzeltilme katsayısı
31 Aralık 2005	8.627,2	1,000
31 Aralık 2004	8.403,8	1,026
31 Aralık 2003	7.382,1	1,168

Yukarıda belirtilen endeksleme ile ilgili önemli açıklamalar aşağıda belirtilmiştir:

- Yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi cinsinden hazırlanmış cari yıl mali tabloları, paranın bilanço tarihinde geçerli olan satın alma gücü ile, önceki raporlama dönemlerine ait tutarlar ise, yine paranın en son bilanço tarihindeki satın alma gücüne göre düzeltilerek ifade edilmektedir.
- Parasal aktifler ve pasifler bilanço tarihindeki değerleri ile ifade edildiğinden endekslemeye tabi tutulmamıştır.
- Parasal olmayan varlıklar ve bilanço tarihindeki değerleri ile yansıtılmayan borçlar ve özsermaye kalemleri ilgili düzeltme katsayısı (aylık, yıllık ortalama, yıl sonu) kullanılarak endekslenmiştir.
- Karşılaştırmalı mali tablolar, enflasyon endeksi kullanılarak en son bilanço tarihindeki satın alma gücüne göre yeniden düzenlenmiştir.
- Gelir tablosundaki bütün kalemler aylık düzeltme katsayıları kullanılarak endekslenmiştir.
- Enflasyonun Banka'nın net parasal durumu üzerindeki etkisi gelir tablosunda net parasal pozisyon kazancı olarak yer almaktadır.

(c) ABD Doları'na çevrim

Bilanço ve gelir tablolarında gösterilen ABD Doları tutarları sadece okuyuculara kolaylık sağlaması için eklenmiştir ve bu tutarlar YTL'den ABD Doları'na Banka'nın 31 Aralık 2006 tarihli döviz alış kuru (1,4056 YTL = 1 ABD Doları) kullanılarak çevrilmiştir. Dolayısıyla, ABD Doları cinsinden bu tutarlar, bu mali tabloların bir parçası değildir.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

Bu mali tabloların hazırlanmasında esas alınan temel muhasebe politikaları aşağıda açıklanmıştır. Söz konusu muhasebe politikaları bütün dönemler için aksi belirtilmedikçe tutarlılık ile uygulanmıştır.

(a) Yabancı para çevrimi

(i) Fonksiyonel ve raporlama para birimi

Mali tablolarda yer alan kalemler, işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü ekonomik çevrenin para birimi kullanılarak ölçülür ('fonksiyonel para birimi'). Mali tablolar, Banka'nın fonksiyonel ve raporlama para birimi olan bin YTL cinsinden sunulmuştur.

(ii) Dövizli işlemler ve bakiyeler

Dövizli işlemler, işlemin gerçekleştiği tarihte geçerli olan döviz kuru kullanılarak fonksiyonel para birimine çevrilmiştir. Gerçekleşen söz konusu işlemler ile döviz cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülüklerin yıl sonu döviz kuru çevriminden doğan kambiyo kâr ve zararları gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

(iii) Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak YTL'ye çevrilmiştir.

	2006	2005
ABD Doları ("US\$")	1,4056	1,3418
Euro ("EUR")	1,8515	1,5875
İsviçre Fransı ("CHF")	1,1503	1,0188
İngiliz Sterlini ("GBP")	2,7569	2,3121
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	2,1242	1,9272

(*) SDR ("Özel Çekim Hakları"), para birimi sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri dört ana para biriminin (EUR, Japon Yeni, GBP, US\$) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Mali tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

(b) Türev finansal araçlar

Türev finansal araçların, vadeli döviz alım satım işlemleri de dahil olmak üzere, ilk kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Türev finansal araçlar, alım-satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçlarının makul değeri, son piyasa işlemlerini içeren piyasada oluşan makul değerleri ve indirgenmiş nakit akım modellerini içeren değerlendirme tekniklerinin kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

Türev finansal araçlar, makul değerinin pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

Banka'nın 31 Aralık 2006 ve 2005 tarihleri itibarıyla türev enstrümanları bulunmamaktadır.

Bir türev işleminin makul değerinin en iyi kanıtı, benzer işlemin gözlemlenebilir bir piyasada oluşmuş bir fiyatı olmadığı veya değişkenleri gözlemlenebilir bir piyasadaki edinilmiş bir değerlendirme tekniğine dayanarak belirlenmediği sürece işlem fiyatıdır. Böyle bir kanıtın varlığında, Banka birinci gün kâr ya da zarar kaydeder.

Banka'nın bazı türev işlemleri ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, UMS 39 "Finansal araçlar: Kayda alınma ve Değerleme" standardı kapsamında riskten korunma aracı olarak sınıflandırılmamaları nedeniyle "Alım-satım amaçlı" olarak değerlendirilmekte ve makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

(c) Faiz gelir ve gideri

Faiz gelir ve gideri, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet üzerinden ölçülen tüm faiz oranına sahip finansal araçlar için gelir tablosunda kayda alınmaktadır.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

(d) Ücret ve komisyon gelirleri

Ücret ve komisyon gelirleri tahakkuk esasına göre tahsil edildikleri dönemde gelir kaydedilmektedir.

(e) Gelir vergisi

(i) Gelir vergisi yükümlülüğü

Gelir vergisi yükümlülüğü ("kurumlar vergisi") Türk vergi mevzuatına uygun olarak hesaplanmaktadır. Kurumlar vergisi haricindeki diğer vergiler diğer faaliyet giderleri içerisinde muhasebeleştirilmektedir (Not 26).

(ii) Ertelenen gelir vergisi

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin mali tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi, yürürlükte olan veya bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe giren vergi oranları ve vergi mevzuatı dikkate alınarak, vergi varlığının gerçekleşeceği veya yükümlülüğünün ifa edileceği dönemde uygulanması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

Ertelenen vergi varlığı veya yükümlülüğü, söz konusu geçici farkların ortadan kalkacağı ilerideki dönemlerde ödenecek vergi tutarlarında yapacakları tahmin edilen artış ve azalış oranlarında mali tablolara yansıtılmaktadırlar. Ertelenen vergi varlığı, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla mali tablolara alınmaktadır (Not 20).

(f) Altın rezervleri

(i) Külçe Altın

Külçe altın, Banka'da ve muhabir bankalarda tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para rezervlerinin %3,8'ini (2005: %3,7) oluşturmaktadır. Banka'nın altın rezervlerini, yabancı para rezerv yönetiminin bir parçası olarak muhafaza etmesi nedeniyle, mevcut altın rezervlerinden satış niyeti bulunmamaktadır. Külçe altın, ons cinsinden ölçülerek kayda alınmaktadır.

Altın, işlem maliyetleri de dahil olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Makul değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan arı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutardır ve Londra Altın Piyasa'sında dolar cinsinden belirlenen sabit değer cari YTL/US\$ kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır.

Makul değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlemesinden doğan kâr ve zararlar doğrudan gelir tablosu ile ilişkilendirilir.

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 894 YTL/ons'tur (2005: 688 YTL/ ons).

(ii) Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve piyasa fiyatındaki değişimlerde elde edilen kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi gelir tablosuyla ilişkilendirilerek kaydedilmektedir.

(g) Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar

Bu kategorinin iki alt kategorisi bulunmaktadır: alım satım amaçlı olarak elde tutulan finansal varlıklar ile ilk kayda alınma sırasında makul değer değişikliklerinin gelir tablosunda muhasebeleştirilmesine karar verilen finansal varlıklar. Bir finansal varlık kısa vadede satılma amacıyla edinilmiş veya yönetim tarafından bu şekilde tanımlanmış ise bu kategoride sınıflandırılmaktadır. Türev finansal araçlar da riskten korunma aracı olarak tanımlanmadığı sürece alım satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Bu finansal varlıklar, ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmakta ve kayda alınmalarını takip eden dönemlerde piyasa fiyatları veya indirgenmiş nakit akım modelleri ile belirlenen tutarlar ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Bütün gerçekleşmiş veya gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar sermaye piyasası işlem kârları hesabı altında gösterilmektedir. Elde edilen kâr payları, temettü gelirleri hesabında gösterilmektedir.

Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıkların alım satımları gerçekleşme tarihinde kayda alınmaktadır.

(h) Verilen krediler ve kredi değer düşüklüğü karşılığı

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kredi risk karşılığının düşülmesi suretiyle kayda alınmaktadır. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin oluşturduğu

zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir. Banka kredi portföyünde yer alan ve bilanço tarihinde şüpheli olarak sınıflandırılmamış ancak tahsilatında problemler yaşanacağına dair değerlendirilmelerin bulunduğu kredilerle ilgili olarak da ek karşılık ayırmaktadır.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, alacaklar, ilgili risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle mali tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir (Not 9).

(i) Yatırım amaçlı finansal varlıklar

Yatırım amaçlı finansal varlıklar iki kategoride sınıflandırılmıştır: vadeye kadar elde tutulacak ve satılmaya hazır varlıklar. Banka'nın vade tarihine kadar elinde tutma niyetinde ve yeteneğinde olduğu belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal araçlar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Likidite ihtiyacına göre veya faiz oranlarındaki, kurlardaki ve hisse senedi fiyatlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Yönetim, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte belirlemektedir.

Yatırım amaçlı finansal varlıklar ilk alımda makul değerleri ile işlem maliyetlerinin toplamı üzerinden kaydedilmektedir.

Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde satılmaya hazır finansal varlıkların makul değeri, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, özsermayede "diğer yedekler" hesabında takip edilmekte ancak söz konusu varlıkların değerinde kalıcı bir değer düşüklüğü mevcut ise söz konusu değer düşüklüğü gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Makul değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen hisse senetleri, finansal varlığın maliyetinden şayet mevcut ise değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle muhasebeleştirilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklar mali tablolardan çıkarıldıklarında, özsermayede takip edilen ilgili makul değer düzeltmeleri gelir tablosuna transfer edilir.

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle taşınmaktadır.

Banka, her bilanço tarihinde bir finansal varlık veya finansal varlık grubunun değer düşüklüğüne dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılmış yatırımları için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması için alınacak karar aşamasında menkul kıymetin makul değerinde maliyetinin altında önemli bir azalma olup olmadığı dikkate alınır. Böyle bir durum söz konusu olduğunda birikmiş zarar - daha önce kâr veya zarar olarak kayda alınmış tutar düşüldükten sonra kalan elde etme maliyeti ile raporlama tarihindeki makul değer arasındaki fark özkaynaklardan çıkarılır ve gelir tablosunda kayda alınır.

Hisse senetlerinin gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Satılmaya hazır finansal varlıklar altında sınıflandırılan borçlanmayı temsil eden finansal varlıklar, söz konusu varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara yansıtılmasını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek şekilde gelir tablosundan geri çevrilir.

Yatırım amaçlı finansal varlıklardan edinilen faiz, faiz geliri olarak kaydedilir. Temettü alacakları, temettü dağıtımı ile ilgili açıklamanın yapıldığı tarihte temettü geliri olarak kaydedilir.

Yatırım amaçlı finansal varlıkların alım ve satım işlemleri "teslim tarihi" ne göre (varlıkların Banka'ya ulaştığı/ Banka'dan çıktığı tarih) kayıtlara alınmakta ve kayıtlardan çıkarılmaktadır.

(j) Finansal araçları netleştirme

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hakkın var olması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin aynı anda gerçekleşebileceği durumlarda bilançoda net olarak gösterilirler.

(k) Satış ve geri alım anlaşmaları

Geri alım vaadiyle satılan menkul kıymetler makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve karşı taraf yükümlülüğü, bankalara borçlar veya diğer mevduatlar altında gösterilmektedir. Geri satım taahhüdü ("ters repo") ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve ters repo işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları makul değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

YTL cinsinden menkul kıymetlerin satış ve geri alım anlaşmaları Banka'nın yürüttüğü açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

(l) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Para basma işlemine ilişkin harcamalar aktifleştirilmekte ve Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği takdirde giderleştirilmektedir. Söz konusu harcamalar demirbaşların amortismanını, personel giderlerini, diğer üretim giderlerini ve banknotların taşınmasına ait giderleri içermektedir.

(m) Finansal yükümlülükler

Bankalara borçlar, Uluslararası Para Fonu'na borçlar, diğer mevduatlar ve diğer alınan banka kredileri gibi finansal yükümlülükler gerçekleştikleri tarihteki işlem maliyetleri düşüldükten sonraki makul değerleri üzerinden muhasebeleştirilmektedir. Takip eden dönemlerde, işlem masrafları dahil olmak üzere etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden muhasebeleştirilir ve yükümlülük ile ilgili nakit girişleri ve geri ödenen tutarı arasındaki fark etkin faiz yöntemi uygulanmak suretiyle, gelir tablosuna yükümlülüğün ömrü boyunca yansıtılır. Bankalara borçlar bankaların ve mevduat kuruluşlarının zorunlu karşılık tutarlarını ve serbest hesaplarını ifade etmektedir.

(n) Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar YTL'nin 31 Aralık 2005 tarihindeki satın alma gücü ile ifade edilen elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın düşülmesi suretiyle gösterilmektedir. Amortisman, maddi duran varlıkların düzeltilmiş değerleri üzerinden tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanmaktadır. Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	50 yıl
Ekipman ve taşıt araçları	5 yıl

Bakım ve onarım giderleri, gerçekleştikleri döneme ait gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Ancak, maddi duran varlığın kapasitesinin genişletilerek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı artıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi duran varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Varlıkların net defter değeri ve faydalı ömürleri her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve gerekli düzeltmeler yapılmaktadır. Maddi duran varlığın taşınan değerinin ilgili varlığın net gerçekleşebilir değerinin üzerinde olması durumunda söz konusu kıymetin değeri net gerçekleşebilir değerine (net gerçekleşebilir değer ve kullanım değerinden büyük olanı) indirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kâr veya zarar, taşınan değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve faaliyet gelirlerine dahil edilir.

(o) Maddi olmayan duran varlıklar

Yazılım ve lisans haklarının alımı sırasında ve kullanıma hazır getirmek için katlanılan maliyetler aktifleştirilmektedir. Söz konusu maliyetler varlıkların faydalı ömürleri (5 yıl) boyunca amortismanına tabi tutulmaktadır.

Bilgisayar yazılım programlarını geliştirme veya muhafaza etme ile ilgili maliyetler oluştuğu anda gider olarak kayda alınmaktadır. Banka tarafından yazılım ürünlerinin geliştirilmesi ile doğrudan ilgili ve bir yıldan uzun bir süre boyunca, maliyetlerin üzerinde bir ekonomik fayda yaratması muhtemel maliyetler maddi olmayan duran varlık olarak kayda alınmaktadır. Direkt maliyetlerin önemli bir tutarı yazılım geliştirme ile ilgili işçilik maliyetlerinden ve ilgili genel giderlerden oluşmaktadır.

Bilgisayar yazılımı geliştirme maliyetleri için faydalı ömürleri esas alınarak doğrusal amortisman yöntemi uygulanmaktadır.

(p) Tedavüldeki Banknotlar

(i) Tedavüldeki banknotlar - Yeni Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük mali tablolara banknotların üzerindeki değerleriyle kaydedilmektedir.

30 Ocak 2004 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Para Birimi Hakkındaki 5083 Sayılı Kanun uyarınca, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere YTL ve Yeni Kuruş (“YKr”), Türkiye Cumhuriyeti’nin yeni para birimi olmuştur. YTL’nin alt birimi Yeni Kuruş’tur (1 YTL = 100 YKr). Bir önceki para birimi olan Türk Lirası YTL’ye dönüştürülürken 1 milyon Türk Lirası, 1 YTL’ye eşit tutulmaktadır. Buna göre, Türkiye Cumhuriyeti’nin para birimi Türk Lirası’ndan altı sıfır atılarak sadeleştirilmiştir.

Hukuki sonuç doğuran tüm yasa, mevzuat, idari ve hukuki işlem, mahkeme kararı, kıymetli evrak ve her türlü belgenin yanı sıra ödeme ve değişim araçlarında, Türk Lirası’na yapılan referanslar, yukarıda belirtilen dönüşüm oranı ile YTL cinsinden yapılmış sayılmaktadır. Sonuç olarak, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren YTL, mali tablo ve kayıtların tutulması ve gösterimi açısından Türk Lirası’nın yerini almış bulunmaktadır.

(ii) Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası

Banka, 5083 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Para Birimi Hakkında Kanun”un Geçici 1 inci Maddesi gereğince Yeni Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2006 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresini 31 Aralık 2006 günü sona erdirmiştir. 1 Ocak 2006 tarihinde işlemeye başlayan 10 yıllık zamanaşımı süresi ise 31 Aralık 2015 günü mesai saati sonuna kadar devam edecektir. On yıllık zamanaşımı süresince bu banknotlar Banka ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şubelerinde değiştirilecek, 1 Ocak 2016 gününden itibaren ise değerlerini tamamen yitireceklerdir (Not 14). Önemli tutardaki dolaşımdaki Türk Lirası’nın değiştirilme amacıyla Banka’ya girişi beklenmemektedir ancak Banka söz konusu yükümlülüğün yasal olarak sona erdiği güne kadar bu tutarı mali tablolardan çıkaramayacaktır.

Banka 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla bakiye 256 bin YTL tutarında, halen dolaşımda bulunan ancak tedavülden kaldırılmış ve zaman aşımına uğramış banknotlardan kaynaklanan kazancı sermaye yedekleri altında muhasebeleştirilmiştir.

Banka Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü “Tedavüldeki banknotlar” hesabı altında göstermektedir.

(r) Karşılıklar

Banka’nın geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması,

yükümlülüğün yerine getirilmesi için nakit çıkışının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar hesaplanmaktadır.

(s) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla Banka'dan ayrılmaları durumunda İş Kanunu'nu gereği ileride doğacak yükümlülük tutarının net bugünkü değerini ifade etmektedir (Not 21).

(t) İlişkili taraflar

Bu mali tabloların amacı doğrultusunda Banka'nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir (Not 31).

(u) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit akım tabloları için nakit ve nakit benzerleri, orijinal vadeleri 3 ay veya daha az olan nakit, altın rezervi ve bankalardaki hesaplardan oluşmaktadır (Not 30).

(v) Saklama işlevi

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yeddiemin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler mali tablolara yansıtılmamaktadır (Not 27).

(y) Kârın Dağıtılması

Bankanın yıllık safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) %20'si ihtiyat akçesine;
- ii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- iii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- iv) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir.

(z) Karşılaştırmalı bilgiler

Cari yıl mali tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması amacıyla karşılaştırmalı bilgilerde cari yıldaki değişikliklere uygun olarak sınıflandırma işlemleri yapılmıştır.

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ**(a) Finansal araçların kullanım stratejisi**

Banka'nın faaliyetleri başlıca, türev enstrümanlar da dahil olmak üzere finansal araçların kullanımı ile ilişkilidir. Banka, diğer bankalardan zorunlu karşılık ve mevduat, yurt dışında yerleşik işçilerden mevduat, açık piyasa işlemleri aracılığıyla da kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmektedir. Banka, söz konusu ulusal para cinsinden fonları menkul kıymet olarak elinde tutarak açık piyasa işlemleri yoluyla temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla kullanmaktadır. Yabancı para cinsinden elinde tuttuğu menkul kıymet ve banka hesapları ise yabancı para rezerv yönetiminde kullanılmaktadır. Banka, elinde tutması gereken yabancı para miktarını, piyasadaki yüksek dalgalanmayı önlemek amacıyla ve gelecek dönemlerde döviz piyasasına olası müdahalesini dikkate alarak belirlemeye çalışmaktadır. Banka ayrıca açık piyasa işlemleri ile kısa vadeli faiz oranlarını etkileyerek yıllık enflasyon hedefini gerçekleştirmeyi ve fiyat istikrarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek, hükümet ile birlikte enflasyon hedefini belirlemek, para politikası hedeflerini ve uygulamalarını halka ve hükümete açıklamak ve döviz kuru rejimi belirleme yoluyla ulusal paranın iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemleri almada yürütülecek para politika ve stratejilerini belirleme görev ve yetkisi Banka'nın Para Politikası Kurulu'ndadır.

(b) Kredi riski

Banka, karşı tarafın borcunu vadesi dolduğu zaman tamamıyla ödeyememe riski olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Bilanço tarihinde ortaya çıkan kayıplar için değer düşüklüğü karşılığı ayrılmaktadır. Banka'nın kredi portföyünde yoğunlaştığı sektördeki olumsuzluklar veya ekonomideki önemli değişiklikler, bilanço tarihinde tespit edilenden farklı bir kayba yol açabilmektedir. Bu sebeple, yönetim maruz kaldığı kredi riskini dikkatli bir şekilde yönetmektedir. Kredi garantileri, Yönetim Komitesi seviyesinde veya önerilen taahhütün büyüklüğüne bağlı olarak uygun yönetim seviyesinde onaylanmaktadır. Banka, borçlulardan yeterli teminat elde etme konusuna azami önemi göstermektedir.

(c) Varlıklar, yükümlülükler, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülüklerin coğrafi dağılımı

Varlıklar, yükümlülükler, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülüklerin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

(Bin YTL)						
31 Aralık 2006	Toplam varlıklar	%	Toplam yükümlülükler	%	Taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler	%
Türkiye	24.070.384	21	84.004.961	77	281.957.487	94
Diğer Avrupa ülkeleri	50.952.984	46	23.757.836	22	1.124.488	-
Kanada ve ABD	35.470.610	32	1.175.124	1	16.287.001	6
Güney Doğu Asya	1.214.570	1	455	-	-	-
Diğer ülkeler	38.552	-	1.213	-	-	-
Toplam	111.747.100	100	108.939.589	100	299.368.976	100
31 Aralık 2005	Toplam varlıklar	%	Toplam yükümlülükler	%	Taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler	%
Türkiye	21.979.711	24	69.656.692	75	272.300.262	92
Diğer Avrupa ülkeleri	44.244.842	48	21.891.858	24	59.529	-
Kanada ve ABD	23.940.556	27	782.259	1	23.163.741	8
Güney Doğu Asya	1.050.643	1	-	-	-	-
Diğer ülkeler	47.708	-	-	-	-	-
Toplam	91.263.460	100	92.330.809	100	295.523.532	100

(d) Kur riski

Yabancı para varlıklar ve yükümlülükler, alım ve satım taahhütleri ile birlikte kur riskine yol açmaktadır. Banka'nın Para Politikası Kurulu, YTL'nin iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemleri almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek ile sorumludur. Para Politikası Kurulu'nun kararları Başkan tarafından onaylanır ve Yönetime sunulur.

Banka'nın 31 Aralık 2006 ve 2005 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıda özetlenmiştir. Tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve özsermayesi yer almaktadır.

	31 Aralık 2006								(Bin YTL)	
	Yabancı para							Türk Parası	Toplam	
	US\$	EUR	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.578.127	187.548	7.853	21.298	-	1.804	3.796.630	68.450	3.865.080	
Bankalardan alacaklar	936.927	2.627.205	124.359	157.556	17.260	1.221.055	5.084.362	3.526.459	8.610.821	
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	33.056.675	44.407.320	-	1.990.278	-	-	79.454.273	18.811.873	98.266.146	
Verilen kredi ve avanslar	43.805	404	-	-	-	-	44.209	-	44.209	
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:										
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	38	-	-	259.784	-	259.822	-	259.822	
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	434.011	-	-	-	-	-	434.011	-	434.011	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	235.971	235.971	
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	3.405	3.405	
Diğer varlıklar	49	1.331	-	69	3.557	439	5.445	22.190	27.635	
Toplam varlıklar	38.049.594	47.223.846	132.212	2.169.201	280.601	1.223.298	89.078.752	22.668.348	111.747.100	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	26.815.151	26.815.151	
Bankalara borçlar	3.384.717	15.773.703	-	257.771	-	2	19.416.193	14.803.095	34.219.288	
Diğer mevduatlar	8.639.423	33.130.622	97.061	14.525	-	69	41.881.700	1.773.159	43.654.859	
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	7.389	-	7.389	-	7.389	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	2.417.470	2.417.470	
Diğer yükümlülükler	1.198.805	447.587	909	15.177	-	5.557	1.668.035	97.192	1.765.227	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	60.205	60.205	
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	2.807.511	2.807.511	
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	13.222.945	49.351.912	97.970	287.473	7.389	5.628	62.973.317	48.773.783	111.747.100	
Net bilanço pozisyonu	24.826.649	(2.128.066)	34.242	1.881.728	273.212	1.217.670	26.105.435	(26.105.435)	-	

"Diğer" para birimleri altında sınıflandırılan bankalardan alacaklar bakiyesi 102.619.081.722 Japon Yeni (karşılığı 1.210.905 bin YTL) tutarını içermektedir.

	31 Aralık 2005								(Bin YTL)	
	Yabancı para							Türk Parası	Toplam	
	US\$	EUR	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam			
Nakit değerler ve altın rezervleri	2.748.108	182.269	4.539	3.277	-	1.178	2.939.371	69.150	3.008.521	
Bankalardan alacaklar	908.573	3.031.003	110.078	146.450	22.886	1.062.085	5.281.075	1.047.595	6.328.670	
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	22.804.804	38.038.548	-	623.368	-	-	61.466.720	19.470.029	80.936.749	
Verilen kredi ve avanslar	45.449	1.175	-	-	-	-	46.624	-	46.624	
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:										
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	31	-	-	225.237	-	225.268	-	225.268	
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	436.486	-	-	-	-	-	436.486	-	436.486	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	243.130	243.130	
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	3.305	3.305	
Diğer varlıklar	6.185	2.172	-	58	-	420	8.835	25.872	34.707	
Toplam varlıklar	26.949.605	41.255.198	114.617	773.153	248.123	1.063.683	70.404.379	20.859.081	91.263.460	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	19.612.019	19.612.019	
Bankalara borçlar	3.116.127	11.524.210	-	165.373	-	3	14.805.713	13.131.693	27.937.406	
Diğer mevduatlar	11.180.418	24.677.326	94.418	13.618	-	419	35.966.199	1.049.899	37.016.098	
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	6.748	-	6.748	-	6.748	
Diğer alınan banka kredileri-	-	-	-	-	-	-	-	6.013.857	6.013.857	
Diğer yükümlülükler	1.158.596	405.916	1.466	40.484	624	35.336	1.642.422	48.270	1.690.692	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	53.989	53.989	
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	(1.067.349)	(1.067.349)	
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	15.455.141	36.607.452	95.884	219.475	7.372	35.758	52.421.082	38.842.378	91.263.460	
Net bilanço pozisyonu	11.494.464	4.647.746	18.733	553.678	240.751	1.027.925	17.983.297	(17.983.297)	-	

"Diğer" para birimleri altında sınıflandırılan bankalardan alacaklar bakiyesi 92.130.987.875 Japon Yeni (karşılığı 1.050.521 bin YTL) tutarını içermektedir.

(e) Faiz riski

Faiz riski, Banka'nın, faiz oranlarındaki olumsuz hareketlere maruz kalmasıyla oluşur. Böyle bir durum, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Faiz oranı eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz riskine yol açmaktadır.

Banka'nın asıl amacı fiyat istikrarını sağlamak ve muhafaza etmek olduğu için, uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisi belirlemektedir.

Banka'nın 31 Aralık 2006 ve 2005 tarihlerinde faiz riskine maruz pozisyonu aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme fiyatlandırma tarihlerine kalan dönemlere göre sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

31 Aralık 2006							(Bin YTL)
	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	3.865.080	3.865.080
Bankalardan alacaklar	6.746.873	-	-	-	-	1.863.948	8.610.821
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	5.220.200	13.622.315	17.921.026	61.115.505	387.100	-	98.266.146
Verilen kredi ve avanslar	-	2.849	2.496	17.944	20.920	-	44.209
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:							
- Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	259.822	259.822
- Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	-	-	-	434.011	434.011
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	235.971	235.971
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	3.405	3.405
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	27.635	27.635
Toplam varlıklar	11.967.073	13.625.164	17.923.522	61.133.449	408.020	6.689.872	111.747.100
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	26.815.151	26.815.151
Bankalara borçlar	34.211.552	-	-	-	-	7.736	34.219.288
Diğer mevduatlar	1.056.773	1.430.447	8.970.598	11.806.542	-	20.390.499	43.654.859
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	7.389	7.389
Diğer alınan banka kredileri	2.417.470	-	-	-	-	-	2.417.470
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	1.765.227	1.765.227
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	60.205	60.205
Özsermaye	-	-	-	-	-	2.807.511	2.807.511
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	37.685.795	1.430.447	8.970.598	11.806.542	-	51.853.718	111.747.100
Bilançodaki faize duyarlı açık	(25.718.722)	12.194.717	8.952.924	49.326.907	408.020	(45.163.846)	-

31 Aralık 2005							(Bin YTL)
	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	3.008.521	3.008.521
Bankalardan alacaklar	4.288.864	6.715	-	-	-	2.033.091	6.328.670
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	5.543.206	8.429.283	27.672.846	39.055.147	236.267	-	80.936.749
Verilen kredi ve avanslar	-	3.272	2.327	18.641	22.384	-	46.624
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:							
- Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	225.268	225.268
- Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	-	-	-	436.486	436.486
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	243.130	243.130
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	3.305	3.305
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	34.707	34.707
Toplam varlıklar	9.832.070	8.439.270	27.675.173	39.073.788	258.651	5.984.508	91.263.460
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	19.612.019	19.612.019
Bankalara borçlar	27.924.154	-	-	-	-	13.252	27.937.406
Diğer mevduatlar	970.442	1.378.026	9.283.146	10.449.778	-	14.934.706	37.016.098
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	6.748	6.748
Diğer alınan banka kredileri	6.013.857	-	-	-	-	-	6.013.857
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	1.690.692	1.690.692
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	53.989	53.989
Özsermaye	-	-	-	-	-	(1.067.349)	(1.067.349)
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	34.908.453	1.378.026	9.283.146	10.449.778	-	35.244.057	91.263.460
Bilançodaki faize duyarlı açık	(25.076.383)	7.061.244	18.392.027	28.624.010	258.651	(29.259.549)	-

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2006 ve 2005 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ağırlıklı ortalama faiz oranlarını özetlemektedir:

	31 Aralık 2006		
	US\$ (%)	EUR (%)	YTL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	5,28	3,61	18,37
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda			
muhasabeleşecek finansal varlıklar	4,86	3,27	9,65
Verilen kredi ve avanslar	5,17	3,61	-
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	5,14	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	2,52	1,73	13,12
Diğer mevduatlar	3,93	3,57	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	14,78

	31 Aralık 2005		
	US\$ (%)	EUR (%)	YTL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	4,14	2,28	15,50
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda			
muhasabeleşecek finansal varlıklar	4,28	2,55	7,72
Verilen kredi ve avanslar	4,72	2,55	-
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	3,85	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	2,03	1,14	10,25
Diğer mevduatlar	4,33	4,48	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	13,50

(f) Likidite riski

Likidite riski, zaman zaman yüksek dalgalanma gösteren Türk piyasalarında önemli bir risktir. Banka, varlıklarının ve yükümlülüklerinin vadeleri arasındaki uyumsuzluktan dolayı bu riske maruzdur.

Banka, bu riski yönetmek amacıyla nakit akış taahhütlerini günlük olarak belirlemekte ve yönetmektedir. Ayrıca Banka yükümlülüklerini karşılamak ve politika hedeflerine ulaşmak amacıyla gerekli gördüğü likit aktifleri bilançosunda taşımaktadır.

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan dönemi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

31 Aralık 2006								(Bin YTL)
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve fazlası	Dağıtılamayan	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.865.080	-	-	-	-	-	-	3.865.080
Bankalardan alacaklar	1.841.723	6.746.873	-	-	-	-	22.225	8.610.821
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	-	5.220.200	13.622.315	17.921.026	61.115.505	387.100	-	98.266.146
Verilen kredi ve avanslar	-	-	2.849	2.496	17.944	20.920	-	44.209
- Satılmaya hazır finansal varlıklar	259.822	-	-	-	-	-	-	259.822
- Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	95.879	111.726	226.406	-	-	-	434.011
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	235.971	235.971
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	3.405	3.405
Diğer varlıklar	-	8.124	457	3.437	-	-	15.617	27.635
Toplam varlıklar	5.966.625	12.071.076	13.737.347	18.153.365	61.133.449	408.020	277.218	111.747.100
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	26.815.151	26.815.151
Bankalara borçlar	7.556	34.211.552	-	-	-	-	180	34.219.288
Diğer mevduatlar	20.390.499	1.056.773	1.430.447	8.970.598	11.806.542	-	-	43.654.859
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	-	7.389	7.389
Diğer alınan banka kredileri	-	2.417.470	-	-	-	-	-	2.417.470
Diğer yükümlülükler	7.420	63.590	-	1.589.835	-	-	104.382	1.765.227
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	60.205	60.205
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	2.807.511	2.807.511
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	20.405.475	37.749.385	1.430.447	10.560.433	11.806.542	-	29.794.818	111.747.100
Net likidite açığı	(14.438.850)	(25.678.309)	12.306.900	7.592.932	49.326.907	408.020	(29.517.600)	-

31 Aralık 2005								(Bin YTL)
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve fazlası	Dağıtılamayan	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.008.521	-	-	-	-	-	-	3.008.521
Bankalardan alacaklar	2.093.230	4.203.338	6.715	-	-	-	25.387	6.328.670
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	-	5.543.206	8.429.283	27.672.846	39.055.147	236.267	-	80.936.749
Verilen kredi ve avanslar	-	-	3.272	2.327	18.641	22.384	-	46.624
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:								
- Satılmaya hazır finansal varlıklar	225.268	-	-	-	-	-	-	225.268
- Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	85.723	133.786	216.977	-	-	-	436.486
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	243.130	243.130
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	3.305	3.305
Diğer varlıklar	-	10.828	2.012	2.754	-	-	19.113	34.707
Toplam varlıklar	5.327.019	9.843.095	8.575.068	27.894.904	39.073.788	258.651	290.935	91.263.460
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	19.612.019	19.612.019
Bankalara borçlar	13.224	27.924.154	-	-	-	-	28	27.937.406
Diğer mevduatlar	14.934.706	970.442	1.378.026	9.283.146	10.449.778	-	-	37.016.098
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	-	6.748	6.748
Diğer alınan banka kredileri	-	6.013.857	-	-	-	-	-	6.013.857
Diğer yükümlülükler	7.227	27.815	-	1.577.170	-	-	78.480	1.690.692
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	53.989	53.989
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	(1.067.349)	(1.067.349)
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	14.955.157	34.936.268	1.378.026	10.860.316	10.449.778	-	18.683.915	91.263.460
Net likidite açığı	(9.628.138)	(25.093.173)	7.197.042	17.034.588	28.624.010	258.651	(18.392.980)	-

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk, yetersiz sistemler, hatalar, kötü yönetim, iç kontrollerin ihlali, suistimal veya dışsal olaylardan sonuçlanan mali kayıp veya itibar kaybından doğan risktir. Banka'nın birimleri, bu riski uygun risk kontrolleri ve kaybı azaltıcı faaliyetler yolu ile yönetir. Bu faaliyetler politikalar, prosedürler, iç kontroller ve iş sürekliliği düzenlemelerini içermektedir.

(h) Finansal araçların makul değeri

Makul değer, bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini makul değerlerini halihazırda mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip makul değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler, Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda makul değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların defter değerlerini ve makul değerlerini özetlemektedir.

	(Bin YTL)			
	Defter Değeri		Makul Değer	
	2006	2005	2006	2005
Finansal varlıklar				
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.865.080	3.008.521	3.865.080	3.008.521
Bankalardan alacaklar	8.610.821	6.328.670	8.610.821	6.328.670
Verilen kredi ve avanslar	44.209	46.624	38.172	38.201
Yatırım amaçlı finansal varlıklar (vadeye kadar elde tutulacak)	434.011	436.486	440.011	440.323
Finansal yükümlülükler				
Bankalara borçlar	34.219.288	27.937.406	34.219.288	27.937.406
Diğer mevduatlar	43.654.859	37.016.098	43.441.337	37.329.882
Diğer alınan banka kredileri	2.417.470	6.013.857	2.417.470	6.013.857

Finansal araçların makul değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) Finansal varlıklar

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle makul değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Kredilerin makul değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

Yatırım amaçlı menkul kıymetler, satılmaya hazır varlıklar borsada işlem görmeyen hisse senedi katılımları olduğu için sadece vadeye kadar elde tutulacak faiz getiren varlıkları içermektedir. Vadeye kadar elde tutulacak varlıkların makul değeri piyasa fiyatlarına veya bilanço tarihinde geçerli olan fiyatlara dayanır ve New York, Federal Rezerv Bankası'nın tahmini piyasa değerinden çıkarılır.

(ii) Finansal yükümlülükler

Bankalara borçlar ve diğer alınan banka kredileri gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin makul değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Diğer mevduatların makul değerinde benzer kredi riski taşıyan, aynı para biriminde ve vadedeki finansal araçlar için bilanço tarihinde geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımları temel alınmaktadır.

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Banka, bir sonraki finansal dönemde raporlanacak varlık ve yükümlülüklerini etkileyen tahmin ve varsayımlar yapmaktadır. Tahmin ve varsayımlar devamlı olarak değerlendirilmekte ve mevcut şartlar dahilinde makul olduğuna inanılan gelecek beklentileri de içeren tarihsel deneyimlere ve diğer faktörlere dayandırılmaktadır.

(a) Kredilerin değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, kredi portföyünü olası bir değer düşüklüğünü tespit etmek amacıyla periyodik olarak gözden geçirmektedir. Banka, değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasına ilişkin karar aşamasında, kredi portföyünün gelecekteki tahmini nakit akışında ölçülebilir bir azalmayı gösteren bir veri olup olmadığını özellikle bireysel olarak bir kredinin değer düşüşünün tespitinden önce değerlendirmektedir. Bu değerlendirme, portföy içindeki borçluların nakit akışları ile ilgili olumsuz gelişmeleri ifade edebilecek verileri ve aynı zamanda belli bir risk grubunun aktiflerindeki zaafiyetle doğrusal ilişki içerisinde olan ulusal ya da mahalli ekonomik koşulları içermektedir. Banka, gelecekteki nakit akışlarının planlanmasında kredi riski taşıyan varlıklar için geçmişteki tecrübeleri ve portföyde bulunan benzer varlıkların değer düşüklüğü kanıtlarını değerlendirmektedir. Gelecek nakit akışının tutarının ve zamanlamasının tahmininde kullanılan yöntem ve varsayımlar tahmin edilen zarar ve gerçekleşen zarar arasındaki farkı en aza indirmek için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

(b) Satılmaya hazır hisse senetlerinin değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, satılmaya hazır hisse senetlerinin değer düşüklüğü bulunduğu kararını makul değer maliyetin önemli ölçüde altında kaldığı ve bu düşüşün uzun süreli olduğu durumlarda vermektedir. Önemlilik ve uzun sürenin ölçüsü ile ilgili değerlendirmelerin yapılması gerekmektedir. Banka söz konusu kararı alırken, diğer faktörlerin yanı sıra hisse fiyatlarındaki normal fiyat değişimlerini de dikkate almaktadır. Ayrıca, değer düşüklüğü karşılığı yatırımcının finansal durumuna, sektörün performansına, teknolojiye ve operasyonel ve finansal nakit akışlarına bağlı olarak da değerlendirilmektedir.

(c) Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar

Banka, türev finansal araçlar dışındaki belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal varlıkları UMS 39'a uygun olarak vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar olarak sınıflandırmaktadır. Söz konusu sınıflandırma kararı alınırken Banka vade tarihine kadar saklama niyetini ve fonlama kabiliyetini değerlendirmektedir. Eğer Banka, söz konusu yatırımlarını belirli durumlar - vadesine yakın bir tarihte ihmal edilebilecek kadar küçük bir kısmının elden çıkarılması gibi - dışında elde tutmakta başarısız olursa vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar portföyünün tamamını satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırmak zorundadır. Bu durumda yatırımlar iskonto edilmiş maliyet yerine makul değerden taşınacaktır.

NOT 6 - NAKİT DEĞERLER VE ALTIN REZERVLERİ

	(Bin YTL)	
	2006	2005
Uluslararası standartlarda külçe altın	3.335.423	2.569.462
Nakit	437.978	368.223
Uluslararası standartlarda olmayan külçe altın	89.409	70.117
Sikke altın	2.270	719
Toplam	3.865.080	3.008.521

9.928 bin YTL (2005: 7.648 bin YTL) tutarındaki sikke ve külçe altın Hazine Müsteşarlığı adına, Banka kasasında muhafaza edilmektedir.

NOT 7 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	(Bin YTL)	
	2006	2005
Ters repo işlemlerinden alacaklar	3.505.288	1.025.000
Vadeli mevduatlar	3.241.585	3.210.440
Vadesiz mevduatlar	1.863.948	2.093.230
Toplam	8.610.821	6.328.670

Ters repo işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 8 - MAKUL DEĞER DEĞİŞİKLİKLERİ GELİR TABLOSUNDA MUHASEBELEŞECEK FİNANSAL VARLIKLAR

	(Bin YTL)			
	2006		2005	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları	18.561.493	18.811.873	19.160.779	19.470.029
Yabancı devlet tahvilleri ve hazine bonoları	79.139.157	79.268.162	59.280.219	59.244.198
Yabancı şirket tahvilleri	184.940	186.111	2.219.112	2.222.522
Toplam	97.885.590	98.266.146	80.660.110	80.936.749

Yabancı şirket tahvilleri Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank), KfW Bankengruppe ve Bank for International Settlements ("BIS") tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla, yabancı devlet tahvilleri, şirket tahvilleri ve hazine bonolarının taşınan değerlerinin ülke bazında kırılımı aşağıdaki gibidir:

	(Bin YTL)
Ülke	2006
Amerika Birleşik Devletleri	33.240.801
Fransa	12.969.202
Almanya	21.210.043
Hollanda	3.194.302
İspanya	2.302.525
Diğer	6.537.400
Toplam	79.454.273

NOT 9 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	2006	2005	(Bin YTL)
Şirketlere verilen kredi ve avanslar			
Ülke kredileri	2.005.426	1.824.835	
Yurt içi krediler	755	1.372	
Toplam verilen kredi ve avanslar	2.006.181	1.826.207	
Eksi: Kredi karşılığı	(1.961.972)	(1.779.583)	
Verilen kredi ve avanslar, net	44.209	46.624	

Kredi karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2006	2005	(Bin YTL)
1 Ocak bakiyesi	1.779.583	1.774.071	
Krediler için değer düşüklüğü karşılığı	97.773	51.819	
Parasal kazanç	-	(45.957)	
Kur farkı zararı	84.616	(350)	
31 Aralık bakiyesi	1.961.972	1.779.583	

NOT 10 - YATIRIM AMAÇLI FİNANSAL VARLIKLAR

	2006	2005	(Bin YTL)
Satılmaya hazır finansal varlıklar			
Sermaye payları			
-borsada işlem görmeyen	259.822	225.268	
Toplam satılmaya hazır finansal varlıklar	259.822	225.268	
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar			
Devlet tahvilleri	434.011	436.486	
Toplam vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	434.011	436.486	
Toplam yatırım amaçlı finansal varlıklar	693.833	661.754	

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ABD Hazine'si tarafından ihraç edilen tahvillerden oluşmaktadır. Söz konusu tahviller, Türk Savunma Fonu adına FED depolarında saklanmaktadır. Bu varlıklardan gelirler TSF'nin mevduat hesabına kaydedilmesi sebebiyle söz konusu varlıklar maliyet bedeli üzerinden mali tablolarında gösterilmektedir.

Banka, BIS'in hisselerine sahiptir. Hisselerin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutar BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. Söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 27).

31 Aralık tarihi itibarıyla satılmaya hazır finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

Hisse senetleri	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar (Bin YTL)	
		2005	2006	2006	2005
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,5	1,5	259.784	225.237
S.W.I.F.T	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	38	31
Toplam				259.822	225.268

Yatırım amaçlı finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	Satılmaya hazır	Vadeye kadar elde tutulacak	(Bin YTL)
			Toplam
1 Ocak 2006	225.268	436.486	661.754
Alımlar	1	1.003.243	1.003.244
Makul değer değişiklikleri	11.523	-	11.523
İtfalar	-	(1.027.908)	(1.027.908)
Kur farkı kan	23.030	22.190	45.220
31 Aralık 2006	259.822	434.011	693.833

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve ekipmanlar	Devam etmekte olan yatırımlar	(Bin YTL)
				Toplam
31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla				
Maliyet	316.197	26.978	2.702	345.877
Birikmiş amortismanlar	(98.222)	(9.715)	-	(107.937)
Net defter değeri	217.975	17.263	2.702	237.940
31 Aralık 2005 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	217.975	17.263	2.702	237.940
Alımlar	5.095	11.607	538	17.240
Elden çıkanlar (net)	-	(41)	-	(41)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(5.708)	(6.301)	-	(12.009)
Kapanış net defter değeri	217.362	22.528	3.240	243.130
31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla				
Maliyet	321.292	36.053	3.240	360.585
Birikmiş amortismanlar	(103.930)	(13.525)	-	(117.455)
Net defter değeri	217.362	22.528	3.240	243.130
31 Aralık 2006 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	217.362	22.528	3.240	243.130
Alımlar	1.442	4.477	686	6.605
Elden çıkanlar (net)	(74)	(22)	-	(96)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(6.732)	(6.936)	-	(13.668)
Kapanış net defter değeri	211.998	20.047	3.926	235.971
31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla				
Maliyet	322.312	40.383	3.926	366.621
Birikmiş amortismanlar	(110.314)	(20.336)	-	(130.650)
Net defter değeri	211.998	20.047	3.926	235.971

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş amortisman	Net defter değeri	(Bin YTL)
1 Ocak 2005 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	5.455	(2.952)	2.503	
Alımlar	1.787	(985)	802	
31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla bakiyesi	7.242	(3.937)	3.305	
1 Ocak 2006 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	7.242	(3.937)	3.305	
Alımlar	1.042	(942)	100	
31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla bakiyesi	8.284	(4.879)	3.405	

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	2006	2005	(Bin YTL)
Hammadde ve yarımamul	10.741	11.337	
Geir tahakkukları	5.959	10.824	
Kurumlar vergisinden mahsup edilecek stopaj	3.656	5.535	
Peşin ödenen giderler	546	624	
Diğer	6.733	6.387	
Toplam	27.635	34.707	

Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlarla ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kâğıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	2006	2005	(Bin YTL)
1 Ocak bakiyesi	19.612.019	13.823.325	
Açılış bakiyelerinin enflasyon etkisi	-	(256.083)	
Tedavüle sokulan banknot	13.190.133	24.759.732	
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(5.986.745)	(18.714.955)	
Zamanaşımına uğramış banknotlar	(256)	-	
31 Aralık bakiyesi	26.815.151	19.612.019	

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	2006	2005	(Bin YTL)
Zorunlu karşılık mevduatları	27.711.560	22.547.493	
Bankaların cari hesapları	6.507.728	5.389.913	
Toplam	34.219.288	27.937.406	

Zorunlu karşılıklar, Türkiye'deki yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre, bankalar tarafından yatırılan, yurt içi bankalararası mevduatlar dışında, mudilerden toplanan mevduatın oranı üzerinden hesaplanan miktarı ifade etmektedir.

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	2006	2005	(Bin YTL)
İşçi dövizleri mevduatı	23.264.310	22.081.393	
Hazine Müsteşarlığı mevduatı	19.183.538	14.228.360	
Kamu kurum mevduatları	176.194	146.406	
Kamu fonlarına ait mevduatlar	1.030.817	559.939	
Toplam	43.654.859	37.016.098	

İşçi dövizleri mevduatları vadesi 1 yıldan 3 yıla değişen vadeli mevduatlardır. Kamu kuruluşları mevduatının ise 68.562 bin YTL (2005:68.251 bin YTL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır.

İşçi dövizlerinin para birimi cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	2006		2005		(Bin YTL)
	Faiz (*) (%)	YTL tutarı	Faiz (%)	YTL tutarı	
US\$	0,25-3,75	1.390.780	2,25-4,50	1.574.123	
EUR	0,25-4,50	21.766.014	2,50-4,00	20.399.511	
CHF	0,25-0,75	93.654	0,81-0,90	94.418	
GBP	0,25-4,00	13.862	4,15-4,43	13.341	
Toplam		23.264.310		22.081.393	

(*) 6 Mart 2006 tarihinde yapılan değişiklikle, bu tarihten itibaren bir yıl vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesabı açılmamaktadır. Bu tarihten önce EUR, ABD doları, İngiliz sterlini, İsveçre francı karşılığında açılmış olan bir yıl vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesaplarının vadesi, hesap sahiplerinin aksine bir talimatı olmadıkça yenilenme tarihinden itibaren %0,25 oranında faiz uygulamak suretiyle kendiliğinden uzatılmaktadır. Bu hesaplar hariç tutulduğunda 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla mevduata uygulanan en düşük faiz oranları EUR için %2,25 ABD doları için %3,00 İsveçre francı için %0,75, diğerleri için %4,00 olarak gerçekleşmiştir.

NOT 17 - IMF'YE BORÇLAR

IMF'ye borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık tarihinde sona eren yıllar için Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2006 ve 2005 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

1 Kasım 2006 tarihi itibarıyla Türkiye'nin IMF'deki ülke kotası, 227.300.000 SDR artırılarak 1.191.300.000 SDR olmuştur. Söz konusu kota artışının 56.825.000 SDR'ye karşılık gelen %25'lik bölümü rezerv paralar cinsinden, geri kalan 170.475.000 SDR'lik kısmı YTL cinsinden IMF'nin Banka nezdindeki menkul kıymet hesabına ödenmiştir.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	2006	2005	(Bin YTL)
Bankalararası para piyasası işlemleri	2.415.470	6.013.857	
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	2.000	-	
Toplam	2.417.470	6.013.857	

Bankalararası para piyasası işlemleri ve repo işlemleri, Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	2006	2005	(Bin YTL)
İthalat ödeme emirleri	1.584.065	1.538.136	
Devam etmekte olan davalar için tutulan bloke tutarlar	30.353	53.022	
Ödenecek vergi ve stopajlar	53.234	52.645	
Gider tahakkukları	19.785	8.535	
Lehdarların müracaatını bekleyen paralar	13.668	13.847	
Emaneten tevdi edilen efektiflerden borçlar	2.247	2.287	
Diğer	61.875	22.220	
Toplam	1.765.227	1.690.692	

NOT 20 - VERGİLER

	2006	2005	(Bin YTL)
Ödenecek kurumlar vergisi	43.851	-	
Ödenecek kurumlar vergisi	43.851	-	

5520 sayılı “Kurumlar Vergisi Kanunu” (“Yeni Vergi Kanunu”) 21 Haziran 2006 tarihli ve 26205 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yeni Vergi Kanunu’nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren geçerlidir. Buna göre Türkiye’de, kurumlar vergisi oranı 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren % 20’dir (2005 yılı için % 30). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirim kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası gibi) ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kâr dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye’deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye’de yerleşik kurumlara ödenen kâr paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri % 15 oranında stopaja tabidir. Kârın sermayeye ilavesi, kâr dağıtımı sayılmaz ve stopaj uygulanmaz.

Kurumlar üçer aylık mali kârları üzerinden % 20 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10’uncu gününe kadar beyan edip 17’nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalması durumunda bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan diğer mali borçlara da mahsup edilebilir.

En az iki yıl süre ile elde tutulan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerin satışından doğan kârların % 75’i, Kurumlar Vergisi Kanunu’nda öngörüldüğü şekilde sermayeye eklenmesi veya 5 yıl süreyle özkaynaklarda tutulması şartı ile vergiden istisnadır.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl kârlarından mahsup edilemez.

Türkiye’de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25’inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir. Bununla beraber, vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergi miktarları değişebilir.

UFRS’ye göre hazırlanmış mali tablolardaki vergi öncesi kâr tutarından hesaplanan kurumlar vergisi karşılığı ile gerçekleşen kurumlar vergisi karşılığı arasındaki mutabakat aşağıdaki şekildedir:

	(Bin YTL)
	2006
Vergi öncesi kâr	3.885.878
%20 Kurumlar vergisi oranı üzerinde hesaplanan karşılık	777.176
Vergiye tabi olmayan gelir	(333.921)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	14.576
Geçmiş yıl zararları	(413.980)
Vergi karşılığı	43.851

Ertelenmiş vergiler

2006 mali yılında gerçekleşen geçici farklar üzerinden yükümlülük yöntemine göre hesaplanan ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak vergi oranı %20’dir.

Ertelenen vergi varlık ve yükümlülükleri bir varlığın veya yükümlülüğün defter değeri ile vergi mevzuatı uyarınca belirlenen vergiye esas değeri arasında ortaya çıkan vergilendirilebilir geçici farkları ifade etmektedir. Banka’nın geçmiş dönemde gerçekleşen mali zararları nedeniyle yakın gelecekte ertelenen vergiyi indirebileceği vergilendirilebilir kazanç elde etmesi konusunda bir planı olmaması sebebiyle mali tablolarda herhangi bir ertelenmiş vergi varlığı yaratılmamıştır.

	Toplam geçici farklar		Ertelenen vergi varlıkları / (yükümlülükleri)	
	2006	2005	2006	2005
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	60.205	53.989	-	-
Maddi duran varlıkların vergi tabaniyle taşınan değeri arasındaki fark	47.100	49.035	-	-
Değerleme hesabının gelir tablosuna sınıflandırılması	1.243.948	2.029.328	-	-
Geçmiş yıl mali zararları	-	1.966.500	-	-
Toplam varlıklar	1.351.253	4.098.852	-	-
UMS 39 düzeltmesinin etkisi	15.880	50.856	-	-
Toplam yükümlülükler	15.880	50.856	-	-
Net	1.335.373	4.047.996	-	-

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI

Türk İş Kanunu'na göre, Banka bir senesini doldurmuş olan ve zorunlu sebeplerden dolayı ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet yılını (kadınlarda 20) dolduran ve emeklilik hakkı kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 1.857,44 YTL (31 Aralık 2005: 1.727,15 YTL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde Banka'nın ödemesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri hesaplanarak ayrılmaktadır.

UMS 19 "Çalışan Hakları" işletmenin yükümlülüklerinin hesaplanabilmesi için aktüeryel değerlendirme metodlarının kullanımını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında aşağıdaki aktüeryel varsayımlar kullanılmıştır.

	2006	2005
İskonto oranı (%)	5,71	5,49
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99,00	99,00

Temel varsayım, her hizmet yılı için 1.960,69 YTL olan kıdem tazminatı tavanının her sene enflasyon oranında artacağıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış reel oranı gösterecektir. Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü, kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren geçerli olan 1.960,69 YTL (1 Ocak 2006: 1.727,15 YTL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2006	2005	(Bin YTL)
1 Ocak	53.989	53.698	
Yıl içinde ayrılan karşılık	11.821	8.329	
Parasal kazanç	-	(1.405)	
Yıl içinde ödenen	(5.605)	(6.633)	
31 Aralık	60.205	53.989	

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	2006	2005	(Bin YTL)
Faiz geliri:			
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	3.958.419	2.893.042	
Bankalardan alacaklar	106.522	73.058	
Krediler	89.433	68.746	
	4.154.374	3.034.846	
Faiz gideri:			
Bankalara borçlar	1.548.863	1.068.131	
Diğer mevduatlar	1.106.402	876.539	
Diğer alınan banka kredileri	1.369.779	650.072	
IMF'ye borçlar	8.703	53.207	
Diğer	70	102	
	4.033.817	2.648.051	
Net faiz geliri	120.557	386.795	

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GİDERİ

	2006	2005	(Bin YTL)
Ücret ve komisyon geliri:			
Elektronik fon transferi ("EFT")	33.058	26.958	
Diğer fon transfer ücretleri	648	2.317	
Açık piyasa işlemleri	3.157	2.192	
Diğer	3.033	3.699	
	39.896	35.166	
Ücret ve komisyon gideri			
Muhabir banka hesapları	149.885	117.641	
Diğer	4.110	3.446	
	153.995	121.087	
Net ücret ve komisyon gideri	(114.099)	(85.921)	

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

Temettü geliri Banka'nın hisse senedi katılımlarından doğan nakit temettüleri ifade etmektedir.

	2006	2005	(Bin YTL)
Satılmaya hazır finansal varlıklar	4.757	3.249	
Toplam	4.757	3.249	

NOT 25 - KUR FARKI KÂRI/(ZARARI), NET

	2006	2005	(Bin YTL)
Kur farkı kâr/(zarar)			
- evalüasyon kâr/(zarar), net	785.380	(382.810)	
- döviz alım satım kâr, net	3.617.795	271.466	
Toplam	4.403.175	(111.344)	

NOT 26 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	2006	2005	(Bin YTL)
Ücretler ve maaşlar	273.668	252.979	
Yönetim giderleri	75.827	49.550	
Sosyal güvenlik giderleri	24.128	26.879	
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	14.610	12.994	
Diğer	412	789	
Toplam	388.645	343.191	

Banka tarafından 2006 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 4.676'dır (2005: 4.847).

NOT 27 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

Banka'nın bilanço dışı kalemleri başlıca emanet kıymetler, alınan teminatlar ve banknot rezervlerinden oluşmaktadır.

	2006	2005	(Bin YTL)
Alınan teminatlar	9.873.508	11.796.736	
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 10)	63.726	57.816	
Toplam	9.937.234	11.854.552	

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla banka aleyhine açılmış olup halen yasal işlem sürecinde olan 80.548 bin YTL, 397.357 US\$ ve 800.867 EUR (2005: 83.577 bin YTL, 7.242.351 US\$, 831.096 EUR) çeşitli davalar bulunmaktadır.

İlişikteki finansal tablolarda Banka yönetimi tarafından, devam etmekte olan bu davalarla ilgili gelecekte meydana gelebilecek herhangi bir maddi kayıp olasılığının düşük görülmesi sebebiyle herhangi bir karşılık hesaplanmamıştır.

NOT 28 - SERMAYE

31 Aralık 2006 ve 2005 tarihi itibarıyla Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2006		31 Aralık 2005	
	Bin YTL	Pay %	Bin YTL	Pay %
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
Güvenlik Yard. Sandığı Vakfı	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	17	3	17
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 milyar TL olup herbiri yüzbin liralık 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye Hükümetin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri munhasıran Hazine Müsteşarlığı'na, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

NOT 29 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER

Bankanın yıllık safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- % 20'si ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir (Not 32).

NOT 30 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	(Bin YTL)	
	2006	2005
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.865.080	3.008.521
Bankalardan alacaklar, (faiz gelir reeskontları hariç)	8.604.476	6.327.705
Toplam	12.469.556	9.336.226

NOT 31 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

(i) İlişkili taraf bakiyeleri	2006	2005	(Bin YTL)
Varlıklar:			
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen ve makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	18.811.875	19.470.029	
Ters repo işlemlerinden alacaklar	-	1.000.000	
Bankalardan alacaklar	72.167	639.998	
Yükümlülükler:			
Bankalara borçlar	25.581.117	16.376.935	
Diğer mevduatlar	20.390.549	14.934.705	
(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler			
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	2.134	2.265	
Faiz gelirleri	1.744.606	1.475.366	
Komisyon gelirleri	16.679	12.859	
Faiz giderleri	893.854	613.405	
Komisyon giderleri	147.190	114.435	

NOT 32 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRA ORTAYA ÇIKAN HUSUSLAR

Banka Meclisi'nin 1 Mart 2007 tarihli toplantısında Banka'nın 31 Aralık 2006 tarihinde sona eren yıla ait 3.102.457 bin YTL tutarındaki net dönem kârından 3 bin YTL tutarında hissedarlar hissesi, 156 bin YTL tutarında personel temettüsü, 2.180.966 bin YTL tutarında ihtiyat akçesi ayrılması ve bakiye 921.332 bin YTL'nin ise T.C.M.B. Kanunu uyarınca Hazine'ye verilmesi karara bağlanmıştır.

Banka Meclisi'nin 2006 yılı kâr dağıtımına ilişkin söz konusu kararı 6 Nisan 2007 tarihinde toplanacak olan Genel Kurul'un onayına sunulacaktır.

4.4. TCMB'DE DENETİM VE DENETİM RAPORLARI

4.4.1. TCMB'de Denetim

Bir anonim şirket olan Merkez Bankası faaliyetlerinin denetimi, 1211 sayılı Merkez Bankası Kanunu'ndaki düzenlemeler doğrultusunda yapılmakta ve Banka içi ve dışı organlarca gerçekleştirilen denetimler olarak ikiye ayrılmaktadır.

Banka'nın iç organları tarafından yapılan denetimler

Merkez Bankası Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca Genel Kurul, Banka Meclisi tarafından verilen Yıllık Rapor ile Denetleme Kurulu Raporunu, Banka'nın bilanço, kar ve zarar hesaplarını denetler ve karara bağlar. Genel Kurul, Banka Meclisini ve Denetleme Kurulunu ibra etmek suretiyle Banka'nın yıllık faaliyetlerinin denetimini her yıl bu yolla gerçekleştirir.

Denetleme Kurulu ise Banka Kanunu'nun 24. maddesi uyarınca Banka'nın bütün muamele ve hesaplarını denetlemek ve yıl sonlarında işlem ve hesaplar hakkında hazırlayacağı raporu Genel Kurul incelemesine sunmakla görevlidir. Kurul, Kanun ile kendisine verilen bu yetki ve sorumluluk çerçevesinde Banka'nın her türlü işlem ve faaliyetini denetler, gerekli gördüğü hallerde Yıllık Rapordan ayrı olarak düzenleyeceği yazılı mütalâalarını Banka Meclisi ve Başbakanlığa verir.

Banka'nın mutad işlemlerinin denetim görev ve yetkisi, Merkez Bankası Teşkilat ve Görevleri Esas Yönetmeliği'nin 63. ve 121. maddeleri uyarınca İç Denetim Genel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Başkanlığına verilmiştir. Bu birimler denetimlerini kendi yönetmelikleri uyarınca gerçekleştirmektedir.

Teftiş Kurulu Yönetmeliği'nin 2. maddesi uyarınca Teftiş Kurulu, Banka İdare Merkezi birimleri ve şubeleri olmak üzere bütün işlemleri teftiş etmek görev ve yetkisine sahiptir.

Merkez Bankasındaki iç denetim fonksiyonunun uluslararası kabul gören standartlar ve en iyi uygulamalar paralelinde yeniden yapılandırılması için Banka'nın risk yönetimi, iç kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinlik ve verimliliğinin sistematik yaklaşımlar kullanılarak değerlendirilmesi ve geliştirilmesi yoluyla Banka'nın hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak, etkinliklerini geliştirmek ve Banka'ya değer katmak amacıyla güvence ve danışmanlık hizmetleri vermek üzere 2002 yılı sonunda kurulan İç Denetim Genel Müdürlüğü, risk bazlı olarak hazırladığı denetim planları çerçevesinde denetimlerini hem operasyonel denetim hem de bilişim teknolojileri denetimi alanında sürdürmüştür.

Uluslararası niteliklere sahip denetçi kadrolarının oluşturulması amacıyla eğitim ve sertifikasyon çalışmalarına devam edilmiş ve yıl içerisinde alınan sertifikalarla 2006 yıl sonu itibarıyla denetçiler, toplam 10 Uluslararası İç Denetçi Sertifikası (CIA) ve 4 Sertifikalı Bilişim Sistemleri Denetçisi (CISA) ve 3 Kontrol Öz Değerlendirme Sertifikasına (CCSA) sahip olmuş ve böylece İç Denetim Genel Müdürlüğü, AB ülkeleri merkez bankaları arasında sertifikasyon konusunda öncülerden birisi olmuştur.

2003 yılında geçici olarak İç Denetim Genel Müdürlüğüne bağlanan kontrolörler de çalışma esaslarını belirleyen Kontrol Faaliyetleri Yönetmeliği çerçevesinde müşterek mühafaza ve kontrol faaliyetleri yürütmüşlerdir.

Banka dışı kuruluşlarca yapılan denetimler

Banka nezdinde gerçekleştirilen dış denetimin yasal dayanağı, TCMB Kanunu'nun 42. maddesidir. Buna göre Başbakan, Banka'nın işlem ve hesaplarını denetlettirebilir.

Yine aynı maddenin 2. paragrafı uyarınca Banka, bilanço, kar ve zarar hesaplarını bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirebilir. Uluslararası standartlarda faaliyet gösteren merkez bankalarının en önemli ilkelerinden olan şeffaflık ve hesapverebilirlik çerçevesinde en etkin araçlardan biri olarak görülen bağımsız dış denetim uygulamalarına 2000 yılında başlanılmış olup, her yıl yapılan bağımsız denetimlerin sonucu hazırlanan bağımsız denetim raporları Banka'nın internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

4.4.2. TCMB Denetleme Kurulu Raporu

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş. 2006 YETMİŞBEŞİNCİ HESAP YILINA AİT DENETLEME KURULU RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 2006 Yılı Hesap Dönemi faaliyet ve sonuçları, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Kurulumuzca incelenmiştir.

1. İdare Merkezi ve Şubelerde yapılan denetleme ve sayımlarda; yedek ve servis kasalarında bulunan nakit, altın, efektif ve kıymetli evrakın muhasebe ve mevcutlar defterindeki kayıtlarına uygun bulunduğu, bu kıymetlerin talimata göre muhafaza edilerek yönetildiği,
2. Banka hesaplarıyla ilgili defterlerin incelenmesinde; düzenli olarak mevzuata uygun tutulduğu, Banka işlemlerinde Bankamız Kanunu ve Ana Sözleşmesi hükümlerine aykırı bir duruma rastlanmadığı, Banka'ca doğrudan ve dolaylı olarak açılan iç kredilerin öngörülen limitler dahilinde işlem gördüğü,
3. 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla düzenlenmiş bulunan "Bilanço" ile 01.01.2006 – 31.12.2006 dönemini kapsayan "Kâr ve Zarar Hesabı"nın Türk Ticaret Yasası, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Yasası ve Vergi Yasaları'nın öngörmüş olduğu "Değerleme" esaslarına ve muhasebe kurallarına uygun olarak hazırlandığı,
4. Mali Tabloların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 31 Aralık 2006 itibarıyla mali durumunu ve aynı tarihte sona eren yıla ait faaliyet sonucunu Türkiye'de yürürlükte bulunan mevzuata ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Yasası'na uygun olarak doğru, gerçek ve açık bir şekilde arzettiği,
5. Hukuki sorumluluk konusunda Banka'ca açılan davanın sonuçlanmamış olduğu,
Kurulumuzca tespit olunmuştur.

Sonuç olarak; düzenlenmesinde esas ve usül yönünden Banka Meclisi ile mutabık bulunduğumuz Bilanço ile Kâr ve Zarar Tablosu'nu Sayın Genel Kurul'un onayına saygılarımızla arz ederiz.

Denetleme Kurulu Üyesi
Mustafa Saim UYSAL

Denetleme Kurulu Üyesi
Dr.Bilal SAN

Denetleme Kurulu Üyesi
Abdullah YALÇIN

Denetleme Kurulu Üyesi
Mehmet TÜFEKÇİ

4.4.3 TCMB Kanununa ve İlgili Mevzuata Uygun Olarak Düzenlenmiş Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi'ne

1. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2006 tarihli ilişikteki bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait kâr ve zarar tablosunu, özkaynak değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve diğer dipnotlarını denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolara İlgili Olarak Banka Yönetiminin Sorumluluğu

2. Banka yönetimi finansal tabloların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanmasından ve doğru bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hileden kaynaklanan önemli ölçüde yanlış düzenleme içermeyecek biçimde hazırlanmasını ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini, mevcut koşullar altında makul muhasebe tahminlerinin yapılmasını, uygun muhasebe politikalarının seçilmesini ve uygulanmasını içermektedir.

Denetçi'nin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Denetim çalışmalarımız Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak yapılmıştır. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve denetimin, finansal tablolarda önemli bir hata bulunmadığı hususunda makul bir güvence sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve açıklamalarla ilgili destekleyici kanıt toplamak amacıyla, denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata veya hileden kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere, önemli ölçüde yanlış düzenleme içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, denetçinin kanaatine göre yapılır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin finansal tabloların hazırlanması ve doğru sunumu ile ilgili iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmakla birlikte, amaç iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, mevcut koşulların gerektirdiği denetim tekniklerini geliştirmektir. Denetim, aynı zamanda işletme yönetimi tarafından uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin makullüğünün yanında finansal tabloların genel sunuş şeklinin değerlendirilmesini de içermektedir.

Elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, tüm önemli taraflarıyla, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Başaran Nas Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
a member of
PricewaterhouseCoopers

Haluk Yalçın, SMMM
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

İstanbul, 2 Mart 2007

4.4.4 UFRS'ye Göre Düzenlenmiş Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi'ne

1. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2006 tarihli ilişikteki bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait gelir tablosunu, öz sermaye değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve diğer dipnotlarını denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolara İlgili Olarak Banka Yönetiminin Sorumluluğu

2. Banka yönetimi finansal tabloların Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından ve doğru bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hileden kaynaklanan önemli ölçüde yanlış düzenleme içermeyecek biçimde hazırlanmasını ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini, mevcut koşullar altında makul muhasebe tahminlerinin yapılmasını, uygun muhasebe politikalarının seçilmesini ve uygulanmasını içermektedir.

Denetçi'nin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Denetim çalışmalarımız Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak yapılmıştır. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve denetimin, finansal tablolarda önemli bir hata bulunmadığı hususunda makul bir güvence sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve açıklamalarla ilgili destekleyici kanıt toplamak amacıyla, denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata veya hileden kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere, önemli ölçüde yanlış düzenleme içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, denetçinin kanaatine göre yapılır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin finansal tabloların hazırlanması ve doğru sunumu ile ilgili iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmakla birlikte, amaç iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, mevcut koşulların gerektirdiği denetim tekniklerini geliştirmektir. Denetim, aynı zamanda işletme yönetimi tarafından uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin makullüğünün yanında finansal tabloların genel sunuş şeklinin değerlendirilmesini de içermektedir.

Elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, tüm önemli taraflarıyla, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

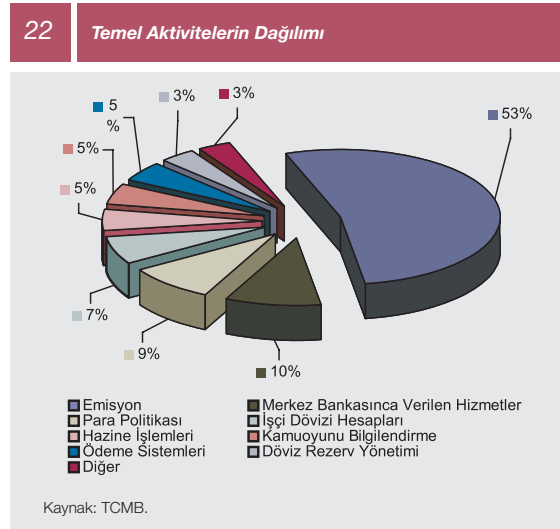
Başaran Nas Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
a member of
PricewaterhouseCoopers

Haluk Yalçın, SMMM

İstanbul, 9 Mart 2007

4.5. TCMB'DE AKTİVİTEYE DAYALI MALİYET MUHASEBESİ

Banka'nın 2006 yılı harcamaları Aktiviteye Dayalı Maliyet Muhasebesi verilerine göre incelendiğinde; 12 temel aktivite maliyetinin genel maliyet toplamı içindeki payları arasında Emisyon aktivitesinin yüzde 53 ile birinci sırayı aldığı görülmektedir. Banka Tarafından Verilen Hizmetler aktivitesinin yüzde 10, Para Politikası aktivitesinin yüzde 9, İşçi Döviz Hesapları aktivitesinin yüzde 7, Ödeme Sistemleri, Kamuoyunu Bilgilendirme ile Hazine İşlemleri aktivitelerinin yüzde 5 ve Döviz Rezerv Yönetimi aktivitesinin yüzde 3'lük paylara sahip olduğu görülmektedir.

4.6. TÜRKİYE - IMF PARASAL İLİŞKİLERİ

Türkiye'nin 1947 yılından beri üyesi olduğu IMF ile ilişkilerinde, mali ajan olarak Hazine Müsteşarlığı, muhafaza kurumu olarak da Banka belirlenmiştir.

Bu çerçevede, IMF'den SDR satın alma, geri ödeme, faiz ve diğer ödemeler, mali ajan sıfatıyla, Türkiye adına işlem yapma yetkisine sahip olan Hazine Müsteşarlığı tarafından; söz konusu işlemlerin IMF'nin Banka nezdindeki Türk lirası üzerinden tutulan 1 ve 2 numaralı hesapları ile menkul kıymetler hesabına yansıtılması ise Banka tarafından gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'nin, IMF üyeliği çerçevesinde, 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla kotası, 1 Kasım 2006 tarihinde artırılan 227,3 milyon SDR ile 1.191,3 milyon SDR'ye yükselmiştir. Söz konusu kota artışının 56,825 milyon SDR'ye karşılık gelen yüzde 25'lik bölümü rezerv paralar cinsinden, geri kalan 170,475 milyon SDR'lik kısmı YTL cinsinden IMF'nin Banka nezdindeki menkul kıymet hesabına ödenmiştir. IMF nezdinde, kotanın döviz üzerinden nakit olarak ödenen kısmı olan 112 milyon SDR'lik rezerv pozisyonu mevcuttur.

Bankanın IMF'ye yükümlülüğü, 31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla sıfırlanmıştır. Hazine Müsteşarlığının IMF'den doğrudan borçlanma yoluyla sağladığı krediler, 2005 yılı sonunda 10.247 milyon SDR iken, 2006 yılında

1.999 milyon SDR tutarında kredi girişine rağmen, 5.092 milyon SDR'lik kredi geri ödemesi sonucunda, 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla 7.154 milyon SDR'ye düşmüştür. 2005 ve 2006 yıl sonları itibarıyla, Fon'dan sağlanan kaynakların ayrıntısı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

	(SDR)	
	2005	2006
Kullanımlar	10.247.335.000	7.153.697.000
Doğrudan Hazine Kullanımı	10.247.335.000	7.153.697.000

31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla, IMF'nin Banka nezdinde 8.232 milyon SDR karşılığı, 16.018 milyon YTL mevcudu bulunmaktadır.

	YTL	SDR
1 numaralı hesap	5.795.006	2.978.250
2 numaralı hesap	6.510	3.346
Menkul kıymetler hesabı	16.012.257.895	8.229.243.750
TOPLAM	16.018.059.411	8.232.225.346

IMF'nin 1 ve 2 numaralı hesapları, Banka bilançosunun pasifinde Uluslararası Kuruluşlar Mevduatı başlığı altında izlenmektedir. Menkul kıymetler hesabı ise, Nazım Hesaplarda izlenmekte olup, Hazine Müsteşarlığı tarafından IMF lehine verilmiş ciro edilemez, faizsiz ve istendiğinde paraya çevrilebilir menkul kıymetlerden oluşmaktadır. Söz konusu menkul kıymetler, Türkiye'nin IMF üyeliği çerçevesinde geçerli bir döviz cinsinden nakit olarak ödenen kısım dışındaki YTL cinsinden kota yükümlülüğü, bütçe finansmanı amaçlı SDR alımları ve IMF tarafından her yıl 30 Nisan'da gerçekleştirilen yeniden değerlemeler nedeniyle ihraç edilmiş kıymetlerdir. Banka ile Hazine Müsteşarlığı arasında, Türkiye ile IMF arasındaki ilişkileri açıklığa kavuşturmak amacıyla imzalanan 6 Mayıs 2002 tarihli protokole istinaden, IMF tarafından rezerv desteği amacıyla, Banka hesaplarına aktarılan kaynakların YTL-SDR kurundaki değişimler sonucu, ortaya çıkan lehte veya aleyhte kur farkları, ay sonları itibarıyla, Banka Kanununun 61. maddesi kapsamında kur farklarının izlendiği Değerleme Hesabından karşılanmak veya Değerleme Hesabına aktarılmak suretiyle, Banka tarafından IMF'nin 1 ve 2 No'lu hesaplarına yansıtılmaktadır.

IMF - Türkiye ilişkileri çerçevesinde üçer aylık devrelerde:

- Kullanılan IMF kaynakları üzerinden faiz ödenmekte,
- Rezerv pozisyonu üzerinden faiz tahsil edilmekte,
- IMF nezdindeki SDR cari hesabı ile SDR tahsisatı arasındaki fark için faiz ödenmektedir.

Bu raporu, Banka Genel Kuruluna sunarken, hissedarlara dağıtılacak kâr hisseleri ile Banka mensuplarına ödenecek temettünün 7 Nisan 2007 tarihinden itibaren ödenmeye başlanmasını onayınıza sunmaktayız.

5. EK BİLGİLER

5.1. İSTATİSTİK VERİ ADRESİ

TCMB, bünyesinde toplanan ve/veya üretilen istatistiki verilerin kamuoyuna internet ortamından dağıtımını sağlayan dinamik ve etkileşimli veri dağıtım sistemini (EVDS) oluşturarak merkez bankaları arasında ayrıcalıklı bir uygulamayı başarılı biçimde hayata geçirmiştir. Anılan sistemin veri seti çeşitliliği ve ulaşılabilirliği gözönüne alındığında, daha önceki Bankamız yıllık raporlarında yer alan istatistik tablolarının bu çerçevede etkinliğini yitirdiği gözlenmiştir.

Konu tablolara TCMB internet sitesi adresi olan <http://tcmbf40.tcmb.gov.tr/cbt.html> adresinden ulaşılabilir.

